

Nationalmuseets Forskning

Forskningsberetning 1999
Forskningsplan 2000 - 2003

April 2000

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord *side 3*

Kapitel 1:

Nationalmuseets forskning. Beretning 1999 *side 4*

- *Målsætning for forskningen på Nationalmuseet* *side 4*
- *Tradition for forskning på Nationalmuseet* *side 4*
- *Forskningsprofil og forskningsområder* *side 4*
- *Forskningskvalitet* *side 5*
- *Forskningsdimensionering og forskningstid* *side 6*
- *Publikationsprofil og -vurdering* *side 7*
- *Forskeruddannelse og opkvalificering af forskningsansatte* *side 8*
- *Forskningskoordinering og -rådgivning* *side 9*
- *Nationalmuseets Bibliotekstjeneste* *side 9*
- *Forskningsberetning 1999: En opsamling* *side 9*

Kapitel 2:

Nationalmuseets Forskningsplaner 2000-2003 *side 11*

- *Centerbaseret forskning* *side 11*
- *Resultatmål for centerbaseret forskning* *side 12*
- *De faglige hovedområders forskning:* *side 13*
- *Forhistorisk arkæologi* *side 13*
- *Kulturhistorisk relateret naturvidenskab* *side 13*
- *Marinarkæologi* *side 13*
- *Middelalderens og renæssancens arkæologi, historie og kultur* *side 14*
- *Nyere Tids kulturhistorie og etnologi* *side 14*
- *Klassisk og nærorientalsk arkæologi* *side 14*
- *Numismatik* *side 15*
- *Etnografi* *side 15*
- *Bevaring* *side 16*
- *Museal formidling* *side 16*
- *Resultatmål for de faglige hovedområders forskning* *side 17*
- *Forskeruddannelse* *side 17*
- *Forskningsprofessorater* *side 17*

Kapitel 3:

Organisering og finansiering af Nationalmuseets forskning 1999 *side 18*

Kapitel 4:

Igangværende og afsluttede forskningsprojekter 1999 *side 26*

Kapitel 5:

Nationalmuseets publikationer 1999..... side 77

Forord

Forskningsberetning 1999 er udarbejdet og forbedret i forlængelse af Forskningsberetning 1998 og efter rådgivning fra Nationalmuseets Eksterne Forskningsudvalg (NEF). Beretningen er samtidig udarbejdet på baggrund af lov nr. 224 om forskningen ved abm-institutioner under Kulturministeriet (1996), der forpligter disse institutioner til at rapportere om forskningsindsatsen gennem aflæggelse af en årlig forskningsberetning.

Beretningen indeholder samtidig en forskningsplan for den resterende del af den resultatkontraktperiode, som Nationalmuseet indgik i over for Kulturministeriet fra 1999.

Det er tilstræbt med denne beretning i endnu højere grad end i 1998 at gøre forskningens infrastruktur synlig og at skabe et overblik over de mangeartede forskningsindsatser på Nationalmuseet. Det tilstræbes samtidig at give husets egne forskere, eksterne forskere samt Nationalmuseets samarbejdspartnere et overblik over Nationalmuseets mål med og tradition for forskningen samt et indblik i Nationalmuseets forskningsprofil, - områder, -kvalitet, - uddannelse og -opkvalificering, - koordinering og - rådgivning, og - dimensionering samt publikationsprofil. Endelig er tilføjet en beretning om omlægningen af Nationalmuseets biblioteksfunktioner.

I Forskningsplanen er det tilstræbt at indarbejde en prioritering af forskningsindsatser, - centre og -projekter i forlængelse af Nationalmuseets overordnede forskningsstrategi for den kommende resultatkontraktperiode.

Forskningsberetning 1999 samt Forskningsplan 2000 - 2003 er udarbejdet efter drøftelser med Nationalmuseets Direktion samt Nationalmuseets Interne Forskningsudvalg (NIF).

Beretning og plan indeholder fem kapitler, nemlig 1. Beretning 1999, 2. Planer 2000-2003, 3. Organisering og finansiering, 4. Katalog over afsluttede og igangværende projekter, 5. Publikationsliste 1999.

Februar 2000, Birgitte Possing, forskningschef

Kapitel 1: Nationalmuseets forskning. Beretning 1999

Målsætning for forskningen på Nationalmuseet

Forskningen på Nationalmuseet kan samles under betegnelsen kulturforskning, hvis formål det er at give en dybere indsigt i kulturarven og dens tilbliven (jf. 'Kulturens Forskning', Kulturministeriet 1997). Kulturforskningen er en del af humaniora. Humanioras 'nytte' er at holde tanker og værdier i bevægelse gennem en gentagen, kritisk udforskning af den menneskeskabte verden, også den del af denne, der ligger i kulturarven.

Nationalmuseet er lovmæssigt forpligtet til forskning iflg. eksisterende museumslov (nr. 584, 1989) og til at gøre 'forskning til en væsentlig forudsætning for varetagelsen af institutionens hovedopgave' (lov om forskning ved abm-institutioner, nr. 224, 1996).

Forskningen ved Nationalmuseet er tæt koblet til arbejdet med museets genstande og samlinger og til museets funktion som centralmuseum. Det er formålet med forskningen at repræsentere museumsforskningens særkende gennem sikring af en forskningsbaseret kundskabsfortrolighed med fund, genstande og samlinger. Det er et mål for Nationalmuseet at skabe en helhedsforståelse ud af forskningens mange forskelligartede fagdiscipliner, samtidig med at mangfoldighed, dynamik og variation inden for museumsforskningen fastholdes. Det er et perspektiv for Nationalmuseet, at denne forskning løbende kan bidrage til den kritiske granskning af kulturarv og samfundsforståelse i den danske offentlighed.

Det er samtidig et ønske for Nationalmuseet på langt sigt at blive dén forskningsinstitution i landet, der lægger et højt niveau og som udpeger tendenserne og lægger linien for kulturarvsforskningen på dé faglige områder, som er museets.

Tradition for forskning på Nationalmuseet

Forskningen ved Nationalmuseet baserer sig på de traditioner, der er dannet gennem mere end 100 års forskning i og ved institutionen. Et kort rids af nogle af disse traditioner i museets forskning viser, at Nationalmuseets forskning siden institutionens fødsel har været tæt koblet til det museale arbejde med *samlingerne*. Nationalmuseets ældste rødder rækker tilbage til Det kgl. Kunstkammers samlinger af kunsthåndværk, malerier, etnografiske genstande, mønter og medaljer, våben og oldsager, som Frederik den III. grundlagde omkring år 1650. Forskningskoblingen til samlingerne har sammen med Nationalmuseets stilling som landets kulturhistoriske *centralmuseum* været med til at placere museet helt centralt i dansk kulturhistorisk forskning. På museet grundlagdes de omfattende og systematiske samlinger, der siden har spillet en central rolle for forståelsen af Danmarks kulturhistoriske udvikling samt for forståelsen af de fremmede kulturer. Forskningens nære kobling til arbejdet med samlingerne, til det antikvariske arbejde og til centralmuseumsfunktionen er i lovgivningen i dag udtrykt i museumsloven. Med loven om forskningen ved Kulturministeriets institutioner blev det i 1996 yderligere fastslået, at forskningen ved Nationalmuseet er en væsentlig forudsætning for varetagelsen af institutionens øvrige opgaver.

Forskningsprofil og forskningsområder

En række forskningsmiljøer er gennem årene udviklet på Nationalmuseet. Nationalmuseet lægger i sin forskningsprofil vægt på, både at etablere temporære, tvær- og flerfaglige forskningscentre og at konsolidere og udvikle de faglige hovedområder, der har udskilt sig om samlinger og afdelinger.

De seneste år er koncentrerede forskningsindsatser om enestående forskning på internationalt niveau samlet ved etableringen af forskningscentre. Det gælder først og fremmest Nationalmuseets Marinarkæologiske Forskningscenter, der nu kører på sin anden 4-års bevillingsperiode under Danmarks Grundforskningsfond. I 1999 etableredes yderligere Nationalmuseets Center for Grønlandsforskning på en særlig 4-årsbevilling fra Forskningsministeriet. I år 2000 er yderligere to forskningscentre under forberedelse, nemlig Center for Kulturlandskabsforskning og Center for Forskning i Kulturmøder. Disse centre fremmer opbygningen af fler- og tværfaglige forskningsmiljøer og tiltrækker eksterne forskere og samarbejdspartnere i ind- og udland.

Som vækstmiljø for dette tværfaglige forskningsmiljø har Nationalmuseet gennem årene etableret 10 faglige hovedområder for museets forskning. Disse større og mindre hovedområder har ligeledes såvel danske som internationale samarbejdspartnere i det daglige. Det drejer sig om:

1. Forhistorisk arkæologi
2. Kulturhistorisk relateret naturvidenskab
3. Marinarkæologi
4. Middelalderens og renæssancens arkæologi, historie og kultur
5. Nyere tids kulturhistorie og etnologi
6. Klassisk og nærorientalsk arkæologi
7. Numismatik
8. Etnografi
9. Bevaring
10. Museal formidling

Nationalmuseet har i det forløbne år 1999 lagt sig fast på en overordnet enmæssig prioritering af forskningsemnerne Kulturmøder, Kulturlandskab og Museal Formidling. Nationalmuseet føler sig forpligtet til særlige forskningsindsatser inden for disse emner, da de vurderes som både aktuelt samfundsrelevante og som emner, der kan udvikles med den særlige forskningskapacitet og -viden, der ligger på Nationalmuseet. Prioriteringen af disse emner betyder, at det overordnet er omkring disse, at kommende centre og forskerrekuttering koncentrerer. Det betyder dog ikke, at de særlige fagområder ikke kan variere fra denne strategi og foretage andre prioriteringer, der er særligt relevante på deres område.

Forskningskvalitet

I lov om forskning ved arkiver, biblioteker, museer mv. fra 1996 hedder det, at det forskningsudvalg, som er nedsat af Kultur- og Forskningsministeriet til at rådgive institutionen, bl.a. kan rådgive om forskningens kvalitet (§3, stk. 2). Det har det eksisterende udvalg i sin udtalelse om Nationalmuseets Forskningsberetning 1998 gjort ved at notere sig, "at Nationalmuseets forskningsindsats også for året 1998 har ligget på et gennemgående højt kvalitativt niveau", at det "må vække til eftertanke, at godt halvdelen af finansieringen (af forskningen, red.) hviler på tildeling af eksterne midler" og at det "er positivt, at Nationalmuseets forskning har en sådan kvalitet, at museet har været istand til at få dækket disse forskningssatsninger i den meget stærke konkurrence der er om de knappe forskningsmidler". Men udvalget fandt samtidig, at Nationalmuseets ledelse burde have givet en vurdering af "årets forskningsmæssige resultater i forhold til de opstillede mål".

I 1998-beretningen opstillede Nationalmuseet det mål at "identificere samarbejds-, netværks- eller centerprojekter inden for tværgående hovedområder. Identifikationen af projekter gælder også forskningen på individuel basis" (Fo.Beret., 1998, s. 4). Det er lykkedes at indfri dette mål for 1998.

Det samme er lykkedes for 1999 under opgørelsen af igangværende, afsluttede og igangsatte projekter:

I 1999 havde Nationalmuseet 133 igangværende forskningsprojekter. Heraf blev 35 afsluttet i 1999, mens 28 nye blev sat i gang. 101 af forskningsprojekterne blev drevet med eksterne samarbejdspartnere, af disse var 47 internationale samarbejdspartnere.

En stor gruppe projekter, der optrådte i 1998-beretningen som igangværende, optræder ikke i 1999-projekt-kataloget. Nationalmuseet har måttet konstatere, at der i årets løb ikke blev anvendt tid på disse eller at der blev arbejdet mindre end 2 uger på enkelte af dem. Dette har givet anledning til en kritisk selvrapporteringsproces, hvor museet har måttet erkende, at der er blevet 'sat for mange skibe i søen' i forhold til de ressourcer, der blev prioriteret til at styre dem. Derfor har museet i år 'luget ud' og indskrænket antallet af forskningsprojekter for at reelt kunne koncentrere indsatsen om nogle færre, der til gengæld får mulighed for at højnes i kvalitet og for at blive afrundet til aftalt tid. Således er kun de projekter, der er arbejdet på i mere end 2 uger i løbet af 1999 medtaget i forskningsberetningens kapitel 4. Omvendt er de projekter, for hvilke det har været umuligt at opføre arbejdsindsatsen i egentlig forskningstid ikke medtaget i projektoversigten. Det skal her understreges, at der foretages en meget stor forskningsindsats ved Nationalmuseet, som ikke er egentligt projekt-rettet, f.eks. ved Danmarks Kirker. Denne indsats optræder således ikke i kapitel 4, men er indregnet i registrering af tids- og ressourceforbrug på forskningen, som opgjort i kapitel 3.

Nationalmuseet finder, at institutionen både på ledelses- og på forskerplan er i gang med at blive bedre til at prioritere mellem igangsatte projekter og deres fuldførelse. En sådan prioritering må være en forudsætning for at kunne skabe kvalitet. De rammemæssige betingelser for at skabe forskning af høj kvalitet er ro, koncentration og sammenhængende arbejdsperioder. De indholdsmæssige betingelser ligger i evnen til at identificere klare problemstillinger, evnen til at afgrænse de materialer, metoder og teorier, der skal bære projektet, og evnen til at afslutte sin forskning i en klar, formidlende form, hvor der er sammenhæng mellem problemstilling, materiale og analyse. Om resultatet så vil foreligge i tunge, videnskabelige monografier med nybrydende forskningsresultater, rettet mod videnskabelige kolleger eller i en mere formidlende form, er ikke afgørende.

En nærmere drøftelse mellem forskere og ledelse om, hvordan og under hvilke betingelser en kvalificeret afslutning af igangsatte forskningsprojekter prioriteres i forhold til andre hovedaktiviteter vil blive sat højt i løbet af år 2000.

Forskerdimensionering og forskningstid

Nationalmuseet opstillede i 1998 også det mål at foretage en dimensionering af museets forskningsressourcer. Denne dimensionering blev foretaget i foråret 1999 og konklusionen blev, at Nationalmuseet i 1998 kunne mønstre 59 ansatte inden for den nye stillingsstruktur og 84 AC-ansatte uden for den nye stillingsstruktur. Tallet er steget i 1999, så der var 63 ansatte inden for den nye stillingsstruktur og 99 AC-ansatte uden for den nye stillingsstruktur. I den sidstnævnte gruppe indgår ligeledes forskningsaktive blandt redaktører, konservatorer og enhedsledere, der af formelle grunde ikke kan placeres inden for den nye stillingsstruktur, men som alligevel er forskningsaktive. Det er stadig Nationalmuseets politik, at ledige, videnskabelige stillinger i det omfang, det med de nuværende økonomiske rammer er muligt, skal opslås inden for den nye stillingsstruktur. Det må dog samtidig erkendes, at eksistensen af den gamle stillingsstruktur ved siden af den nye er nødvendig for ansættelse af f.eks. museumsinspektører og arkitekter uden forskningsret og -pligt. Men det har ikke gjort administrationen nemmere.

De to sideløbende systemer synes at have skabt et behov hos de forskningsaktive, videnskabelige medarbejdere uden for stillingsstrukturen for at kunne blive bedømt og indplaceret på linie med de videnskabelige medarbejdere, der er ansat inden for den nye stillingsstruktur. Der har også fra flere bedømmelsesudvalgs side været peget på spørgsmålet om, hvorvidt sidestillingen af kvalifikationer på hhv. adjunkt-forskerniveau og lektor-seniorrådgiver/seniorforsknerniveau var reel med henblik på øget mobilitet mellem abm-institution og universitet.

Nationalmuseet kan imidlertid med glæde konstatere, at staben af videnskabelige medarbejdere med forskningsopgaver inden for den nye stillingsstruktur er voksende, og at der stadig er videnskabeligt ansatte, der driver forskning, selv om de ikke er ansat under den nye stillingsstruktur.

Det har både i forskerstaben, i Nationalmuseets Forskningsudvalg, i Direktionen og mellem Direktionen og Kulturministeriet i løbet af år 1999 været drøftet, om der skulle indføres en fikseret forskningstid for de forskningsansatte inden for stillingsstrukturen. Nationalmuseet valgte i sin dimensioneringsplan til Kulturministeriet (marts 1999) en blød formulering om, at der skulle "sikres forskeren tilstrækkelig forskningstid", og at der i seniorforskerstillingen skulle "indgå forskningstid i et omfang, der giver den ansatte mulighed for at deltage i den videnskabelige udvikling af sit forskningsområde, nationalt såvel som internationalt". Fra alle sider er der blevet talt både for og imod denne bløde formulering. Forskerstaben har generelt udtrykt ønske om fast forskningstid, men har kun i få tilfælde selv taget initiativ til udarbejdelsen af en langsigtet "plan for sin forskningstid over en samlet årrække efter aftale mellem enhedsleder og afdelingschef", som Nationalmuseet gav mulighed for i sin dimensioneringsplan.

Det er fortsat Nationalmuseets politik, at sikring af forskningstid til museets forskere sker ved, at forskningstiden fastlægges og aftales mellem forskeren og dennes nærmeste foresatte og at den aftalte forskningstid afsættes i afdelingernes/enhedernes årlige arbejdsplaner.

Publikationsprofil og -vurdering

Nationalmuseet udarbejdede i 1998 publikationslister for museets ansattes udgivne værker i årene 1996, 1997 og 1998. Det var fra Nationalmuseets side et ønske at få udryddet det store efterslæb i afrapportering i forbindelse med publikationer. For at få et overblik over bredden i aktiviteterne på dette felt medtoges stort alt, hvad der kunne opregnes af publikationer, også på formidlingssiden. Nationalmuseets Forskningsudvalg udtalte efterfølgende, at publikationsbegrebet var strakt "lidt for vidt når eksempelvis foredrag og omvisninger" blev medtaget. Der var samtidig forskel fra forsker til forsker på, hvor bredt man tolkede publikationsbegrebet.

Nationalmuseet har derfor i publikationslisten for 1999 strammet publikationsprofilen ganske væsentligt, så der nu kun medtages egentlige skriftlige publikationer inden for 3 kategorier, nemlig

- 1) videnskabelige publikationer
- 2) konferencebidrag
- 3) generel formidling

Desuden medregnes en 4. kategori, nemlig en oversigt over medarbejdernes fagligt-videnskabelige tillidshverv i form af sæde i bedømmelsesudvalg, censorvirksomhed o.lign.

Nærmere definitioner af disse kategorier inden for publikationsbegrebet findes i indledningens til denne 1999-beretnings kapitel 5.

Denne stramning betyder, at der kan konstateres et fald i det samlede antal publikationer for 1999 på mere end 400. Den i 1998 konstaterede markante stigning i antallet af videnskabelige publikationer på årsplan kan man ikke tale om. Der er en stigning fra 200 til 227 videnskabelige publikationer,

mens antallet af konferencerapporter og formidlingspublikationer er faldet markant så der er registreret 44 konferencebidrag og 146 publicerede formidlingsbidrag.

Nationalmuseet ønsker generelt, at museets forskerstab fastholder en høj publikationsprofil på det videnskabelige område og ser det som en kvalitetsforbedring, at have strammet sin publikationsprofil op som beskrevet.

Forskeruddannelse og opkvalificering af forskningsansatte

Nationalmuseet har i det forløbne år haft tilknyttet 14 ph.d.-studerende, hvoraf de 6 har afsluttet deres forskeruddannelse med erhvervelsen af en ph.d.-grad.

Oversigt over Nationalmuseets Ph.D.-studerende 1999 fordelt på afdelinger

Afdeling	Antal Ph.D.-studerende
Danske Afdeling	3
Udenlandske Afdeling	2
Forskningsafdelingen	7
Bevaringsafdelingen	2

Ved årsskiftet havde museet 8 ph.d.-studerende, fordelt med 1 på Udenlandske Afdeling, 2 på Bevaringsafdelingen, 1 på Danske Afdeling og 4 på Forskningsafdelingen. D.v.s. at følgende ph.d.-stipendiater afsluttede deres projekter med en grad: 2 på Danske Afdeling, 1 på Udenlandske Afdeling og 3 på Forskningsafdelingen.

I begyndelsen af år 2000 kunne Nationalmuseet ved en festlig begivenhed fejre erhvervelsen af 9 ph.d.-grader og 1 dr.phil.-grad for museets ansatte i perioden fra juni 1998 til december 1999.

Der er i løbet af 1999 udarbejdet interne retningslinier for vejledningen af de ph.d.-studerende, og der er under overskriften: "Ph.d. på Nationalmuseet - at få begyndt, at være undervejs - at få afsluttet" afholdt et internat for samtlige ph.d.-studerende og alle vejledere til afklaring af forsknings- og vejledningssituationen. De studerende er finansieret af hhv. Nationalmuseet selv, Forskerakademiet, Kulturministeriets Forskningspulje, Statens Humanistiske Forskningsråd og Danmarks Grundforskningsfond.

Institutionen ønsker fortsat at forpligte sig på forskeruddannelsen og har i resultatkontrakten med Kulturministeriet forpligtet sig til gennemsnitligt at have 9 ph.d.-studerende tilknyttet årligt.

Der er i 1999 afholdt månedlige, d.v.s. 12 forskerforedrag til udvikling af det interne forskningsmiljø og -dialog på tværs af museets faglige hovedområder. Mellem 25 og 30 ansatte har løbende deltaget i disse interne, faglige vidensudvekslinger.

Med hensyn til den løbende opkvalificering af den enkelte forskningsansatte ønsker Nationalmuseet at satse på, at de enkelte forskere, der ønsker og har talent for det, kan færdiggøre projekter, også med henblik på opnåelse af ph.d.- og doktorgrader.

Samtidig er det fortsat målet, at vedkommende sammen med sin foresatte fastlægger en skriftligt vedtagen arbejdsplan, der skal drøftes under supervision af forskningschefen. Meningen med disse planer er at aftale både opkvalificering og karrieremål for den enkelte forsker. Det må dog samtidig erkendes, at dette mål ikke er nået. Kun enkelte forskere fra forskellige afdelinger har formået at få sådanne aftaler etableret.

Nationalmuseet ønsker at ledere og forskere indbyrdes afklarer arbejdsindsats og -mål i nedskrevne aftale samt prioriterer ansøgninger til forskningsfrikøb i med henblik på opkvalificering.

Forskningskoordinering og -rådgivning

Forskningen på Nationalmuseet udøves i enhederne i alle afdelinger, bortset fra Drifts- og Administrationsafdelingen. Særlige forskningscentre, hvor forskningen er højprioriteret, er placeret i Forskningsafdelingen. En tværgående funktion som koordinator til udvikling af Nationalmuseets forskningsmålsætning ligger ligeledes i denne afdelings sekretariat og hos forskningschefen, der både har en initierende og en rådgivende funktion for tværgående forskning inden for institutionen. De mange interne samarbejdsprojekter koordineres dog stort set af de enkelte afdelinger og af forskerstaben selv.

Hos forskningschefen ligger en forpligtelse til rådgivning af den enkelte forsker fra alle afdelinger, af Direktionen og af forskergrupper i forbindelse med f.eks. ansøgninger. Forskningschefen er forbindelsesleddet mellem Nationalmuseets Eksterne Forskningsudvalg (NEF), Direktionen og Nationalmuseets Interne Forskningsudvalg (NIF). Ligeledes er forskningschefen forbindelsesleddet til den komplicerede infrastruktur i den danske og tildels den internationale forskningspolitiske omverden og ansvarlig for besvarelse af overordnede forskningsspørgsmål udadtil.

Denne koordinerings- og rådgivningsstruktur er efter 2 års etableringsperiode ved at falde på plads på trods af enkelte tilvænningsproblemer.

Nationalmuseet har i år 2000 sat sig som mål at etablere en 'Internet-Søgetjeneste for Forskningsmidler' til servicering af institutionens forskere i lyset af den relative store procentdel af forskningen, der nu og i fremtiden finansieres af eksterne midler. Denne 'Internet-Søgetjeneste' etableres i Forskningssekretariatet.

Nationalmuseets Bibliotekstjeneste

I løbet af 1998-1999 foretog Forskningsafdelingen en analyse af Nationalmuseets biblioteker og deres funktioner. Analysen resulterede i en indstilling til Direktionen, der i efteråret 1999 vedtog at overføre Nationalmuseets centrale biblioteksfunktion til Forskningsafdelingen samtidig med en adskillelse af denne fra publikumsfunktionen. Dette resulterede i igangsættelsen af Nationalmuseets Bibliotekstjeneste (NBT) fra 1. januar 2000. Denne skal koordinere biblioteksområdet, der omfatter museumsfaglig litteratur til dækning af personalets behov, bortset fra det numismatiske område, hvor Nationalmuseet har den nationale forpligtelse over for publikum til accession og bevaring af faglitteraturen.

NBT skal også sørge for, at museets biblioteker kommer til at fungere i et virtuelt fællesskab under NATKAT og under en organisatorisk fællesplanlægning med en systematisk og koordineret handlingsplan. Der nyansættes en biblioteksleder samt en bibliotekar i vakante årsværk i år 2000 til at starte og udføre oprydnings- og reorganiseringsopgaven. NBT skal udarbejde handlings- og ressourceplaner for fællesplanlægningen mellem NBT og biblioteksfunktionerne i alle afdelinger.

Forskningsberetning 1999 - en opsamling i forhold til opstillede mål

- En egentlig forskningsberetning 1998 samt publikationslister fra 1996, 1997, 1998 blev udarbejdet. En forbedring blev igangsat
- Forberedelse til etablering af 2 forskningscentre: Kulturmøde og Kulturlandskab blev igangsat i 1999 og vil blive prioriteret i år 2000
- Center for Grønlandsforskning blev etableret og igangsat

- Forberedelse af indlejringsovervejelser i forbindelse med ophør af Nationalmuseets Marinarkæologiske Forskningscenter er igangsat og forventes afsluttet juni 2000
- Nationalmuseet havde i 1999 133 igangværende forskningsprojekter, hvoraf 35 blev afsluttet og 28 nystartet. Af det samlede antal forskningsprojekter havde 101 eksterne samarbejdspartnere, heraf var 47 internationale. Ledelsen anser det for tilfredsstillende, at antallet af projekter er skåret ned til et niveau, der er realistisk at holde i gang og afslutte på et kvalitetsniveau. Samtidig konstateres det med tilfredshed, at antallet af eksterne og ikke mindst internationale samarbejdspartnere stadig ligger højt.
- Nationalmuseet vil i løbet af år 2000 prioritere en nærmere drøftelse mellem forskere og ledelse af, hvordan og under hvilke betingelser en kvalificeret afslutning af igangsatte forskningsprojekter prioriteres i forhold til andre hovedaktiviteter
- Nationalmuseet har i 1999 lagt sig fast på, at sikring af forskningstid til museets forskere sker ved, at forskningstiden fastlægges og aftales mellem forskeren og dennes nærmeste foresatte og at den aftalte forskningstid afsættes i afdelingernes/enhedernes årlige arbejdsplaner. Det er et mål, at sådanne aftaler bliver gennemført i arbejdsplanerne for 2001
- Nationalmuseet ønsker, at ledere og forskere indbyrdes afklarer forskningsindsats og -mål i nedskrevne aftale samt prioriterer ansøgninger til forskningsfrikøb med henblik på opkvalificering
- Nationalmuseet ser det som en kvalitetsforbedring at have strammet sin publikationsprofil op i løbet af 1999 ved udelukkende at registrere egentlige, søgbare publikationer: Der er registreret 227 videnskabelige publikationer i forhold til 200 i 1998, 44 konferencebidrag i forhold til 173 i 1998 og 146 formidlingspublikationer i forhold til 350 i 1998. Der er således en svag stigning i videnskabelige publikationer og et markant fald i både konferencebidrag og formidlingspublikationer.
- Nationalmuseet ønsker at fastholde en høj publikationsprofil på det videnskabelige felt inden for alle faglige hovedområder
- Nationalmuseets biblioteker og deres funktioner er i løbet af 1999 analyseret med det resultat, at biblioteksfunktionen overføres til Forskningsafdelingen og adskilles fra publikumsfunktionen. Bibliotekstjenesten skal koordinere biblioteksområdet, der omfatter museumsfaglig litteratur til dækning af personalets behov, bortset fra det numismatiske område, hvor Nationalmuseet varetager opgaverne i overensstemmelse med loven om pligtaflevering. NBT skal også sørge for, at museets biblioteker kommer til at fungere i et virtuelt fællesskab under NATKAT og under en organisatorisk fællesplanlægning med en systematisk og koordineret handlingsplan
- Nationalmuseet har i år 1999 igangsat forberedelserne til og i 2000 sat sig som mål at have etableret en 'Internet-Søgetjeneste for Forskningsmidler' til servicering af institutionens forskere i lyset af den relative store procentdel af forskningen, der nu og i fremtiden finansieres af eksterne midler. Denne 'Internet-Søgetjeneste' etableres i Forskningssekretariatet.

Kapitel 2: Forskningsplaner 2000 - 2003

Værdien af kulturarven er afhængig af vor viden om den. Vor opfattelse af fortiden ændres i takt med, at vor viden om den forøges. Forskningen på Nationalmuseet er derfor begrundet i, at museets forskere er forpligtede til konstant og løbende opdatering og kritisk revision af deres kendskab til fund, samlinger og til den sammenhæng, hvori disse er blevet til. Denne kritiske granskning bør således både omfatte et særligt kendskab til Nationalmuseets konkrete genstande og samlinger, og den bør omfatte indsigt i metode- og teoriudvikling om den kulturelle og historiske sammenhæng, som samlingerne er skabt, ændret og udvidet i. Endelig bør forskningsbaseret viden om bevaring, tilgængeliggørelse og formidling af den museale kulturarv være en afgørende del af forskningsberedskabet på Nationalmuseet.

Forskningen på Nationalmuseet er således både begrundet i de øvrige samfundsmæssige opgaver i forbindelse med kulturarven, som museet varetager, og i den lovmæssige forpligtelse til at gøre forskning til et væsentligt hovedformål for museet. Perspektivet er endvidere, at forskningen bør bidrage til udvikling af det danske samfunds kritiske bevidsthed om sig selv.

Nationalmuseet har i indeværende kontraktperiode øget forskningsindsatsen, hvorved en række fagområder, der er særligt væsentlige for museets centralmuseumsfunktioner er blevet styrket. Samtidig er der skabt bedre muligheder for en mere sammenhængende fler- og tværfaglig forskning.

Det er Nationalmuseets forskningspolitik i den kommende kontraktperiode 2000 - 2003 at prioritere forskningen i en række tvær- og flerfaglige emner og områder, nemlig *det danske kulturlandskab fra oldtid til samtid; kulturmøder og skabelsen af kulturel identitet i det multikulturelle samfund i nyere tid; museal formidling og museologi; marinarkæologi samt grønlandsk kultur og levevis.*

Dette betyder ikke, at der ikke vil blive drevet samlingsbaseret forskning eller udøves forskning i andre emner. Tværtimod vil udviklingen af den kulturhistoriske forskning foregå i en dialog mellem museets traditionelle, faglige hovedområder og en tværgående, tematisk planlagt forskning. Blandt de videnskabelige medarbejdere, der forvalter Nationalmuseets samlinger, findes den det vækstpotentiale, hvoraf forskningens emner og engagement skal gro såvel i den center- som i den samlingsbaserede forskning.

Centerbaseret forskning

Der er etableret 2 forskningscentre ved Nationalmuseet, begge associeret til Forskningsafdelingen:

- Nationalmuseets Marinarkæologiske Forskningscenter (1993-2003) med 4 forskningssøjler, nemlig *'mennesket og havet i sten- og bronzealder', 'søfart og samfund i jernalder, vikingetid og middelalder', 'skibsarkæologi' samt 'udvikling af marinarkæologisk metode og hjælpevidenskaber'*. Plan: Indlejring og forankring af viden og forskning ved centrets udløb; arbejdet er i gang og forventes afsluttet med plan senest 31.12.2002. Centerleder: Seniorforsker, mag.art. Søren H. Andersen.

- Nationalmuseets Center for Grønlandsforskning (1999-2003) med 3 forskningssøjler, nemlig 'bosættelse og økonomi', 'kommunikation og kulturmøde', 'arkæologi og etnicitet: udvikling af teori og metode'. Plan: Publikationsrække færdig ved centrets udløb. Indlejring og forankring af viden forskning afsluttet med plan senest 31.12.2002. Forskningsprofessorat i grønlandsk kultur og levevis knyttet til forskningsområdet senest 31.12.2003. Centerleder: Seniorforsker, mag.art. Bjarne Grønnow.

Disse 2 centre er baseret på eksterne bevillinger fra henholdsvis Danmarks Grundforskningsfond og Forskningsministeriet.

Det kan ved årsskiftet 1999/2000 slås fast, at ønskerne i Nationalmuseets plan fra 1996 om at etablere forskningscentre om temaerne "Antikken/Grækenland" og "Formidling/Museologi" p.gr.a. af manglende forskningsfinansiering henholdsvis -kapacitet ikke har kunnet lade sig realisere.

I fortsættelse af disse nu 2 eksisterende forskningscentre planlægges i de kommende år i højere grad at organisere mere af museets forskning i en række fler- og tværfaglige forskningscentre af mere eller mindre fast, formel eller uformel karakter. Disse kommende centre vil i højere grad, men ikke udelukkende være baseret på intern finansiering og prioritering af forskningstiden for museets egne forskere.

Det som nævnt lykkedes at etablere Center for Grønlandsforskning fra samme 1996-plan, ligesom både et Center for Kulturlandskab og et Center for Kulturmøde er under forberedelse:

- Center for Kulturlandskab med hovedproblemstillingen: "*Hvordan afspejles magt og tro i det danske kulturlandskab fra oldtid til samtid?*". Forventes etableret ved Nationalmuseet i løbet af 2001-2. Centerleder endnu ikke udpeget. Forberedes under ledelse af forskningschefen.
- Center for Kulturmøde med hovedproblemstillingen: "*Hvordan er kulturel identitet skabt, udviklet og ændret i det nationale og det internationale multikulturelle samfund i nyere tid?*". Forventes etableret ved Nationalmuseet senest 31.12.2001. Centerleder endnu ikke udpeget. Forberedes under ledelse af forskningschefen.

Centermodellen fremmer samarbejdet om forskningen på Nationalmuseet såvel internt mellem museets afdelinger som eksternt med universiteter og andre forskningsinstitutioner i ind- og udland. Derfor arbejdes der i det kommende år på at prioritere de faglige hovedområders forskningsprojekter sådan, at de kan orientere sig i retning af de udvalgte centertemaer. Dette vil afspejle sig i det følgende. Prioritering af centermodellen vil desuden have betydning for udviklingen af Nationalmuseets centralmuseumsfunktion over for de statsanerkendte special- og lokalmuseer, som også indgår i samarbejdsrelationer på flere niveauer.

Resultatmål for centerbaseret forskning:

- Indlejring og forankring af viden og forskning ved udløb af Nationalmuseets Marinarkæologiske Forskningscenter; forventes afsluttet med plan senest 31.12.2002.
- Publikationsrække færdig ved udløb af bevilling til Center for Grønlandsforskning 21.12.2003.
- Indlejring af viden fra Center for Grønlandsforskning afsluttet med plan senest 31.12.2002.
- Forskningsprofessorat i grønlandsk kultur og levevis besat senest 31.12.2003.
- Et yderligere forskningsprofessorat er under forberedelse.
- Center for Kulturmøde forventes etableret ved Nationalmuseet senest 31.12.2001.

- Center for Kulturlandskab forventes etableret ved Nationalmuseet i løbet af 2001-2.

De faglige hovedområders forskning

Nationalmuseet arbejder som nævnt i løbet af år 2000 på at definere de nævnte centerområder ved at tage udgangspunkt i vækstpotentialet i husets faglige ekspertise inden for de forskningsplaner, der foreligger i forbindelse med museets samlinger og ti faglige hovedområder. Det er følgende:

- ***Forhistorisk arkæologi [3 seniorforskere, 1 seniorrådgiver]***

Inden for forhistorisk arkæologi er følgende forskningsaktiviteter vækstgrundlag for Nationalmuseets prioriterede forskningstema *Kulturlandskabet*, nemlig *bebyggelsesarkæologi, menneske, magt og tro samt Krigen, forsvaret og aristokratiet*.

Publikationsprofilen forventes at blive lagt bredt gennem bidrag til symposierapporter, publikation af fund, bl.a. gennem artikler til tidsskrifter samt større afhandlinger og monografier. Der vil dog også blive satset på andre medier end den trykte form. Desuden prioriteres i planperioden udarbejdelsen af *en kulturhistorisk syntese over Danmarks Oldtid* og 'Die Funde der älteren Bronzezeit'.

Forskerrekrutteringen forventes at ligge inden for kulturlandskabsforskningen og neolitikum.

- ***Kulturhistorisk relateret naturvidenskab [4 seniorforskere, 2 seniorrådgivere]***

Inden for den kulturhistorisk relaterede naturvidenskab vil forskningen i planperioden koncentrere sig om 3 arbejdsområder, der alle vil have en central placering for den øvrige forskning ved Nationalmuseets planlagte *Kulturlandskabscenter*. Det drejer sig om 1) *datering* 2) *miljøbestemmelse* og 3) *materialebestemmelse*. En mindre del af forskningen er knyttet til Nationalmuseets egne samlinger, mens hovedvægten i forskningsindsatsen vedrører temaer, hvor analysemateriale er indsendt udefra i forbindelse med centralmuseumsfunktionen.

Publikationsprofilen tegnes gennem artikler til internationale fagtidsskrifter med referee-ordning samt konferencebidrag. Der udarbejdes bidrag til videnskabelige publikationer og monografier. Der satses dog på en bred publikationsprofil, hvor resultatformidling i forhold til målgruppe nøjes overvejes i hvert tilfælde.

Forskerrekrutteringen forventes at ligge inden for det dendrokronologiske område, miljøbestemmelse samt inden for sporstof og organisk analyse.

- ***Marinarkæologi [1 forsker, 5 projektforskere/-seniorforskere]***

Inden for det marinarkæologiske område vil forskningen i planperioden koncentrere sig om fem hovedområder, nemlig *mennesket og havet i stenalder og bronzealder, søfart og samfund i jernalder, vikingetid og middelalder, skibsarkæologi, udvikling af marinarkæologisk metode og hjælpevidenskaber samt udbygning af det marine register*.

Den marinarkæologiske forskningsekspertise vil parallelt med ovenstående prioriteringer give sine bidrag til det kommende Kulturlandskabscenter. Desuden prioriterer de marinarkæologiske forskere konsolideringen af de danske og især internationale forskningsnetværk, der er bygget op gennem det seneste årti.

Publikationsprofilen forventes at lægge vægt på internationale monografier, suppleret af relevante artikler i fagtidsskrifter. En langsigtet og målrettet monografiserie er planlagt.

Forskerrekrutteringen ligger inden for de nævnte prioriterede emneområder og vil samtidigt være præget af, at det marinarkæologiske hovedområde skal indlejres i Nationalmuseets forskningsdimensionering ved udløbet af bevillingen fra Danmarks Grundforskningsfond. Indlejringsplanen forventes færdig 31.12.2002.

- ***Middelalderens og renæssancens arkæologi, historie og kultur [3 forskere, 2 seniorrådgivere og 4 seniorforskere]***

‘Middelalder og renæssance’ dækker på Nationalmuseet tiden fra starten af 1000-årene til ca. 1660, men rækker pr. tradition også udover denne tid. Inden for middelalder og renæssance vil forskningen prioritere deltagelse i to af Nationalmuseets tværgående, prioriterede temaer *Kulturlandskabet og -møder*. Området vil benytte sig af sin tradition for at integrere de arkæologiske, historiske, kunst- og arkitekturhistoriske samt filologiske fagtraditioner, samtidig med at forskningen prioriteres at tage udgangspunkt i museets samlinger, hvorved der lægges et nationalt og et internationalt perspektiv. Der fokuseres på *runologien og anvendelsen af runetegn i førkristen og kristen tid, krigens, forsvarrets og magtudøvelsens anlæg og genstande* som borge, voldsteder, våben og krigskunst, *Det kirkelige landskab, dets bebyggelseshistorie og sociale budskaber* med bygninger, inventar, gravminder o.a. genstande, *Det åbne lands kulturlandskab i samspelet mellem gård, landsby, borg og by*. Desuden vil der blive forsket i *middelaldersamfundets ressourceudnyttelse og hverdagsgenstande* ligesom en *forskningsmæssig baggrund for den bygningsantikvariske praksis* ønskes sikret med udgangspunkt i Antikvarisk-Topografisk Arkiv.

Publikationsprofilen forventes som på de øvrige områder lagt med udgangspunkt i kvalitet og relevans, ikke trykkeform, oplag eller lignende. Nærmere publikationstyper er endnu ikke fastlagt. På området vægtes også formidlingen, da det vurderes væsentligt over for publikum at vise museets virksomhed og sammenhængen mellem forskning, antikvarisk arbejde og formidling.

Forskerrekrutteringen vil ligge inden for kulturlandskabet og runologien.

- ***Nyere Tids kulturhistorie og etnologi [2 forskere, 3 seniorforskere, 1 seniorrådgiver]***

Nyere Tids kulturhistorie og etnologi dækker på Nationalmuseet perioden fra ca. 1660 til nutiden. Området omfatter både Nyere Tids samling, Frilandsmuseet, Frihedsmuseet samt forskningschefen. Der arbejdes løbende med følgende forskningsområder: *offentligt liv, bolig- og bygningskultur, boligkultur og familieliv, produktions- og arbejdsliv, fritidsliv, herregårdslandskab, møller og mølleri, besættelsestidens historie og den historiske biografi*. Imidlertid er forskningsressourcer på området stærkt begrænsede inden for planperioden, hvorfor kun følgende er emner er prioriterede: Deltagelse i Nationalmuseets tværgående, prioriterede temaer *Kultur møder*, nemlig ‘storbyen som arena for forskellige etniciteters kamp om livsrum’, et biografisk projekt samt *Kulturlandskabet* med bl.a. ‘herregårdslandskabets ikonografi’ og ‘bygnings- og boligkultur i det 20. århundrede med focus på dansk modernisme og teknisk-arkitektonisk innovation’. Inden for besættelsestidens historie foreligger ingen forskningsplaner for perioden.

Publikationsprofilen forventes at være præget af afviklingen af Danmarkshistorier-udstillingen, der vil resultere i en række formidlende artikler. Ved afslutningen af planperioden stræbes efter at kunne publicere større arbejder om bl.a. dansk boligkultur, herregårdslandskabet. Publikationsserien om danske arbejdspladser fortsættes.

Forskerrekrutteringen prioriteres inden for storby-kulturmødet, evt. indvandrer- eller minoritetsområdet samt dragt- og kropskultur-området.

- ***Klassisk og nærorientalsk arkæologi [1 seniorforsker]***

Inden for den klassiske og nærorientalske arkæologi vil forskningen i planperioden være præget af et ønske om at videreudvikle og sammenkæde to områder, nemlig keramik som arkæologisk kildemateriale i fortidig og nutidig kontekst og det østlige Middelhavsområde i samarbejde med Nationalmuseets etnografer, numismatikere og konservatorer. I første omgang prioriteres keramikforsk-

ningen i for- og nutidig kontekst; dette dækker over en bredspektret forskningsindsats på Nationalmuseet egne genstande, først og fremmest den græske vasesamling og dernæst keramiske fund fra danske arkæologiske projekter på Cypern.

Mod slutningen af planperioden vil der søges etableret et nyt tværfagligt feltprojekt i det østlige Middelhavsområde. Her kunne inddrages andre forskere fra museet, bl.a. etnografer, møntforskere og konservatorer samt eksterne samarbejdspartnere. Der er i de fag, Antiksamlingen repræsenterer, nemlig klassisk og nærorientalsk arkæologi og ægyptologi, et stort uudnyttet forskningspotentiale. *Publikationsprofilen* i perioden forventes at tegne et par større, videnskabelige publikationer og monografier samt publikation af bidrag til internationale kongresser og tidsskrifter. Emnerne vil have hovedvægten på keramik-projekterne, mens publikationer inden for det andet hovedområdet endnu ikke er planlagt.

Forskerrekrutteringen forventes på længere sigt at ligge i form af etablering af ph.d.-projekter inden for de tre nævnte fagområder og i form af forskning på fastholdelse af ph.d.-er i nyoprettede forskerstilling.

- **Numismatik [2 forskere]**

Den numismatiske ekspertise vil kun momentvis blive knyttet til Nationalmuseets prioriterede, tværfaglige emner som rådgivere og dialogpartnere. Inden for møntforskningen vil forskningen i planperioden i stedet koncentrere sig om følgende projekter: romermønter i Danmark, herunder cirkulation, handelsveje, distributionskanaler; møntcirkulation i Normandiet ca. 800-1500; Bornholms møntfund fra vikingetiden 1975-2005 (påbegyndes i år 2003); Danske møntfund fra ca. 1550-1800 med henblik på en bog om møntcirkulation og -brug; udgivelse af håndbog over Fitzwilliam-Samlingens nordiske middelaldermønter med henblik på en senere tilsvarende håndbog over Mønt- og Medaillesamlingens 1000-tals mønter; Danmarks Penge 1000-2000, en bred oversigt over mønter, møntproduktion og -cirkulation samt andre betalingsmidler i Danmark.

Publikationsprofilen er fastlagt til en katalog samt en bredt anlagt monografi, videnskabelige artikler samt monografier og endelig en håndbogsagtig monografi.

Forskerrekrutteringen forventes placeret inden for det middelalderlige møntvæsen.

- **Etnografi [1 forsker, 3 seniorforskere]**

Det etnografiske hovedområde ønsker med forskningsplanerne at sigte mod at gøre de etnografiske samlinger synlige som et potentiale for fremtidige studier af grundlaget for de kulturelle traditioner, der bærer verden af i morgen. Den aktuelle forskning finder sted inden for Etnografisk Samlings kerneområder, som omfatter: *De ældre samlinger*: Et publikationsprojekt med hovedvægten på C.J. Thomsens tid i 1800-tallet vil involvere de etnografiske forskere og eksterne samarbejdspartnere. Endvidere planlægges udgivelser om Peter Arnt Kierullfs samling af kinesisk kunst samt en kommenteret udgivelse af museets samling af den koreanske maler Kisans dagliglivsskildringer fra slutningen af 1800-tallet. *Ekspeditioner i 1900-tallet*: Den omfattende dokumentation af en befolkningsgruppe eller region gennem indsamling af materielle genstande er i dag et uvurderligt kulturhistorisk aktiv. Offentliggørelsen af de store samlinger, der er blandt de fremmeste resultater af dansk nomadeforskning vil blive afsluttet. *De eskimoiske kulturer i Arktis*: Området har siden slutningen af 1800-tallet været én af hovedregionerne for dansk, etnografisk forskning. En indsats her vil i de kommende år gennemføres i samarbejde med Nationalmuseets Center for Grønlandsforskning. *Kultur mødet, afspejlet i kulturens kognitive og materielle univers*: Forskning i tværkulturel indflydelse forsøges gennemført inden for en række emner af forskere, tilknyttet gennem ekstern finansiering.

Publikationsprofilen forventes lagt inden for monografier i etablerede serier. Endvidere satses på videnskabelige artikler i internationale artikler.

Forskerrekrutteringen vil ligge i forlængelse af etablering af Kulturmødecentret ved Nationalmuseet.

- **Bevaring [2 forskere, 2 seniorforskere, 2 projektforskere/-seniorforskere]**

Bevaringsområdet vil ligesom Nationalmuseets Naturvidenskabelige Undersøgelser deltage i og prioritere forskningen inden for det tværfagligt prioriterede *Kulturlandskabscenter*. Forskningsbaseret bevaring og konservering på Nationalmuseet er relativt ungt og har derfor endnu ikke fastlagt en egentlig forskningsprofil eller -tradition. Derfor er fagets forskningsbaserede bevidstgørelse en væsentlig proces i sig selv; den proces vil fortsætte i planperioden med afsæt i de forskningsmæssige mål og prioriteringer, som blev lagt i perioden 1997-2001.

Følgende forskningsområder er prioriterede: In situ bevaring af arkæologiske fund med udgangspunkt i oldsagsmaterialet fra Nydam Mose. Emnet er analysen af de processer, der styrer holdbarheden af både organiske og uorganiske materialer i de miljøer, hvori de er nedlagt. Emnet kræver tværfaglig organisering, og bevaringsområdet vil i perioden tage initiativ til opbygningen af en formaliseret samarbejdsstruktur, muligvis en centerdannelse med deltagelse fra Nationalmuseets Forsknings- og Danske afdeling; Bygningsantikvarisk arbejde; hvor der sigtes på bevaring af bygningshelheder og interiører in situ. Bevaring af den industrielle kulturarv; herunder militært udstyr, nyere landbrugsredskaber samt industriens maskiner og redskaber, plast og gummi; Teknisk kunst- og kulturhistorie, herunder tydingen af kulturhistoriske genstandes; Præventiv konservering, der omfatter forskning i mikroklima, lys og luftforurening i magasiner, udstillinger og historiske bygninger. Desuden arbejder området løbende med evaluering af kendte konserveringsmetoder.

Publikationsprofilen forventes som hidtil primært at ligge i preprints fra konserveringsfaglige kongresser, suppleret med artikler i specialtidsskrifter og bidrag til antologier. Denne praksis har vist sig hensigtsmæssig for fagområdet og vil blive fortsat. Dog vil publicering af tværfaglige projekter blive prioriteret højt.

Forskerrekrutteringen inden for bevaringsområdet må i følge sagens natur være bredt anlagt, så den dækker en række emner. I planperioden forventes den at ligge inden for bygningsfysik og -bevaring, indendørs luftforurening, 1800-tals maleteknik i bygninger, bevaring af interiører og bygningshelheder samt in situ-bevaring af arkæologisk materiale.

- **Museal Formidling [3 seniorforskere, 1 seniorrådgiver og 1 projektforsker]**

Inden for formidlingsområdet foregår i disse år et forsknings- og udviklingsarbejde, hvor en række fagområder og -discipliner søges sammentænkt. Det drejer sig om kommunikationsteori og pædagogik, perceptions- og indlæringspsykologi samt æstetiske discipliner som arkitektur og design. Fagområdet er ungt og der er endnu ikke fastlagt en egentlig forskningsprofil. Der er imidlertid behov for en løbende systematisk empiriindsamling og oparbejdelse af en teoretisk referenceramme, der kan udviklerne museernes og udstillingsmediets særlige identitet. De prioriterede områder er i planperioden udviklingen af det museologiske netværk; forskning i forholdet mellem formidlingens indhold og form samt Informationsteknologi og samkørsel af databaser på baggrund af konkrete samlinger.

Publikationsprofil er endnu ikke fastlagt.

Forskerrekrutteringen er lagt inden for projektet forholdet mellem formidlingens indhold og form.

Resultatmål for samlingsbaseret forskning:

- Afklaring af kriterier for, hvordan og under hvilke betingelser en kvalificeret afslutning af igangsatte forskningsprojekter prioriteres i forhold til samlingernes øvrige aktiviteter. Indstilling til direktionen ved NIF, udløb af år 2000.
- Prioritering af forskningstid med henblik på færdiggørelse og publicering af udvalgte projekter gennem skriftlig dimensionering af forskningsplaner og -tid for alle forskningsansatte. Etableret i alle enheder ved udløb af år 2001.
- Prioritering af forskningsprojekter i forhold til Nationalmuseets samlede forskningsplan foretages.
- Opfyldning af de enkelte områders konkrete planer.

Forskeruddannelse

Nationalmuseet forpligter sig til at have i gennemsnit 9 ph.d.-studerende årligt i kontraktperioden. Det er Nationalmuseets forskerrekruiteringspolitik, at stipendiater med projekter inden for temaerne kulturlandskab, kulturmøde, museologi, marinarkæologi og grønlandsk kultur prioriteres, således at de kan knytte sig til museets overordnede forskningsstrategi.

Finansieringen af stipendierne forventes at komme dels fra Nationalmuseet selv, dels fra Danmarks Grundforskningsfond, forskningsrådene, Forskeruddannelsesrådet under Forskningsministeriet (det tidl. Forskerakademi) samt fra internationale forskningsfonde og danske såvel som udenlandske universiteter.

Det er Nationalmuseets politik at kunne tiltrække yngre forskerrekruiter, der i institutionens regi kan trænes i de særlige museale videnskabsdiscipliner parallelt med deres universitetsuddannelse. Der sigtes mod at uddanne yngre forskere såvel til karriere inden for Nationalmuseets egne rammer som til karriere i de nationale og internationale forskersamfund.

Resultatmål for forskeruddannelse:

- Nationalmuseet har i kontraktperioden 9 ph.d.-studerende årligt i gennemsnit
- Direktionen afklarer i kontraktperioden en finansieringsstrategi for forskeruddannelse

Forskningsprofessorater

Nationalmuseet har i dimensioneringsplanen til Kulturministeriet (1999) ønsket at få mulighed for tilknytning af forskningsprofessorater på 4 definerede områder inden for det kommende årti. Det er Nationalmuseets politik at kunne tiltrække forskningskapaciteter på højeste internationale niveau og samtidig at udvikle mulighed for attraktive karrieremuligheder for museets egne forskere.

For resultatkontraktperioden er der udarbejdet en beskrivelse til det første forskningsprofessorat i grønlandsk kultur og levevis; dette er primo 2000 godkendt til opslag af Forskningsministeriet samt af Kulturministeriets Forskningsudvalg. Professoratet vil senest 31.12.2003 være etableret i forbindelse med Center for Grønlandsforskning.

Det næste forskningsprofessorat planlægges inden for perioden.

Resultatmål for forskningsprofessorater:

- Nationalmuseet har senest 31.12.2003 besat forskningsprofessorat i grønlandsk kultur og levevilkår

Nationalmuseet har ved periodens udløb beskrevet et yderligere forskningsprofessorat inden for et udvalgt fagområde med stillingsbeskrivelse, funktioner, lønindplacering, finansiering og placering i institutionens forskningsmiljø.

Kapitel 3: Organisering og finansiering af Nationalmuseets forskning 1999

Lovgrundlag

Lovmæssigt er Nationalmuseets forskningsmæssige forpligtelse fastlagt i museumsloven og i lov om forskning ved arkiver, biblioteker, museer m.v. (1996). Institutioner omfattet af denne lov har forskning som en 'væsentlig forudsætning for varetagelsen af institutionens hovedopgaver' (§1). Loven stiller krav til forskningen, der svarer til de krav, som stilles til landets sektorforskningsinstitutioner, jf. lov om sektorforskningsinstitutioner (1995).

Lovbaseret rådgivning

I henhold til 1996-loven skal Nationalmuseets Eksterne Forskningsudvalg (NEF) rådgive om museets forskning. Udvalget er sammensat af 3 eksterne og 2 interne forskere med forskningschefen som tilforordnet. Chefsekretæren yder sekretariatsbistand. Udvalget mødes mindst 3 gange årligt. Sammensætningen af udvalget er ved udgangen af 1999:

- Museumsdirektør, dr.phil. Erland Porsmose (formand for udvalget)
- Docent, dr.phil. Ulla Lund Hansen, Institut for Arkæologi og Etnologi, Københavns Universitet
- Lektor, lic.scient. Jan Heinemeier, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet
- Seniorforsker, mag.art. Lars Jørgensen, Nationalmuseet
- Seniorforsker, mag.art. Joan Hornby, Nationalmuseet
- Forskningschef, dr.phil. Birgitte Possing, Nationalmuseet (tilforordnet uden stemmeret)

- Chefsekretær Ingrid Wass, Nationalmuseet (sekretær for udvalget)

Ifølge lovens §3 kan udvalget rådgive efter anmodning fra museets ledelse eller på eget initiativ. Rådgivningen kan omfatte:

- 1) forskningens omfang, kvalitet og relevans
 - 2) institutionens forskningsplanlægning
 - 3) institutionens deltagelse i internationale og tværinstitutionelle forskningsprogrammer
- 4) organiseringen og finansieringen af institutionens forskning

Organisation

Forskningen på Nationalmuseet udøves af forskere, seniorforskere, seniorrådgivere, projektforskere samt redaktører, enhedsledere, konservatorer og visse videnskabeligt ansatte uden for den nye stillingsstruktur. Der drives forskning både i Danske og i Udenlandske Afdelinger samt i Forsknings-, Bevarings- og Formidlingsafdelingen. Organisatorisk er forskningen således fordelt på 5 af museets 6 afdelinger.

Forskningsafdelingen fungerer både som driftsafdeling på linie med husets øvrige afdelinger og som en tværgående funktion til styrkelse, koordinering, initiering og rådgivning af forskningen på hele Nationalmuseet. De særlige opgaver inden for forskningsorganisering, - rådgivning og - administration er her:

- at skabe overblik over Nationalmuseets forskningsaktiviteter på alle planer

- at støtte forskningen i alle afdelinger
- at yde bistand og rådgivning i forskningsspørgsmål
- at koordinere og inspirere til initiativer i forskningen på tværs af museets afdelinger og skabe grundlag for centre og andre tværgående forskningsprojekter på tværs af afdelingerne og samarbejde med forskningsinstitutioner i ind- og udland
- at medvirke til at udvikle og koordinere den allerede eksisterende forskeruddannelse ved museet

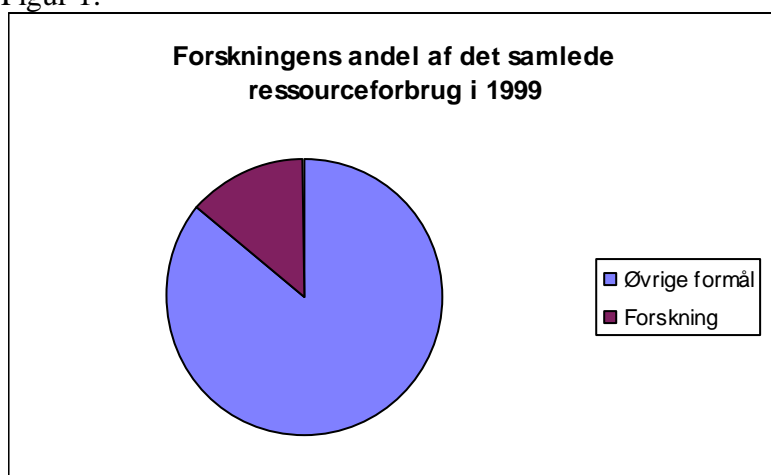
Intern rådgivning

Nationalmuseet har valgt at have et internt forskningsudvalg, der rådgiver Direktion og forskningschef i fagligt, videnskabelige spørgsmål og under forskningsplanlægning. Udvalget er sammensat, så alle 10 faglige hovedområder er repræsenteret. Udvalget bestod ved udgangen af 1999 af følgende:

- Seniorforsker, mag.art. Lars Jørgensen (forhistorisk arkæologi)
 - Enhedsleder, cand.scient., adj. professor Bent Aaby (kulturhistorisk relateret naturvidenskab)
 - Centerleder, mag.art. Søren H. Andersen (marinarkæologi)
 - Enhedsleder, mag.art. Per Kristian Madsen (middelalderens og renæssancens historie og kultur)
 - Seniorforsker, mag.art. Eske Wohlfahrt (nyere tids historie og etnologi)
 - Enhedsleder, mag.art. Bodil Bundgaard Rasmussen (klassisk og nærorientalsk arkæologi)
 - Enhedsleder, cand. mag. Jørgen Steen Jensen (numismatik)
 - Seniorforsker, dr.phil. Hans Christian Gulløv (etnografi)
 - Laboratorieleder, cand.scient. Mads Chr. Christensen (bevaring)
 - Arkitekt, cand. arch. Eskild Bjerre Laursen (formidling)
-
- Forskningschef, dr.phil. Birgitte Possing (formand for udvalget)
 - Chefsekretær Ingrid Wass (sekretær for udvalget)

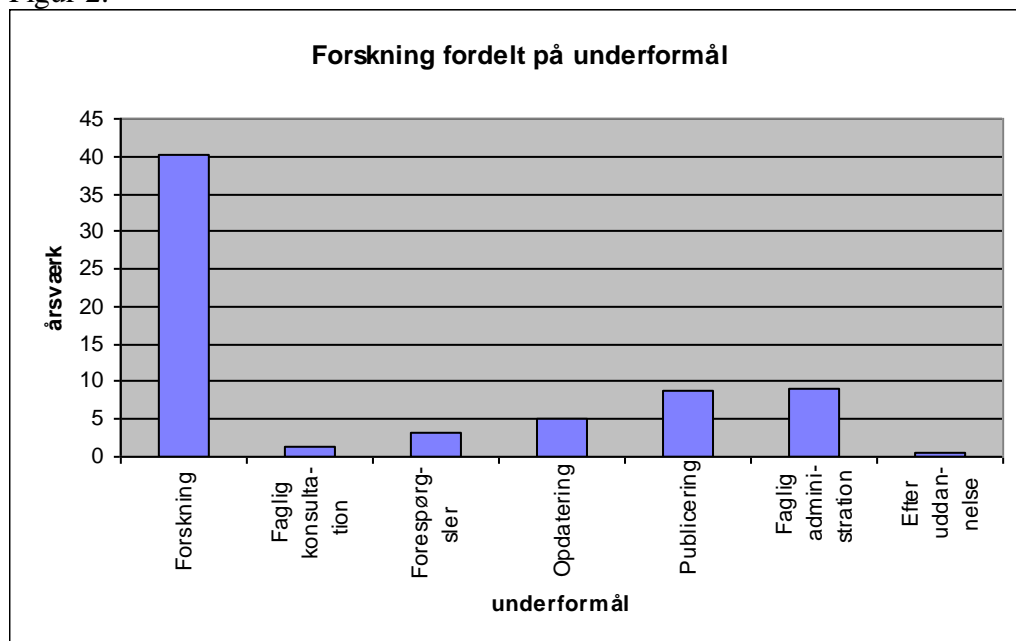
Finansiering og Personale

Figur 1.

Ressourceforbrug forstået som udgifter til løn og drift i 1999. Samlede udgifter på Nationalmuseet 240.362.000, heraf udgifter til forskning 33.461.000. Således gik 14% til forskning.

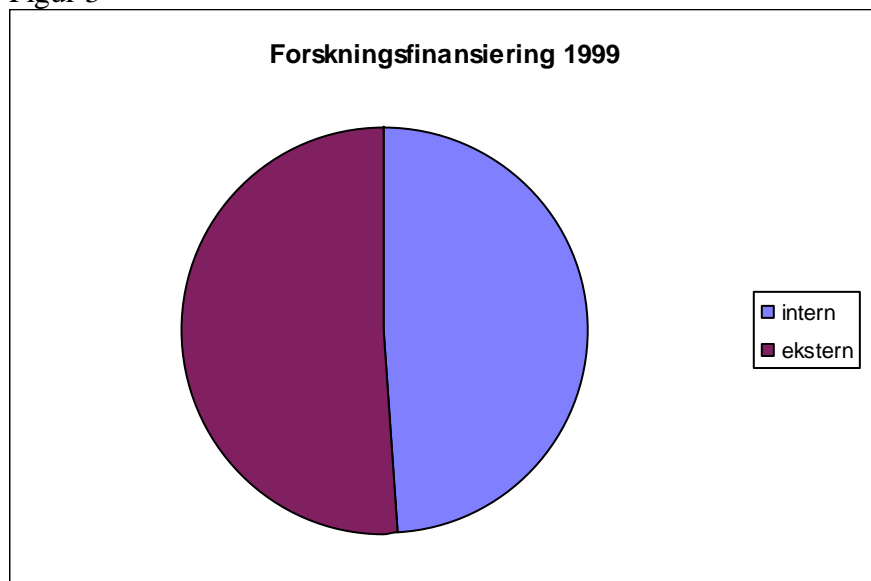
Figur 2.

Forskning fordelt på underformål:

Forskning	40,2
Faglig konsultation	1,2
Forespørgsler	3,3
Opdatering	5,1
Publicering	8,9
Faglig administration	9,1
Efteruddannelse	0,6

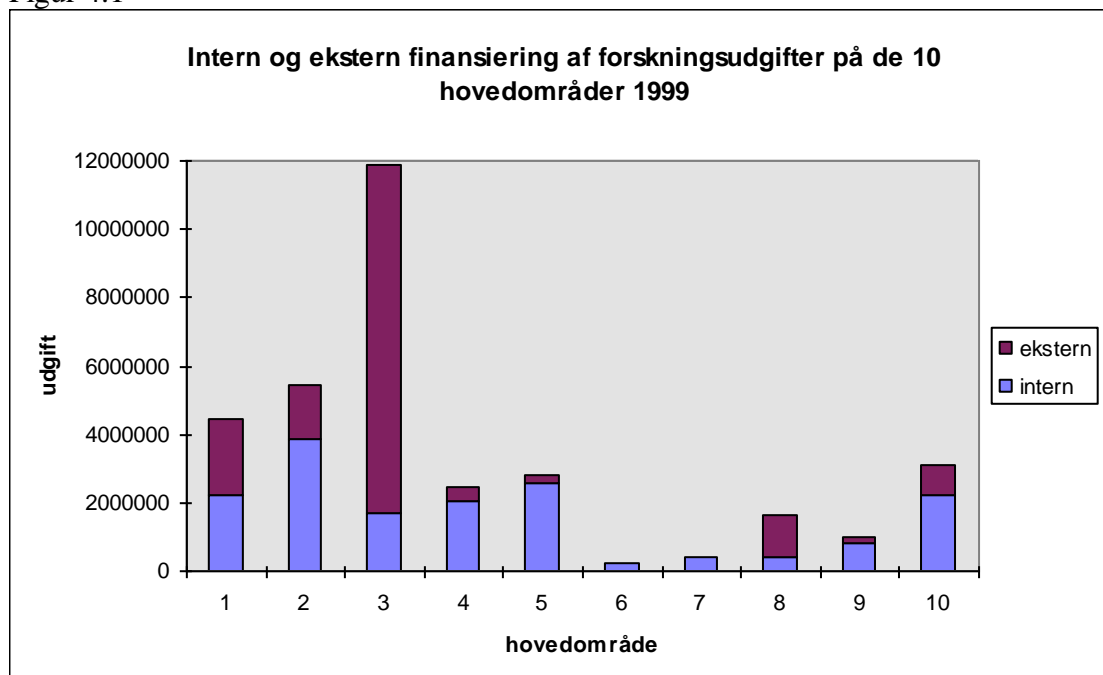
Figur 3

Intern finansiering: 20.937.888, ekstern finansiering: 21.643.071.

Den eksterne finansiering af forskningen udgjorde hermed 51% og den interne 49%.

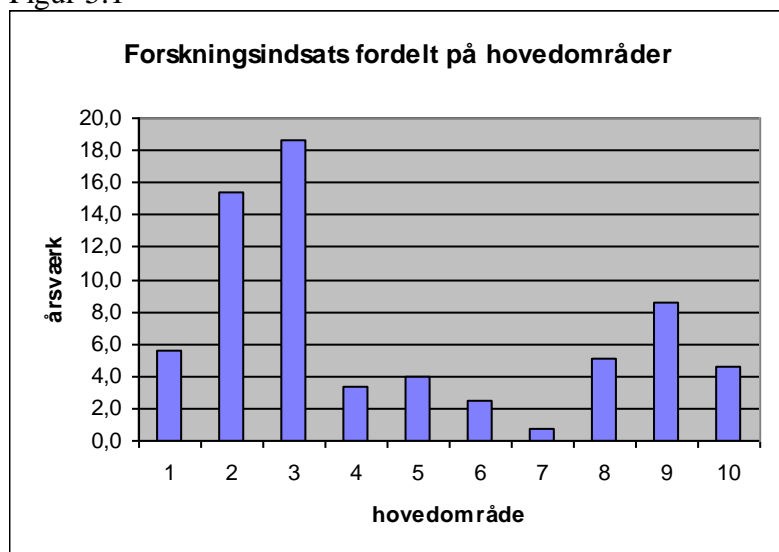
Figur 4.1

Figur 4.2. De faglige hovedområder og deres finansiering

Fagligt hovedområde	Intern finansiering	Ekstern finansiering	I alt
1. Forhistorisk arkæologi	2.242.854	2.222.075	4.464.929
2. Kulturhistorisk relateret naturvidenskab	3.864.677	1.576.700	5.441.377
3. Marinarkæologi	1.671.419	10.199.458	11.870.878
4. Middelalderens og renessancens arkæologi, historie og kultur	2.023.934	412.360	2.436.295
5. Nyere tids kulturhistorie og etnologi	2.572.350	251.886	2.824.236
6. Klassisk og nærorientalsk arkæologi	209.389	25.079	234.469
7. Numismatik	385.648	47.512	433.160
8. Etnografi	432.710	1.194.838	1.627.550
9. Bevaring	845.609	165.819	1.011.428
10. Museal formidling	2.204.832	911.842	3.116.674
Total	16.453.422	17.007.569	33.461.000

Figur 5.1

Figur 5.2 Forskningsindsats fordelt på hovedområder

Fagligt hovedområde	Årsværk	Timeantal
1. Forhistorisk arkæologi	5,6	9343
2. Kulturhistorisk relateret naturvidenskab	15,4	25714
3. Marinarkæologi	18,7	31187,5
4. Middelalderens og renessancens arkæologi, historie og kultur	3,3	5533
5. Nyere tids kulturhistorie og etnologi	4,0	6703
6. Klassisk og nærørientalisk arkæologi	2,4	4067,5
7. Numismatik	0,7	1179,5
8. Etnografi	5,0	8402,5
9. Bevaring	8,6	14284
10. Museal formidling	4,7	7773,5
Total	68,4	114187,5

Figur 6. Fordeling af forskere m.m. på enheder og afdelinger*

	Senior- forskere	Senior- rådgivere	Forskere	Projektforskere Projektsenior- forskere	Forsknings- assistenter	Ph.d.-studerende og kandidatstipendiater	I alt
DKC m.v. **	1	1	0	1	3	0	6
Rigsantikvaren i alt	1	1	0	1	3	0	6
Danmarks Oldtid	3	1	0	2	0	0	6
Danmarks Middelalder & Rennæssance samt værket Danmarks Kirker***	4	2	3	1	0	1	11
Den Kgl. Mønt- og Medaljesamling	0	0	2	0	0	0	2
Nyere Tids Samling***	2	0	1	0	1	0	4
Brede/Frilandsmuseet	0	1	1	0	0	0	2
Frihedsmuseet	1	0	0	0	0	0	1
Danske Afdeling i alt	10	4	7	3	1	1	26
NNU	4	2	0	2	2	0	10
NMF	0	0	0	5	1	4	10
NMU	0	0	1	0	0	0	1
Forskningsafdeling i alt	4	2	1	7	3	4	21
Etnografisk Samling	3	0	1	0	0	0	4
Antiksamlingen	1	0	0	0	0	1	2
Udenlandske Afd. i alt	4	0	1	0	0	1	6
Laboratoriet	1	0	1	2	0	1	5
Metalsektionen	1	0	0	0	0	0	1
Malerisektionen***	0	0	1	0	0	0	1
Papir- & Tekstilsektionen	0	0	0	0	0	1	1
Bevaringsafd. i alt	2	0	2	2	0	2	8
DOK	1	0	0	0	0	0	1
Sekretariat	1	0	0	0	0	0	1
Formidlingsafd. i alt	2	0	0	0	0	0	2
Nationalmuseet i alt	23	7	11	13	7	8	69

* Opgjort som *antal ansatte* i de respektive stillingskategorier pr. 31. december 1999. Ikke opgjort som fuldtidsstillinger.

** Det Kulturhistoriske Centralregister, lederen af Rigsantikvarens Sekretariat samt 1 forskningsassistent direkte under Rigsantikvaren

*** Overgangsansatte afventer bedømmelse til indplacering i den nye stillingsstruktur. I alt 3 afventer bedømmelse, hvilket ligeledes burde være have været opført i Beretningen for 1998 i stedet for de angivne 2.

Figur 7

	Seniorforskere	Seniorrådgivere	Forskere	Projektforskere Projektseniorforskere	Forskningsassistenter	Ph.d.-studerende og kandidatstipendiater	I alt
1) Forhistorisk Arkæologi (Danmarks Oldtid, Danske Afdeling)	3	1	0	2	0	0	6
2) Kulturhistorisk relateret naturvidenskab (NNU, Forskningsafdelingen)	4	2	0	2	2	0	10
3) Marinarkæologi (NMF & NMU, Forskningsafdelingen)	0	0	1	5	1	4	11
4) Middelalderens & Renæssancens arkitektur, historie og kultur (DK's Middelald.& Renæss. Danske Afd.)	4	2	3	1	0	1	11
5) Nyere Tids kulturhist. og etnologi (Nyere Tids Saml., Brede/Frilandsmus., Frihedsmus., Dansk Afd.)	3	1	2	0	1	0	7
6) Klassisk & nærorientalsk arkæologi (Antiksaml., Udenlandske Afd.)	1	0	0	0	0	1	2
7) Numismatik (Den Kgl. Mønt & Medaljesamling, Danske Afdeling)	0	0	2	0	0	0	2
8) Etnografi (Etnografisk Samling, Udenlandske Afdeling)	3	0	1	0	0	0	4
9) Bevaring (Laboratoriet, Metalsekt., Malerisekt., Papir & Tekstil Sekt., Bevaringsafdelingen)	2	0	2	2	0	2	8
10) Museal formidling (Det Kulturhistoriske Centralregister/Rigsantikvarens Sekretariat samt Dokumentationscenteret, Sekretariatet/Formidlingsafdelingen)	3	1	0	1	3	0	8
I alt	23	7	11	13	7	8	69

Figur 8 AC-ansatte inden for den videnskabelige stillingsstruktur (1)

	1998	1999
Forskere	5	11
Seniorforskere	17	23
Seniorrådgivere	8	7
Projekt- & Projekt seniorforskere	8	13
Forskningsassistenter	13	7
Ph.D.-studerende /kandidatstipendiater	8	8
Forskningsprofessorer	0	0
I alt	59	69

(1) Antal ansatte - i modsætning til årsværk/fuldtidsansatte

Figur 9 AC-ansatte uden for den videnskabelige stillingsstruktur (1)

	1998	1999
Rigsantikvar	1	1
Afdelingschefer	6	6
Enhedsledere	27	27
Museumsinspektører	13	27
Konservatorer	9	6
Redaktører	8	6
Fuldmægtige m.m. (2)	4	4
Arkitekter	4	9
Andre	12	13
I alt	84	99

(1) Antal ansatte - i modsætning til årsværk/fuldtidsstillinger

(2) Inkl. Direktionssekretæren

Ovenstående tabeller er en opgørelse, der viser fordelingen af personer ansat som AC-ere på museet pr. 31. december i de respektive år. Idet ikke alle AC'ere er fuldtidsansatte, vil en tilsvarende opgørelse i fuldtidsstillinger derfor vise et lidt lavere samlet 'ressourcepotentiale'. Opgørelsen viser således at der ved udgangen af 1999 var i alt 69 videnskabeligt ansatte medarbejdere ansat inden for den videnskabelige stillingsstruktur. Til sammenligning var der på samme tidspunkt derudover ansat i alt 99 AC-ansatte medarbejdere på museet, herunder redaktører på værket Danmarks Kirker, konservatorer, arkitekter og fuldmægtige m.m. Blandt disse er især redaktørerne af Danmarks Kirker og konservatorerne også forskningsaktive. Ligeledes er en del enhedsledere forskningsaktive. En række af enhedslederne blev ved evalueringen til den nye stillingsstruktur i efteråret 1998 bedømt på niveau med henholdsvis seniorforskere og seniorrådgivere, uden at deres løn- og ansættelsesforhold dog af den grund blev ændret tilsvarende.

Kapitel 4: Igangværende forskningsprojekter

I det følgende gennemgås Nationalmuseets igangværende forskningsprojekter.

Opgørelsen er primært ment som en oversigt over egentlige forskningsprojekter. Det må samtidig understreges, at en stor del af museets forskning ikke er projektorienteret. Dette gælder fx forskning i forbindelse med redaktionen af Danmarks Kirker samt forskning i tilknytning til en række central-museumsfunktioner. Denne ikke-projektrelaterede forskningsindsats optræder således ikke i nærværende kapitel, men er indregnet i registreringen af tids- og ressourceforbrug på forskningen, som opgjort i kapitel 3.

Projektbeskrivelsen for hvert enkelt projekt er opbygget over følgende skabelon:

- projektets nummer og titel (samt evt. sagsnummer)
- projektbeskrivelse
- projektperiode
- præsentation eller rapportering
- projektansvarlig
- samarbejdspartnere
- tilskud
- Nationalmuseets arbejdstid i uger, måneder eller årsværk

En status over projekterne viser at **det samlede antal forskningsprojekter i 1999 er 133**. Af det samlede antal projekter udgør **samarbejdsprojekter 101, hvoraf de 47 er internationale**.

En stor gruppe projekter, der optrådte i 1998-beretningen som igangværende, optræder ikke i 1999-projektkataloget. Nationalmuseet har måttet erkende, at der er blevet sat for mange skibe i søen i forhold til de ressourcer, der blev prioriteret til at styre dem. Derfor har museet i år luget ud og indskrænket antallet af forskningsprojekter for reelt at kunne koncentrere indsatsen om nogle færre projekter, der til gengæld får mulighed for at højnes i kvalitet og for at blive afrundet til aftalt tid. Således er kun de projekter, der er arbejdet på i mere end 2 uger i løbet af 1999 medtaget i dette kapitel. Omvendt er de projekter, for hvilke det har været umuligt at opføre arbejdsindsatsen i egentlig forskningstid, ikke medtaget i projektoversigten.

4.1 Forhistorisk arkæologi

FORSKNINGSPROJEKTER:

0102 Megalitprojektet (sagsnr. 3027, 3725 og 3729)

Projektbeskrivelse: Bearbejdning og publicering af materiale tilvejebragt ved Nationalmuseets engagement i *Megalitkampagnen*, et samarbejde mellem Nationalmuseet og Skov- og Naturstyrelsen om undersøgelse og restaurering af fredede dysser og jættestuer.

Delprojekter:

- 1) "Megalitgrave - Gravkult og samfund i yngre stenalder", v. Lars Holten.
- 2) "Megalitmonumenter - magi og mennesker", v. Lars Holten. Projekterne belyser samspillet mellem dødebehandling, gravarkitektur og ritualer samt deres forandring i løbet af tidlig- og mellemneolitisk Tragtbægerkultur. Det sker ved brug af nye analysemetoder og anvendelse af en tværvidenskabelig fortolkningsramme inspireret af religionsvidenskabelige og socialantropologiske teorier.
- 3) Publicering af undersøgelser i "Stenaldergrave i Danmark" bd. 2, v. Flemming Kaul.

Projektperiode: 1987- 2000.

Præsentation/rapportering: Monografier i serien "Stenaldergrave i Danmark", udgivet i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen.

Projektansvarlig: Lars Holten, Flemming Kaul, Poul Otto Nielsen, Danmarks Oldtid, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Skov- og Naturstyrelsen, Antropologisk Laboratorium v. Københavns Universitet.

Tilskud: Kulturministeriets forskningspulje til Lars Holtens projekt "Megalitgrave - Gravkult og samfund i yngre stenalder": 224.618 kr. for 1998-99. - Statens Humanistiske Forskningsråd til Lars Holtens projekt "Megalitmonumenter - magi og mennesker": 417.986,40 kr. for 1999 (i alt 1.044.964 kr. over 2½ år).

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 14 måneder.

0105 Fra bronze- til jernalder - en kronologisk undersøgelse (sagsnr. 3028)

Projektbeskrivelse: En kronologisk undersøgelse af forholdet mellem den sene nordiske bronzealderkultur og den centraleuropæiske Hallstattkultur i 8.-6. årh. f.Kr.

Projektperiode: 1987, 1995-99. Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Publiceret i Nordiske Fortidsminder bd. 15. København 1997. - Sammenfatning til brug for disputats i 1999 (privattryk). - Artikel i Acta Archaeologica. - Disputats forsvaret 26/2 1999 ved Aarhus Universitet.

Projektansvarlig: Jørgen Jensen, Danmarks Oldtid, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: Statens Humanistiske Forskningsråd, Kulturministeriets forskningspulje, diverse fonde: i alt kr. 220.000 kr. fordelt over projektperioden. Rigsantikvarens dispositionsbevilling til oversættelse: 20.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 1½ måned.

0106 Landskab og bebyggelse Roskilde Amt i oldtid og middelalder

Projektbeskrivelse: En undersøgelse af bebyggelsesudviklingen i Roskilde Amt i perioden fra oldtid til middelalder. Undersøgelsen hviler på de omfattende arkæologiske registreringer foretaget i de sidste 15 år, samt på naturvidenskabelige undersøgelser, undersøgelser af navnestof, udskiftningskort, historiske kilder m.m.

Projektperiode: 1993-1999. Afsluttet

Præsentation/rapportering: Manuskript færdiggjort i 1999. Udgives af Roskilde Museum.

Projektansvarlig: Jørgen Jensen, Danmarks Oldtid, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Historisk Institut, Århus Universitet; Institut for Navneforskning, Københavns Universitet og Roskilde Museum.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 1 uge.

0107 Afsluttende redaktion af monografi: Waffen und Gräber. Typologische und chronologische Studien zu skandinavischen Waffengräber 500 bis 900 n.Chr.

Projektbeskrivelse. Udarbejdelse af kronologi for våbenudstyr i germansk Jernalder.

Projektperiode: 1990-1999. Afsluttet

Præsentation/rapportering: Monografi i Nordiske Fortidsminder.

Projektansvarlig: Anne Nørgård Jørgensen, RAS.

Samarbejdspartnere: De nordiske arkæologiske hovedmuseer.

Tilskud. Lønmidler (Københavns Universitet) 1990-93, samt fonde: ca. 300.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: -

0109 Krigen, forsvaret og aristokratiet - faktorer bag udviklingen af de europæiske samfund i forhistorisk og historisk tid 1500 f.kr - 1500 e.kr. (sagsnr. 3726)

Projektbeskrivelse: Tværfagligt projekt omkring analyser af krigen og krigstruslen som faktorer for udviklingen af de europæiske samfund i forhistorisk og historisk tid. Projektet rummer 4 hovedtemaer:

- 1) The "Warriors, Soldiers and Conscripts" of the Anthropology in Archaeology, 500 B.C. - 1400 A.D.
- 2) Romans and Barbarians 1-500 A.D.
- 3) The Scandinavian military aristocracy 500-1400 A.D.
- 4) Strategy, tactics and logistics.

Projektperiode: 1998-2002.

Præsentation/rapportering: Symposier/symposieberetninger, monografier og artikler.

Projektansvarlig: Lars Jørgensen, Danmarks Oldtid, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Institut for Forhistorisk Arkæologi, Institut for middelalderarkæologi og Institut for antropologi, Aarhus Universitet. - Nationalmuseets Marinarkæologiske Forskningscenter, Roskilde. - Dir. Fil.dr. Johan Engström, Armémuseet, Stockholm. - Prof. Dr. Edward James, University of Reading. - Prof. Dr. Hab. Sigmar von Schnurbein, Römisch-Germanische Kommission, Frankfurt. - Prof. Dr. Claus von Carnap-Bornheim, Arch. Landesmuseum, Schloss Gottorf. - Oliver Grimm, Vorgeschichtliches Seminar Phillips-Universität, Marburg. - Dr. Gareth Williams, British Museum. - Mikael Dahlgren, Lunds Universitet. - Dr.phil. Jørgen Ilkjær, Forhistorisk Museum, Moesgård. - Dr. phil. Ulla Lund Hansen, Institut for Arkæologi og Etnologi, Københavns Universitet. - Lektor Michael Gelting og Lektor Thyra Nors, Historisk Institut, Københavns Universitet.

Tilskud: Statens Humanistiske Forskningsråd: 3.150.000 kr. for hele projektperioden.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 16 måneder.

0109 Middelalderens militære aristokrati belyst ved genstandsmateriale fra danske borge og voldsteder. (sagsnr. 3726)

(Projekt under "Krigen, forsvaret og aristokratiet - faktorer bag udviklingen af de europæiske samfund i forhistorisk og historisk tid 1500 f.Kr. - 1500 e.Kr.).

Projektbeskrivelse: Med de arkæologiske fund fra danske borge og voldsteder som primært kildemateriale belyses det militære aristokratis materielle kultur.

Projektperiode: 1999-2002.

Præsentation/rapportering: Ph.D.-projekt for Charlotte Boje Hilligsø Andersen. Tilmeldt ph.d.-studiet ved Afdeling for Middelalderarkæologi, Århus Universitet. Vejledere: Lektor Jan Kock, Århus Universitet, enhedsleder Per Kristian Madsen, Nationalmuseet og museumsinspektør Lars Jørgensen, Nationalmuseet.

Projektansvarlig: Lars Jørgensen, Danmarks Oldtid, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Afdeling for Middelalderarkæologi, Århus Universitet.

Tilskud: Projektet er finansieret af Statens Humanistiske Forskningsråd.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 3 måneder.

0110 Tissøkomplekset. En bebyggelse fra yngre jernalder til tidlig middelalder (sagsnr. 3720)

Projektbeskrivelse: Undersøgelser og analyser af et storgårdskompleks og dets udvikling fra 500-1300.

Projektperiode: 1995-2003.

Præsentation/rapportering: Artikler og monografier.

Projektansvarlig: Lars Jørgensen, Danmarks Oldtid, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Kalundborg & Omegns Museum, Skov- og Naturstyrelsen.

Tilskud: Aage og Johanne Louis-Hansens fond: 100.000 kr. - Lodbergs Legat: 100.000 kr. - RAS til nødudgravninger 250.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 9,5 måneder.

0113 Vikingekongernes monumenter i Jelling

Projektbeskrivelse: Bearbejdning og publikation af materiale fra Nationalmuseets undersøgelser af Jellingmonumenterne i 1940'erne, 1970'erne og 1980'erne samt fornyet publikation af udgravningerne 1820-21 og 1861.

Projektperiode: - 2000.

Præsentation: Af tre planlagte bind er bind I udsendt, bind II nærmer sig færdiggørelse og III er under forberedelse.

Projektansvarlig: Knud J. Krogh, Middelalder og Renæssanceenheden, Danske Afdeling

Samarbejdspartnere: Mag.art. Bodil Leth-Larsen.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 1 årsværk.

0114 Centrale bopladser i mellemneolitikum (sagsnr. 3013)

Projektbeskrivelse: Undersøgelse af stadierne i samfundets udvikling inden for Tragtbægerkulturen i mellemneolitikum, ca. 3300-2800 f.Kr., med udgangspunkt i bopladserne. Der planlægges bl.a. bearbejdning og publicering af fundene fra bopladsen ved Vasagård på Bornholm, udgravet 1988 og 1993. Inden for rammerne af projektet blev der i 1999 gennemført fortsatte udgravninger af bopladsen Sigersted III, Midtsjælland, som kombineret forsknings- og nødudgravning.

Projektperiode: 1998 - . Projektet vil fortsat være i udvikling og er åbent for nye samarbejdspartnere.

Præsentation/rapportering: Udgravningsrapporter, publicering.

Projektansvarlig: Poul Otto Nielsen, Danmarks Oldtid, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Mus.insp. Finn Ole Nielsen, Bornholms Museum.

Tilskud: 150.000 kr. fra RAS til nødudgravning i 1999.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 1 måned.

0115 Stenalderhuse ved Limensgård, Bornholm (sagsnr. 4006)

Projektbeskrivelse: Bearbejdelse og publicering af resultater af udgravninger 1984-89 af bopladsen ved Limensgård, Bornholm, med hustomter fra tidlig-, mellem- og senneolitikum samt ældre jernalder.

Projektperiode: 1990-2001.

Præsentation/rapportering: Der planlægges udgivet en monografi. - Foreløbig oversigt udgivet i 1999: P.O. Nielsen: Limensgård and Grødbygård. Settlements with House Remains from the Early, Middle and Late Neolithic on Bornholm. In Ch. Fabech & J. Ringtved (eds.): Settlement and Landscape. Proceedings of a Conference in Århus, Denmark, May 4-7 1998, 149-165. Jutland Archaeological Society/Aarhus University press.

Projektansvarlig: Poul Otto Nielsen, Danmarks Oldtid, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Statens Humanistiske Forskningsråds forskningsprogram "Bebyggelse og Kulturlandskab". Mus.insp. Finn Ole Nielsen, Bornholms Museum.

Tilskud: Kulturministeriets forskningspulje 195.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 1 måned.

0116 Die Funde der älteren Bronzezeit (sagsnr. 4003)

Projektbeskrivelse: Værket "Die Funde der älteren Bronzezeit des nordischen Kreises in Dänemark, Schleswig-Holstein und Niedersachsen" er en fuldstændig kildepublikation af alle grav- og depotfund fra den ældre bronzealder, tillige med alle enkeltfund og depoter med tidlige metalsager fra yngre stenalder, fra Danmark og Nordvesttyskland. Arbejdet med udgivelsen af de danske bind er i 1999 fortsat med fremstilling af illustrationer til værkets bd. XII, Viborg Amt.

Projektperiode: 1987 -

Præsentation/rapportering: Udgives som monografiserie af Karl Wachholz Verlag, Neumünster.

Projektansvarlig: Rigsantikvaren (over for Forskningsrådet), Poul Otto Nielsen (adm. ledelse), Eva Koch (projektledeelse), Danmarks Oldtid, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Prof. K.-H. Willroth, Seminar für Ur- und Frühgeschichte der Georg-August-Universität, Göttingen, Claus Malmros, NNU.

Tilskud: Fra Statens Humanistiske Forskningsråd 1998-99: 500.000 kr. - Fra Deutsche Forschungsgemeinschaft i 1999: 261.928 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 årsværk og 4 måneder.

0117 Gudme/Lundeborg-projektet. Undersøgelse af en tidlig centerdannelse og dens udvikling 200-1100 e.Kr. (sagsnr. 3728, 3733)

Projektbeskrivelse: Undersøgelser og analyser af genstandsmateriale og bebyggelsesudvikling i Gudme-området 200-1100 e.Kr. Delprojekter:

- 1) Gudme - detektorfund og udlandsforbindelser 200-1100 e.Kr. v. Lars Jørgensen.
- 2) Gudme - en tidlig centerdannelse, v. Palle Ø. Sørensen. Desuden nødudgravning af bopladsen Gudme III v. Palle Ø. Sørensen.

Projektperiode: 1988-2000.

Præsentation/rapportering: To ud af tre monografier i forbindelse med den afsluttende publicering af Gudme-Lundeborg projektet.

Projektansvarlig: Lars Jørgensen, Palle Ø. Sørensen, Poul Otto Nielsen, Danmarks Oldtid, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Forskning og undersøgelse koordineres af en styregruppe nedsat af Det Arkæologiske Nævn med repræsentanter for universiteterne i København og Århus, Odense Bys Museer, Svendborg & Omegns Museum og Skov- og Naturstyrelsen. Desuden samarbejdes der med Peter Rasmussen, GEUS (pollenanalyse) og Marinarkæologisk Forskningscenter (publikation af undersøgelserne ved Lundeborg).

Tilskud: A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene formål og Statens Humanistiske Forskningsråd, i alt 11.8 mio. kr. i hele projektperioden. - Kulturministeriet til Palle Ø. Sørensen for 1999-2000: 360.000 kr. - RAS til nøddudgravning i 1999 (Gudme III): 450.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: Inkl. nøddudgravning 7 måneder.

0118 Danmarks Oldtid - oversigtsværk over Danmarks oldtidshistorie fra Istiden til Vikingetiden (sagsnr. 3727)

Projektbeskrivelse: Oversigtsværk om Danmarks oldtid, som afløser for Johs. Brøndsteds "Danmarks Oldtid" 1-3, der udkom i revideret udgave 1957-60. Der er planlagt fire bind omfattende 1: jægerstenalder og bondestenalder, 2: bronzealder, 3: ældre jernalder, 4: yngre jernalder. Fremstillingsformen er bredt fortællende, men bag brødteksten gemmer der sig et omfattende noteapparat, som leder læseren frem til den nyeste speciallitteratur. Hvert bind vil være på ca. 400 tryksider.

Projektperiode: 1999-2002.

Præsentation/rapportering: Bogværk udgivet af forlaget Gyldendal.

Projektansvarlig: Jørgen Jensen, Danmarks Oldtid, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: Carlsbergfondet og forlaget Gyldendal, i alt i 1999: 273.816 kr. For hele projektperioden, forventet: 1.095.264 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 10 måneder.

0119 Yngre bronzealders og førromersk jernalders gravkeramik.

Projektbeskrivelse: Baseret på gravmateriale fra Nationalmuseet og udvalgte lokalmuseer søges der etableret en relativ datering for lerkartyper i yngre bronzealder og førromersk jernalder.

Projektperiode: Løbende **Hvem arbejder på projektet???**

Præsentation/rapportering: Ikke afklaret

Projektansvarlig: Carsten U. Larsen, Danske Afdeling

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 6 uger.

0124 AGRAR 2000. Danish Agrarian Landscapes from the Birth of Christ to the Year 2000. Quantitative Estimates, Regionality and Mechanisms of Change.

Projektbeskrivelse: Inden for delprojektet: "The Agrarian Landscape: Land-Use and Regional Variation during the Roman Iron Age and Early and High Middle Ages" har DKC til opgave at udvikle metoder til kvantitativt at forbedre dateringsgrundlaget i den nationale kulturhistoriske database. Projektet sigter primært mod en forskningsmæssig bearbejdning af ældre datakilder. Værktøjet er GIS.

Projektperiode: 1999-2000.

Præsentation/rapportering: Se: Internetadresse: <http://www.natmus.dk/Agrar2000/>. Desuden planlægges foredrag og trykte publikationer.

Projektansvarlig: Henrik Jarl Hansen. Projektet udføres af Lars Nørbach.

Samarbejdspartnere: Der indgår en lang række partnere i det tværvidevidenskabelige samarbejde fra universiteter og forskningsinstitutioner. Se: <http://www.natmus.dk/Agrar2000/>.

Tilskud: Projektet er eksternt finansieret af forskningsrådene via satsningsområdet "Det Agrare Landskab i Danmark", 211.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 måneder.

0125 Kongemosen (sagsnr. 3111-90)

Projektbeskrivelse: Materialestudier og udarbejdelse af trykklart manuskript til en redegørelse for Kongemosekulturens bosættelsesmønstre, økonomi, teknologi og kunst. Foruden indlandspladsen Kongemosen i Åmosen analyseres fem kystpladser fra Nordøstsjælland: Villingebæk, Månedalen, Vedbæk Boldbaner, Trylleskoven og Maglemosegårds Vænge, der tilsammen danner grundlaget for tredelingen af Kongemosekulturen i Blak-, Villingebæk- og Vedbækfaserne. De geologiske og zoologiske aspekter af Kongemosefundet (datering, vegetationsforhold, vandstandsændringer, dyreliv, udnyttelsesstrategi, m.m.) behandles sideløbende af Charlie Christensen og Nanna Noe-Nygaard.

Projektperiode: 1.4.1999-31.12.2000.

Præsentation/rapportering: Publikation 'Kongemose. Settlement, Technology and Art' i monografi-serien Nordiske Fortidsminder.

Projektansvarlig: Peter Vang Petersen, Danmarks Oldtid, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Seniorforsker Charlie Christensen, Nationalmuseets Naturvidenskabelige Undersøgelser, og docent, dr.phil. Nanna Noe-Nygaard, Geologisk Institut v. Københavns Universitet.

Tilskud: Statens Humanistiske Forskningsråd for 1999-2000: 174.072 kr. - Direktionsens forskningspulje for 1999: 136.363 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid i 1999: 6 mdr.

0126 Bronzealderens religion (sagsnr. 3735)

Projektbeskrivelse: Studier af bronzealderens religion og ikonografi (i fortsættelse af projektet 'Skibe på bronzer', afsluttet i 1998).

Projektperiode: 1999-2000.

Præsentation/rapportering: Udgivelse af monografi, foruden artikler og indlæg på konferencer.

Projektansvarlig: Flemming Kaul, Danmarks Oldtid, Danske Afdeling.

Samarbejdspartner: -

Tilskud: Kulturministeriets forskningspulje, 241.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid i 1999: 1 måned.

0127 Engedal og Lånnum. To nordjyske gravpladser fra yngre stenalder (sagsnr. 3724)

Projektbeskrivelse: Bearbejdelse og publicering af materiale fra udgravninger foretaget 1966-77 for Nationalmuseet af Ole Faber. Ved Engedal og Lånnum blev der bl.a. udgravet to langdysser, tre jættestuer, et kulthus, et stendyngegravskompleks og flere gravhøje fra Enkeltgravskulturen. Fundene anvendes til belysning af forholdet mellem megalitgrave, kulthuse og stendyngegrave samt spørgsmålet om overgangen fra Tragtbæger- til Enkeltgravskultur.

Projektperiode: 1998-2000.

Præsentation/rapportering: Der planlægges en monografi i serien 'Nordiske Fortidsminder'.

Projektansvarlig: Poul Otto Nielsen, Danmarks Oldtid, Danske Afdeling, i samarbejde med Kit Fabricius.

Samarbejdspartnere: Cand.phil. Kit Fabricius, Institut for Arkæologi og Etnologi v. Københavns Universitet. Mus.insp. Ole Faber, Varde Museum.

Tilskud: Statens Humanistiske Forskningsråd, til illustrationer: 80.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid i 1999: 1 måned.

4.2 Kulturhistorisk relateret naturvidenskab

FORSKNINGSPROJEKTER:

0201 Borremose, geobotaniske undersøgelser (sagsnr. 4130)

Projektbeskrivelse: Feltarbejdet i mosen omkring den befæstede jernalderlandsby i Himmerland blev udført i 1989-91. Det pollenanalytiske arbejde, inklusive indtastning af data og udtegning af diagram, er afsluttet i 1998, men der blev dog udført supplerende analyser i 1999. Udfærdigelse af manuskript til afsluttende publikation forventes igangsat i 2000-2001.

Projektperiode: 1989-2001. Forlænget.

Præsentation/rapportering: Nordiske Fortidsminder, sammen med den arkæologiske undersøgelse.

Projektansvarlig: Charlie Christensen, NNU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Jes Martens, tidligere Danmarks Oldtid, nu ansat i Norge.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 3 uger.

0202 Kystbosættelse og havniveausvingninger i stenalderen (sagsnr. 4114)

Projektbeskrivelse: Sammenstilling og publicering af mange års undersøgelser af havniveausvingninger på omkring 25 kystlokaliteter i det nordlige og østlige Danmark.

Projektperiode: 1998-2003. Forlænget.

Præsentation/rapportering: Der er udarbejdet to NNU-rapporter om undersøgelser i henholdsvis Nordvestsjælland og på Skagens Odde. En artikel til symposieberetning "Status og perspektiver inden for dansk mesolitikum" foreligger i 1. korrektur. Der foreligger invitation til deltagelse som keynote speaker i workshop i St. Petersborg i 2000. Der er planlagt flere artikler til internationale tidsskrifter.

Projektansvarlig: Charlie Christensen, NNU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: GEUS samt universiteterne i Lund og St. Petersborg.

Tilskud: Kulturministeriets Forskningspulje til 4 måneders orlov fordelt på 1998-99.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 16 uger.

0203 Nydam Mose, geobotaniske undersøgelser (sagsnr. 4121)

Projektbeskrivelse: Udgravningerne af våbenofferfundet blev foreløbig afsluttet med en målrettet, mindre udgravning i 1999. I efteråret blev samtlige gennem årene opmålte profiler rentegnet ved stud.mag. Lehne Mailund Christensen.

Projektperiode: 1989-2003. Forlænget.

Præsentation/rapportering: Der er med medforfattere publiceret artikel i Nationalmuseets Arbejdsmark 1999. I 2000 er planlagt endelig publikation af de geobotaniske undersøgelser i samarbejde med Else Kolstrup, mens den samlede Nydam-publikation, forestået af Nationalmuseets Marinarkeologiske Undersøgelser, er planlagt til 2003.

Projektansvarlig: Charlie Christensen, NNU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: NMU og NMF, geologer hos A/S Rambøll samt professor Else Kolstrup, Uppsala.

Tilskud: NMF til rentegning af profiler.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 6 uger.

0205 Bornholms oltidsagre (sagsnr. 4135)

Projektbeskrivelse: Analyse af trækul fra bålsteder m.m. fra bronzealder og ældre jernalder.

Projektperiode: 1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Manuskript: Malmros, C. Skovens udnyttelse på Bornholm i bronze- og jernalder belyst ved trækulanalyser. I Viggo Nielsen, "Oldtidsagre i Danmark, Bornholm" (foreløbig titel).

Projektansvarlig: Claus Malmros, NNU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Viggo Nielsen.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 3 uger.

0206 St. Ibsvej, Roskilde (sagsnr. 4135)

Projektbeskrivelse: Analyse af stratigrafi omkring et middelalderligt vandløb.

Projektperiode: 1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Malmros, C. "Geologisk undersøgelse af et vandløb fra vikingetid og middelalder ved Sankt Ibsvej i Roskilde".

Projektansvarlig: Claus Malmros, NNU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Jens Ulriksen, Roskilde Museum.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 uger.

0207 Sandwick-North, Shetlandsøerne (sagsnr. 4135)

Projektbeskrivelse: Bestemmelse af trækul fra nordbogård

Projektperiode: 1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Manuskript: Malmros, C. "Wood Resources at the Norse Settlement at Sandwick-North, Unst, Shetland Islands AD 1000-1200, and Some Remarks on the Origin of Driftwood".

Projektansvarlig: Claus Malmros, NNU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Steffen Stummann, Institut for Arkæologi og Etnologi, Københavns Universitet.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 uger.

0208 Tybrind Vig (sagsnr. 4227)

Projektbeskrivelse: Analyse af træ og trækul fra submarin Ertebølle-boplads.

Projektperiode: 1993-2000: Forlænget.

Præsentation/rapportering: Manuskript under udarbejdelse.

Projektansvarlig: Claus Malmros, NNU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Søren H. Andersen, NMF.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 uger.

211 Datering af meteorkrater ved Estland (sagsnr. 4262)

Projektbeskrivelse: Formålet er at datere Kaalijärv-meteorkrateret på øen Saaremaa ud for Estlands kyst. Der findes fortidige spor efter mennesker tæt ved kraterenden, men uden sikkert daterende oldsagsmateriale. Stratigrafien i selve kratersøen er usikker, og i stedet dateres to højmosekerne fra Saaremaa.

Projektperiode: 1992-1999: Afsluttet.

Præsentation/rapporting: Publicering i internationale tidsskrifter.
Projektansvarlig: Kaare Lund Rasmussen, C14-laboratoriet, Forskningsafdelingen.
Samarbejdspartnere: Geological Survey of Estland.
Tilskud: -
Nationalmuseets arbejdstid i 1999: 2 uger.

0215 Arkæometri (sagsnr. 4266)

Projektbeskrivelse: Delprojekt med sporstoffer i menneskeknogler. En række knogler, der er ^{14}C -dateret og analyseret for ^{13}C -indhold er blevet neutronaktiveret, data analyseres. Et andet delprojekt omhandler udvikling af arkæometriske målemetoder, hvorved det bliver muligt at bestemme proveniensens af keramik ved hjælp af termoluminescence og magnetisk susceptibilitet.
Projektperiode: Variabel, men ofte 1-2 år.
Præsentation/rapportering: Internationale og nationale publikationer.
Projektansvarlig: Kaare Lund Rasmussen, NNU, Forskningsafdelingen
Samarbejdspartnere: Københavns Universitet, Landets lokalmuseer.
Tilskud: -
Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 3 måneder.

0217 Sporstoffer i kalkmørtel på danske kirker og andre middelalderbygninger (sagsnr. 4261)

Projektbeskrivelse: Kalkmørtelens kemiske og mineralogiske sammensætning undersøges, dels for at afsløre eventuelle forskelle i mørtelproduktionen i forskellige dele af Danmark, dels for at forsøge at afsløre, hvorfor noget mørtel tilsyneladende er mere holdbart end andet.
Projektperiode: 1997-2001.
Præsentation/rapporting: Publiceres i tidsskrift.
Projektansvarlig: Kaare Lund Rasmussen, C14-laboratoriet, Forskningsafdelingen.
Samarbejdspartnere: -
Tilskud: Haderslev stiftsprovsti: 25.000 kr.
Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 uger.

0218 Sporstofkemi og ^{14}C på tørvekerner fra Tunguska-nedslagsstedet i Sibirien (sagsnr. 4263)

Projektbeskrivelse: I samarbejde med Moskvas Universitet udføres sporstofkemiske undersøgelser og ^{14}C -målinger på tørvekerner nær epicenteret for kometnedslagsstedet ved Tunguska i Sibirien. Formålet er at forsøge at bestemme den kemiske sammensætning af den bolide, som ramte Jorden i juli 1908.
Projektperiode: 1992-1999: Afsluttet.
Præsentation/rapporting: Indsendt til internationalt tidsskrift.
Projektansvarlig: Kaare Lund Rasmussen, C14-laboratoriet, Forskningsafdelingen.
Samarbejdspartnere: Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet; Moskva Universitet.
Tilskud: -
Nationalmuseets arbejdstid i 1999: 3 uger.

0219 Undersøgelse af Hvalsø kirkeruin på Grønland (sagsnr. 4268)

Projektbeskrivelse: Ved hjælp af ^{14}C -kemisk analyse og strukturanalyse undersøges beskaffenheden af mørtel fundet i Hvalsø kirke.
Projektperiode: 1998-2002. Afsluttet.
Præsentation/rapporting: Rapport til Grønlands Landsstyre og international publicering.

Projektansvarlig: Kaare Lund Rasmussen, C14-laboratoriet, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere:

Tilskud: Grønlands Landsstyre 20.442 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 1 uge.

0220 Bestemmelse af proxydata for atmosfærens indhold af kuldioxid siden istidens afslutning (sagsnr. 4123)

Projektbeskrivelse: Som led i øget information om klimaudviklingen siden sidste istid undersøges fossile blade i gytjeprøver fra to sjællandske søer. Kvantitative og kvalitative oplysninger om bladernes spalteåbninger kan give oplysninger om svingninger i atmosfærens CO₂ indhold. Samtidig belyses en række miljøforhold ved hjælp af pollenanalyse og bestemmelse af stabile isotoper.

Projektperiode: 1998-2001.

Præsentation/rapportering: Internationale tidsskrifter, dansk arkæologisk tidsskrift.

Projektansvarlig: Bent Aaby, NNU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Universitetet i Utrecht Holland, Københavns Universitet, Danmarks Miljøundersøgelser, AMS C-14 Laboratoriet, Aarhus Universitet.

Tilskud: Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd 420.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 uger.

0222 Natur- og kulturbetingede vegetationsændringer i lokalområder (sagsnr. 4139, 4133)

Projektbeskrivelse: I dette projekt foretages en række vegetationshistoriske undersøgelser som led i et samarbejde med landets kulturhistoriske lokalmuseer. Arbejdet udføres som led i Nationalmuseets centralmuseumsfunktion vedrørende naturvidenskabelige undersøgelser. I 1999 er der særlig arbejdet med analyse af lokal skovudvikling og kulturpåvirkning omkring en lille mose i Nordsjælland (Dave-rød Dam). Der er også arbejdet med pollenindhold og datering af gravhøjen Hohøj v. Mariager. Ved Vorbasse er der indsamlet prøver til beskrivelse af kulturlandskabets udvikling i dele af jernalderen. Ved Snorup er der udført feltarbejde med henblik på bestemmelse af vegetation og kulturpåvirkning i yngre jernalder, hvor der fandt en del jernudvinding sted.

Projektperiode: Variabel, mest 1-2 årige projekter. Forlænget og ændret.

Præsentation/rapportering: Engelsksproget artikel er udarbejdet vedrørende datering af organiske lag i gravhøje. Undersøgelserne fra de andre lokaliteter er/vil blive offentliggjort som NNU-rapporter.

Projektansvarlig: Bent Aaby, NNU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Skov- og Naturstyrelsen, Aarhus Universitet, Grindsted-Egå lokalmuseum, Nordsjællands Folkemuseum.

Tilskud: 50.000 fra diverse kilder.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 6 uger.

0223 A Chronological Framework for Early Medieval Towns in NW Russia: The Evidence from Ceramics and Dendrochronology (sagsnr. 4109)

Projektbeskrivelse: The project will design and implement a multi-disciplinary approach to the question of chronology within towns of NW Russia. It will concentrate on two groups of material that are absolutely crucial in the creation of dating sequences, namely ceramics and wood.

Projektperiode: 1997-1999: Endnu ikke afsluttet.

Præsentation/rapportering: Rapport til INTAS. Publikationer i internationale tidsskrifter.

Projektansvarlig: Niels Bonde, NNU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Bournemouth University (UK), British Museum (UK), University College London (UK), Lunds Universitet (Strategisk forskning), Inst.f. History of Material Culture (Rus), Novgorod Archaeological Research Centre (Rus).

Tilskud: INTAS-International Association for the promotion of co-operation with scientists from the New Independent States of the former Soviet Union. Tilskud total: 60.000 ECU.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 3 måneder.

0224 Dendroklimatologiske variationer og tilknyttede naturlige klimapåvirkninger over Eurasien - de sidste 10.000 år (sagsnr. 4242)

Projektbeskrivelse: Variabler udledt fra årringe i træer vil blive anvendt til at udforske den naturlige variation i klimaet: temperatur og nedbør (eller nedbørfafhængige) variabler fra forskellige områder i det nordlige Eurasien dækkende de sidste 10.000 år. Projektet er en naturlig rumlig udstrækning samt en omfattende tidsmæssig udvidelse af et igangsat projekt fra 1994 vedr. klimaændringer i de sidste 2000 år.

Projektperiode: 1996-1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Rapport til Kommissionen. Publikationer i internationale videnskabelige tidsskrifter.

Projektansvarlig: Niels Bonde, NNU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Palaeoecology Centre - School of Geosciences, Queen's University of Belfast; Department of Geology - Faculty of Science, Division of Geology and Palaeontology, University of Helsinki; Naturgeografiska Institutionen Avd. för Glaciologi, Stockholms Universitet; Labor für Dendrochronologie und Dendroclimatologie, Georg-August Universität Göttingen; Eidgenössische Forschungsanstalt Wald, Schnee und Landschaft, Schweiz; Nederlands Centrum voor Dendrochronologie- Stichting RING; The Finnish Forest Research Institute, Rovaniemi Forest Station; Karelian Institute, University of Joensuu; Institut für Botanik, Univesität Hohenheim; Institut für Forstgenetik, Forstplanzenzüchtung, Forstliche Biometrie und Infomatik, Georg-August Universität Göttingen; Institut für Holzbiologie, Universität Hamburg.

Tilskud: Kommissionen for de europæiske fællesskaber. XII. Generaldirektorat for videnskab, forskning og udvikling indenfor miljø og klima., total budget: 1.000.000 ECU.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 uger.

0225 Agrar 2000 - Forhistorisk og tidlig historisk agrarøkonomi baseret på makrofossildata (sagsnr. 4136)

Projektbeskrivelse: Delprojekt under "Agrar 2000. Det agrare landskab fra Kristi fødsel til det 21. århundrede: Kvantitative estimater, regionalitet og årsager til forandringer" (hører under Forskningsrådernes initiativ "Det Agrare Landskab i Danmark"). Delprojektet tilsigter gennem analyser af større planterester, bevaret i arkæologisk sammenhæng, at opnå et differentieret billede af bl.a. afgrødevalg og dyrkningsstrategier gennem perioden fra Kristi fødsel til slutningen af middelalderen, ligesom der søges afdækket hvilke planteressourcer - med en detaljeringsgrad på artsniveau - der er anvendt til forskellig tid. (David Robinson, Peter Mikkelsen). Forhistorisk og tidlig historisk agrarøkonomi baseret på trækulsanalyse indgår i projektet (Claus Malmros).

Projektperiode: 1998-2001.

Præsentation/rapportering: Videnskabelig bog og artikler (dels på engelsk) samt evt. mere populærvidenskabelige artikler osv.

Projektansvarlig: David Robinson, NNU, Forskningsafdelingen, Bent Odgaard, GEUS, er koordinator for hele AGRAR 2000-projektet.

Samarbejdspartnere: Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser, Danmarks Miljøundersøgelse, Institut for forhistorisk arkæologi, Aarhus universitet, Danmarks Jordbrugsforskning, Foulum,

Det Kulturhistoriske Centralregister, Nationalmuseet, Institut for Navneforskning, Københavns Universitet.

Tilskud: I alt 1.128.000 kr. i løbet af 1999-2001.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 52 uger.

0227 Fortid og Flora (sagsnr. 4131)

Projektbeskrivelse: Det tværfaglige projekt er led i Forskningsrådenes satsningsområde "Menneske, Landskab og Biodiversitet". Projektets hovedformål er at belyse de faktorer, som er bestemmende for biodiversiteten i skov og overdrev. Kulturbetingede faktorer inddrages i analysearbejdet, og arkæologer, historikere, landbrugsgeografer, pollenanalytikere, genetikere og botanikere deltager i projektet. Nationalmuseet deltager med pollenanalytiske undersøgelser, som belyser vegetationsudvikling og ressourceudnyttelse i projektets to værkstedsområder. Et ph.d. projekt har været tilknyttet til udgangen af 1999.

Projektperiode: 1995-2002.

Præsentation/rapportering: Internationale tidsskrifter og engelsksproget bogudgivelse i den videnskabelige skriftserie "Ecological Bulletins".

Projektansvarlig: Bent Aaby, NNU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Københavns Universitet og Aarhus Universitet, GEUS, Danmarks Jordbrugsforskning, Foulum.

Tilskud: Totalbudget for projektet: 9, 3 mill. kr.

Nationalmuseet, arbejdstid i 1999: 7 uger.

0231 Det tidlige København (sagsnr. 4240)

Projektbeskrivelse: Lag- og makrofossilanalyser af prøver fra arkæologiske udgravninger i København. Resultaterne bidrager til forståelse af byens fortid, herunder ressourceanvendelse, kostvaner og bymiljøet. Projektet indgår fra år 2000 i projekt Middelalderbyen.

Projektperiode: 1997-2000.

Præsentation/rapportering: NNU-rapporter, Naturens verden.

Projektansvarlig: Annine S.A. Moltsen

Samarbejdspartnere: Københavns Bymuseum

Tilskud: Ekstern finansiering bl.a. RAS og O-sager.

Nationalmuseets arbejdstid 1999: 2 uger

0236 Fiumicino, Italien (sagsnr. 4135)

Projektbeskrivelse: Bestemmelse af træ fra syv romerske skibe.

Projektperiode: 1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Afsluttet med NNU rapport 28*1999.

Projektansvarlig: Claus Malmros.

Samarbejdspartnere: Ph.d. stipendiat Giulia Boetto, Museo delle Navi, Fiumicino.

Tilskud: 96.062,00 kr.

Nationalmuseet arbejdstid 1999: 7 uger.

0238 Peatland Conservation and Management in Central Europe (sagsnr. 4171).

Projektbeskrivelse: I samarbejde med Miljøstyrelsen og Wetland International i Holland og en række europæiske universiteter gennemføres en strategi- og handlingsplan for bevaring af vådområder i otte lande i Østeuropa. Det drejer sig om områder, der har stor biologisk og kulturhistorisk værdi. Projektet skal levere det nødvendige materiale til en ansøgning om FN-midler til beskyttelse af udpegede lokaliteter i østeuropæiske lande.

Projektperiode: 1999-2001.

Præsentation/rapportering: Workshop-rapporter, ansøgninger. Kun engelsksproget kommunikation.

Projektansvarlig: Bent Aaby, NNU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Miljøstyrelsen, Wetland International, Flere Universiteter i Tyskland, Holland og England. Hertil kommer ministerier og forskere i Estland, Letland, Lithauen, Ukraine, Hviderusland, Tjekkiet, Polen og Slovakiet.

Tilskud: Totalbudget: 2,336 mill. kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 40 uger

4.3 Marinarkæologi

FORSKNINGSPROJEKTER:

0301 Mennesket og havet i stenalderen (sagsnr. 7211)

Projektbeskrivelse: Med udgangspunkt i havets betydning for mennesket, bebyggelsesmæssigt, erhvervsmæssigt og kommunikativt, bearbejdes stenalderkystbebyggelsen på Vestfyn og i Østjylland. Arbejdet vedrørende Tybrind Vig er afsluttet med henblik på publikation i 2000. De øvrige projekter fortsætter. Arbejdet foregår som et tværvideenskabeligt projekt med deltagelse af kvartærgeologi, botanik og kvartærzoologi.

Projektperiode: 1997-2003. Forlænget.

Præsentation/rapportering: Publiceres i monografiform og som artikler.

Projektansvarlig: Søren H. Andersen, NMF, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Afdelingen for forhistorisk arkæologi, Aarhus Universitet, Moesgård Museum, GEUS, Zoologisk Museum, University of Cambridge, University of Newcastle og Durham, Stockholms Universitet.

Tilskud: Grundforskningsfonden: 800.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 12 måneder.

0302 Small-scale Seafaring in Danish Waters, 1000-1600 (sagsnr. 7247)

Projektbeskrivelse: Ph.D.-projekt med udgangspunkt i lolland-falsterske middelalderlige vragefund og naturhavne af lokal karakter. Forholdet mellem by- og landhavne belyses, og skudéfartens fartøjstyper drøftes i deres større sammenhæng. Afsluttet med afhandling 1997. Bedømt og godkendt i 1998.

Projektperiode: 1993-1998.

Præsentation/rapportering: Afhandlingen publiceres i serien Ships & Boats of the North i 2001. Afsluttet

Projektansvarlig: Jan Bill, NMU / NMF, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Stiftsmuseet, Maribo, Museet Falsters Minder, Middelaldercentret

Tilskud: Grundforskningsfonden: 7.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 1½ uge.

0303 Skuldelev-skibene (sagsnr. 7242)

Projektbeskrivelse: Arbejdet med dokumentation og analyse af Skuldelevfundets fem fartøjer på grundlag af det arkæologiske materiale og eksperimental-arkæologiske undersøgelser af skibene afsluttedes i 1996 med færdiggørelsen af rapport om "Roar Ege"-eksperimentet og i 1997 med den afsluttende monografiske bearbejdning af fundet.

Projektperiode: 1962-2000.

Præsentation/rapportering: "Roar Ege"-rapporten udgivet i 1997 på dansk i Vikingskibshallens rapportserie, og Skuldelevmonografien udgives i 1999-2000 på engelsk i serien Ships & Boats of the North.

Projektansvarlig: Ole Crumlin-Pedersen, NMF, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Vikingskibshallen; Professor, dr.phil. Olaf Olsen.

Tilskud: Statens Humanistiske Forskningsråd 1.612.000 kr. Grundforskningsfonden: 858.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 1 år 6 måneder.

0304 Large Cargo Vessels in Danish Waters, AD 1000-1250 (sagsnr. 7249)

Projektbeskrivelse: Søhandelens karakter i middelalderen analyseres med udgangspunkt i fund af middelalderlige storskibe i danske farvande.

Projektperiode: 1997-2000.

Præsentation/rapportering: Planlagt udgivelse i serien Ships & Boats of the North.

Projektansvarlig: Anton Englert, NMF, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Christian-Albrechts-Universität, Kiel.

Tilskud: Grundforskningsfonden: 333.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 10,5 måneder.

0305 Vendisk søfart (sagsnr. 7232)

Projektbeskrivelse: Ph.D.-projekt omkring Odermundingsområdets søfart i vikingetid og tidlig middelalder.

Projektperiode: 1997-2000.

Præsentation/rapportering: Planlagt monografi i serien Ships & Boats of the North foruden artikler i internationale og polske arkæologiske tidsskrifter

Projektansvarlig: George Indruszewski, NMF, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Muzeum Narodowe, Szczecin, Bodendenkmalpflege, Schwerin, Universität Greifswald og Szczecin Universitet.

Tilskud: Grundforskningsfonden: 440.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 12 måneder.

0306 Skibstekniske beregninger af fortidens skibe (sagsnr. 7274)

Projektbeskrivelse: Efterhånden som rekonstruktionen af de arkæologiske skibsfund skrider frem, åbner der sig muligheder for skibstekniske analyser og beregninger af skibene og for en sammenligning på dette grundlag. De dokumentationstekniske og skibstekniske spørgsmål i denne forbindelse behandles.

Projektperiode: 1994-1999. Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Ph.D.-afhandling, der er publiceret i monografi og lagt på "Nettet".

Projektansvarlig: Kenn Jensen, NMF, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Institut for Skibs- og Havteknik, DTU.

Tilskud: Grundforskningsfonden: 367.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 12 måneder.

0308 Nydam mosefund (sagsnr. 4362)

Projektbeskrivelse: Publikationsforberedelse for projektet, som blev gennemført i perioden 1989-97. En supplerende bevaringsundersøgelse i mosen blev gennemført i forbindelse med udgravning af ca. 4 m² urørt fundlag. I efteråret indledtes en totaldækkende detektorundersøgelse af det totale moseareal. Alle registrerede moseprofiler blev bearbejdet og rentegnet. FR havde orlov fra sin enhedslederfunktion i 4 mdr. i forbindelse med udgravning og publikationsforberedelse.

Projektperiode: 1989-2003.

Præsentation/rapportering: Undersøgelsesresultaterne publiceres i 2 bind i serien "Ships and Boats of the North".

Foreløbig afrapportering i bl.a. Nationalmuseets Arbejdsmark 1999.

Projektansvarlig: Flemming Rieck, NMU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Stiftung Schloss Gottorf, Schleswig.

Tilskud: Grundforskningsfonden:100.000 kr., private fonde 250.000 kr.

Nationalmuseets arbejdstid i 1999: 17 uger.

0309 Ladby-fundet (sagsnr. 7245)

Projektbeskrivelse: Skibsgraven fra Ladby - en nyvurdering.

Projektperiode: 1993-1999. Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Ph.D.-afhandling, der udgives i serien Ships & Boats of the North..

Projektansvarlig: Anne C. Sørensen, NMF, Forskningsafdelingen

Samarbejdspartnere: Kerteminde Museum. Odense Bys Museum

Tilskud: Grundforskningsfonden: 55.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 måneder.

0310 MARES (sagsnr. 7255)

Projektbeskrivelse: Projektet "Museological and Archaeological Revitalisation of Early Shipfinds" udvikler metoder for bevaring og udstilling af skibsfund, der er udgravet og behandlet før tilfredsstillende konserveringsteknikker blev udviklet. Endvidere forøger projektet de enkelte skibsfunds værdi ved en forskningsmæssig nyvurdering af fundene. Konkret omfatter projektet en nyopstilling af Utrecht-skibet og en forskningsmæssig nybearbejdning af Utrechtskibet og den bevarede egebåd fra Nydam.

Projektperiode: 1998-1999.

Præsentation/rapportering: Ny udstilling af Utrechtskibet åbnet 27/11-99. Utrecht forskningsresultater planlægges publiceret i BAR i 2000, Nydam forskningsresultater i den planlagte, engelsksprogede monografi om Nydamfundet (se 0308 Nydam mosefund)

Projektansvarlig: Jan Bill, NMF, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Archäologisches Landesmuseum der Christian-Albrechts Universität, Schleswig; Centraall Museum Utrecht, Bevaringsafdelingen ved Nationalmuseet i Danmark.

Tilskud: EU og Centraalmuseum Utrecht: 2,3 mill. kr (hele perioden, alle NM aktiviteter), Grundforskningfonden: 1,1 mill kr (hele perioden, incl værdi af arbejdstid).

Nationalmuseets arbejdstid 1999: 8 måneder.

0312 NAVIS I (sagsnr. 7276)

Projektbeskrivelse: Europæisk samarbejde om etableringen af en forsknings- og formidlingsdatabase på Internettet omhandlende europæiske skibsfund fra før 1200.

Projektperiode: 1996-1999. Forlænget.

Præsentation/rapportering: Databasen forventes at blive åbnet for offentligheden.

Projektansvarlig: Jan Bill, NMF, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Museum für Antike Schifffahrt, Mainz (projektledelse).

Tilskud: Grundforskningsfonden 25.000 kr.

Nationalmuseets arbejdstid 1999: 1,5 måneder.

0314 Dansk Søfarts Historie (sagsnr. 4364)

Projektbeskrivelse: Til værket 'Dansk Søfarts Historie', der udkommer i syv bind 1996-2000, er bidraget med afsnit om oldtid og middelalder. FR fortsætter i projektet som medlem af redaktionsgruppen.

Projektperiode: 1994-2000. Forlænget.

Præsentation/rapportering: Bind 1 og 2 udkom i 1997, bind 3-5 udkom i 1998, og bind 6-7 udkommer i 2000.

Projektansvarlig: Flemming Rieck, NMU, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Handels- og Søfartsmuseet, Odense Universitet, Københavns Universitet.

Tilskud: Statens Humanistiske Forskningsråd

Nationalmuseets arbejdstid i 1999: 2 uger.

0326 Fiskeri i den vestlige Østersø i vikingetid og middelalder (sagsnr. 7234)

Projektbeskrivelse: Fiskeriets betydning for samfundet og bebyggelsesudviklingen ved kysten skal belyses ud fra arkæologisk kildemateriale.

Projektperiode: 1999 - 2002.

Præsentation/rapportering: Ph D.- afhandling. Publikation i NMF regi foruden artikler i lokale og internationale tidsskrifter.

Projektansvarlig: Jochen Meyer, NMF, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Center for Maritim og Regional Historie, Esbjerg, Næstved Museum, Sydsjællands Museum, Museet Falsters Minde og Bornholms Museum.

Tilskud: Grundforskningsfonden: 351.000 Kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 11 måneder.

0328 Scandinavian Cog Finds (sagsnr. 7250)

Projektbeskrivelse: Primary documentation and analysis of nine cog finds of the thirteenth and fourteenth centuries in Scandinavian waters, with emphasis on the role of this vessel type in the north european economy and on the range of variation possible within a particular type.

Projektperiode: 1999 - 2003.

Præsentation/rapportering: Planlagt monografi i serien Ships and boats of the North samt artikler i diverse fagtidsskrifter.

Projektansvarlig: F. Hocker.

Samarbejdspartnere: Södertörns Högskola, Stockholms og Fotevikens Museum.

Tilskud: Grundforskningsfonden: 1.265.000 Kr. Fotevikens Museum: 100.000 SKr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 måneder.

0329 Arkitekturen i 1500- og 1600-tallets skibsbyggeri (sagsnr. 7255).

Projektbeskrivelse: Ph. D.-projekt med udgangspunkt i skibsfund fra renæssancen. Projektets hovedsigte er at undersøge udviklingen af formgivningsredskaber anvendte til byggeriet af store skibskrog.

Projektperiode: 1998 - 2002.

Præsentation/afrapportering: Planlagt monografi i serien Ships & Boats of the North.

Projektansvarlig: Christian Lemée, NMF, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Kunstakademiets arkitektskole.

Tilskud: Grundforskningsfonden, 195.000 Kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 8,5 måned.

0335 AUV (sagsnr. 7278)

Projektbeskrivelse: Development of an Autonomous Underwater Vehicle (AUV) as a platform for carrying out reconnaissance and mapping of submerged archaeological sites.

Projektperiode: 1999 - 2001.

Præsentation/rapportering: Slutrapport til de involverede myndigheder samt diverse artikler i fagtidsskrifter.

Projektansvarlig: F. Hocker.

Samarbejdspartnere: Maridan A/S, Hørsholm.

Tilskud: Grundforskningsfonden: 1.100.000 Kr. Erhvervsfremmestyrelsen: 4.300.000 Kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 6 måneder.

0336 Roskilde-skibene (sagsnr. 4306 og 4367)

Projektbeskrivelse: Fortsat bearbejdning af 9 skibsvrag fra Roskilde Havn udgravet i perioden 1996-97. I 1999 var arbejdet koncentreret om 1:1 dokumentation og foreløbig afrapportering. Bearbejdningen og rekonstruktionsarbejdet er indledt.

Projektperiode: 1996-2003.

Præsentation/rapportering: Endelig publikation i serien "Ships and Boats of the North".

I 1999 er færdiggjort et manuskript i en monografi redigeret af Roskilde Museum. Udkommer i 2000.

Projektansvarlige: Morten Gøthche (NMU), Hanne Marie Myrhøj (NMU) og Jan Bill (NMF), Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Roskilde Museum.

Tilskud: Privat fond (i alt 6 mill. kr.), i 1999 anvendt kr. 1.362.426.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 171 uger.

0337 Handbook of Archaeological Ship Documentation and Analysis (HASDA) (sagsnr. 7277)

Projektbeskrivelse: Production of a comprehensive manual of techniques for the documentation and analysis of ship remains, based on the experience of staff in Roskilde and on new developments made in the 4th division of NMF.

Projektperiode: 1999 - 2003.

Præsentation/rapportering: Planlagt publikation i monografi såvel som foreløbige artikler om særlige aspekter af projektet.

Projektansvarlig: Fred Hocker.

Samarbejdspartnere: DKC.

Tilskud: Grundforskningsfonden: 380.000 Kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 3 måneder.

FORSKNINGSCENTRE:

0313 Nationalmuseets Marinarkæologiske Forskningscenter (sagsnr. 7201)

Projektbeskrivelse/forskningsplan: Nationalmuseets Marinarkæologiske Forskningscenter oprettet 1993-98 for bevilling fra Danmarks Grundforskningsfond, bevilling fornyet for perioden 1998-2003. Nationalmuseets Marinarkæologiske Forskningscenter skal ved en forskningsindsats på internationalt niveau indenfor emnekredsen "Mennesket og havet i oldtid, middelalder og renaissance" bidrage til at inddrage det maritime perspektiv i bredeste forstand i den kulturhistoriske forskning. Centret beskæftiger sig primært med arkæologiske kilder vedrørende forholdene i Danmark og Nordeuropa samt med forskeruddannelse og udvikling af redskaber for denne forskning.

Projektperiode: 1/9 1998 - 31/8 2003.

Præsentation/rapportering: Centrets forskning publiceres primært i de to engelsksprogede skriftserier "Publications of the National Museum. Studies in Archaeology & History", udgivet af Nationalmuseet, og "Ships & Boats of the North", der udgives af Vikingeskibsmuseet i Roskilde i samarbejde med andre museer. Herudover udgives der monografier på dansk i Vikingeskibsmuseets og diverse forlags regi, samt artikler i danske og internationale tidsskrifter. En løbende foreløbig afrapportering finder sted i "Marinarkæologisk Nyhedsbrev fra Roskilde", der udsendes to gange årligt i dansk og engelsk udgave.

Ansvarlig for Centrets virksomhed: Centerleder Ole Crumlin-Pedersen indtil 31/1-2000.

Fra 1/2-2000: Centerleder Søren H. Andersen.

Samarbejdspartnere: Danmarks Grundforskningsfond, Institut for Arkæologi og Etnologi, Københavns Universitet,

Afdelingerne for Forhistorisk Arkæologi og Middelalderarkæologi, Aarhus Universitet, AMS-dateringslaboratoriet, Aarhus Universitet, Laboratoriet for Geo. Informatik, Aalborg Universitet, Institut for Skibs- og Havteknik, Danmarks Tekniske Universitet, Institut for Landmåling & Fotogrammetri, Danmarks Tekniske Universitet, Institut for Geologi og Geoteknik, Danmarks Tekniske Universitet, Kvartærzoologi, Zoologisk Museum, København, GEUS, Danmarks & Grønlands Geologiske Undersøgelser, København, Kunstakademiets Arkitektskole, København, Maridan A/S Hørsholm, Vikingeskibsmuseet, Roskilde, Roskilde Museum, Handels- og Søfartsmuseet, Kronborg, Moesgård Museum, Center for Maritim og Regional Historie, Esbjerg/ Sydjysk Universitet, Middelaldercentret, Nykøbing F, Ladbyskibsmuseet, Kerteminde, PhotoD-raw-værksted, Haderslev Museum, Softwarefirmaet Abraxas, København, Phase One, Frederiksberg, 3D Connection, København, GRAF, Stockholm, Vasamuseet, Stockholm, Arkeoosteologiska Forskningslaboratoriet, Stockholms Universitet, Institutionen för Virkeslära, Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala, Vestsvensk Konserveringsatelier, Göteborg, Lantmåteriverket, Gävle, Hallands Läns museer, Museet i Varberg, Fotevikens Maritima Centrum, Falsterbo, Höllviken, Universitetets Oldsaksamling, Oslo, Bryggens Museum, Bergen, Arkeologisk institutt, Universitetet i Bergen, Vitenskapsmuseet, Trondheim, Christian-Albrechts-Universität, Kiel, Tyskland, Geomar, CAU, Kiel, Tyskland, Archäologisches Landesmuseum, Schleswig, Tyskland, Landesamt für Bodendenkmalpflege Mecklenburg-Vorpommern, Tyskland, Geisteswissenschaftliche Zentrum Ostmitteleuropas, Leipzig, Tyskland, Museum für Antike Schifffahrt, Mainz, Tyskland, Archäologisches Freilichtmuseum, Gross Raden, Tyskland, Muzeum Narodowe Szczecin, Polen, Muzeum Morskie, Gdansk, Polen, Dept. of Archaeology, University of Cambridge, England, Dept. of Archaeology, University of Newcastle, England, Dept. of Archaeology, University of Durham, England, Dept. of Oceanography, University of Southampton, England, Scottish Institute for Maritime Studies, St. Andrews University, Scotland, Centraal Museum, Utrecht, Holland, Université de Rouen, Frankrig, Museo Nacional de Investigaciones Arqueológicas Sumarinas, Cartagena, Spanien, Museo Navi Romane, Fiumicino, Italien, Museo Baglio Anselmi, Marsala, Italien, Institute of Nautical Archaeology, College Station, Texas, USA, Department of Canadian Heritage, Parks Canada, Ottawa, Ontario, Canada, Institute for Science and Engineering, Waseda University, Tokyo, Japan

Tilskud: Danmarks Grundforskningsfond, 50 mio. kr.

Nationalmuseets arbejdstid 1999: 18 årsværk

4.4 Middelalderens og renæssancens arkæologi, historie og kultur

FORSKNINGSPROJEKTER:

0401 Gård, kirke og voldsted i middelalderen (sagsnr. 3021, 3022)

Projektbeskrivelse: Projektet fokuserer på aristokratiet i middelalderen ved at se på udviklingen i bosættelsesmønstre, driftsøkonomi og magtsymbolik. Sammenhængende komplekser med gård og kirke (og vandmølle) er ét undersøgelsesfelt, voldstederne et andet, kirkernes stormandskarakter et tredje, men også den øvrige landbebyggelse hører med i billedet. Projektet er en del af et større projekt.

Projektperiode: 1993-2005. Forlænget.

Præsentation/rapportering: Artikler om ejerforhold samt nytolkninger af de enkelte sognes voldsteder og deres samfundsmæssige rolle. Hagerup voldsted bliver præsenteret i artikel i Frederiksborg Historiske samfunds årbog. Voldstederne på Hjelm i en monografi.

Projektansvarlig: Nils Engberg, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling

Samarbejdspartnere: Slangerup Historiske Forening; Københavns Universitet; Malmø Museum; Institut for Middelalderarkæologi, Moesgård, Moesgård Museum, Ebeltoft Museum.

Tilskud: Slangerup Kommune, A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers fond til almene formål.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 7 uger.

0402 Mellem fjord og bugt - middelalderen i landskabet (sagsnr. 3961)

Projektbeskrivelse: Projektet om kulturlandskabet mellem Roskilde fjord og Køge Bugt, det nuværende Roskilde amt, baseret i Roskilde Museum. Bidrag til samleværket med fokus på kirkerne i kulturlandskabet og i samspil med andre historiske og topografiske faktorer.

Projektperiode: 1998-2001. Forlænget.

Præsentation/rapportering: Projektet udmunder i et bogværk på o. 400 sider, udgivelse forventes 2001.

Projektansvarlig: Poul Grinder-Hansen, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Mus.insp. Ulla Fraes Rasmussen, Køge Museum, og Helge Nielsen, Roskilde Museum.

Tilskud: Der er fra VELUX-fondet bevilget et beløb til nu afdøde pens. mus. insp. Hans Stiesdal, som oprindeligt varetog denne del af projektet. En del af dette beløb er efter aftale med fondet benyttet til frikøb af Poul Grinder-Hansen i 1999.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 6 uger.

0403 Nordens gyldne billeder fra ældre middelalder (sagsnr. 3021)

Projektbeskrivelse: Oversigtsværk om gyldne altre, krucifikser og relikvieskrin fra 1100- og 1200-årenes Norden. Værket præsenterer i alment tilgængelig form den nuværende viden om materialet og kommenterer et hidtil upubliceret fotografisk materiale med detaljeoptagelser af billederne og deres ikonografi.

Projektperiode: 1998-1999.

Præsentation /rapportering: Projektet er afsluttet med udgivelse af den planlagte bog i foråret 1999.

Projektansvarlig: Poul Grinder-Hansen, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske afdeling.

Samarbejdspartnere: Silkeborg Kunstmuseum

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 uger.

0405 *Ars moriendi more regio. Fyrstelig begravelseskultur og fromhedsliv i senmiddelalderen, belyst med udgangspunkt i det kongelige gravkompleks i Odense Gråbrødre kirke (sagsnr. 3069)*

Projektbeskrivelse: Projektet sigter mod en rekonstruktion af et nu tabt monumentkompleks og mod en vurdering af dette på tværfagligt grundlag i sin samtidskontekst som et - både i hjemlig og international sammenhæng relativt upåagtet - vidnesbyrd om senmiddelalderens politiske og religiøse kultur.

Projektperiode: 1997-2000. Forlænget fra 1998.

Præsentation/rapportering: Foredrag og deltagelse i seminarer i 1999:

- 1) "Fyrstelig begravelseskultur i renæssancen", foredrag ved Renæssancen: Modernitetens oprindelse. Skandinavisk Renæssancekongres, arrangeret af "Forum for Renæssancestudier" under Statens Humanistiske Forskningsråd, København.
- 2) "Heraldik og gravkunst". I Heraldisk Selskab i samarbejde med Folkeuniversitetet i København.
- 3) "Kongelige begravelsesskikke fra det 14.-17. århundrede. Udvalgte aspekter". Foredrag ved seminar, arrangeret af Dansk Kunsthistorikerforening, Københavns Universitet.
- 4) "Odense - Dronningens by". Folkeuniversitetet, Odense.

Projektansvarlig: Birgitte Bøggild Johannsen, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 uger.

0407 *Roskilde domkirkes orgel (sagsnr. 3956)*

Projektbeskrivelse: Opsamling og tolkning af de arkivalske oplysninger i forbindelse med iagttagelser i form af bl.a. farveanalyser og dendrokronologiske undersøgelser, der blev gjort under den gennemgribende restaurering af Roskilde Domkirkes orgel 1988-91.

Projektperiode: 1988-2000.

Præsentation/rapportering: Publikation.

Projektansvarlig: Anette Kruse, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske afdeling.

Samarbejdspartnere: Roskilde domkirke; orgelkonsulent Cor H. Edskes, Groningen, Holland.

Tilskud: Roskilde Domsogns menighedsråd.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 6 uger.

0409 *Riding Gear from Late Viking-Age Denmark*

Projektbeskrivelse: Identifikation og publikation af ornamenterede bronzedele til hestetøj fra 11. årh. Fundene repræsenterer nye typer i dansk sammenhæng og vidner om et Anglo-Skandinavisk kulturmiljø i slutningen af vikingetiden og den tidlige middelalder.

Projektperiode: 1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Publikation i Journal of Danish Archaeology 13 (artikel under trykning). Fremlæggelsen indgår som led i et løbende projekt "Krigerudrustning og standssymboler i tiden ca. 800-1200 e.Kr."

Projektansvarlig: Anne Pedersen, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: -

0411 Revision og genudgivelse af "Danmarks Runeindskrifter"

Projektbeskrivelse: Lis Jacobsen og Erik Moltke: "Danmarks Runeindskrifter" er udgivet for over 50 år siden og på mange måder forældet. Bl.a. skal de dengang ca. 600 kendte indskrifter fra det gammeldanske område suppleres med ca. 250 nye fund, publiceret mange forskellige steder og på mange forskellige måder. Arbejdet fortsat med støtte (450 timer) til studenterhjælp (Adam Wagner) fra Puljen til frikøb af forskere. Heraf er 265 timer foreløbig brugt.

Projektperiode: 1999-2001.

Præsentation/rapportering: Publikation udgivet af Det danske Sprog- og Litteraturselskab.

Projektansvarlig: Marie Stoklund, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Det danske Sprog- og Litteraturselskab.

Tilskud: Puljen til frikøb af forskere

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 11 uger.

0412 Undersøgelse og publicering af runeindskrifter fra Slesvig-Holsten

Projektbeskrivelse: Undersøgelse og tolkning med henblik på publicering af en række ikke udgivne runeindskrifter fra sen vikingetid og tidlig middelalder.

Projektperiode: 1997-1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: I trykken i "Von Thorsberg nach Schleswig. Sprache und Schriftlichkeit in Grenzgebiet im Wandel der Zeit" (Hrsg. Düwel, K., E., Zimmermann, Chr.). Ergänzungsbände zum Reallexikon der Germanischen Altertumskunde.

Projektansvarlig: Marie Stoklund, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling

Samarbejdspartnere: Professor Klaus Düwel, Göttingen, Institut for Navneforskning, Københavns Universitet, samt Das archäologische Landesmuseum der Christian-Albrechts-Universität, Kiel.

Tilskud: Institut for Navneforskning, Københavns Universitet; Das archäologische Landesmuseum der Christian-Albrechts-Universität, Kiel.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: -

0413 The Fifth International Symposium on Runes and Runic Inscriptions

Projektbeskrivelse. Forberedelse til afholdelsen af et tværfagligt runesymposium på Brandbjerg Højskole ved Jelling i august 2000. Disse symposier afholdes hvert femte år, det sidste i Göttingen 1995. I anledning af årtusindskriftet gøres status i lyset af nyfund og runeforskningens udvikling. Runeskriften synes at have været kendt i snart 2000 år; men nye fund tilføjer stadig ny viden. Tiden omkring år 1000 repræsenterede et højdepunkt i rejsningen af runesten i Norden, efter at Harald Blåtand på den store Jellingsten magtfuldt havde kombineret en gammel nordisk skriftradition og billedstil med en europæisk, kristen ideologi og ikonografi. For omkring 100 år siden blev udgivelsen af de store, men delvis uafsluttede nationale korpusudgaver i bogform påbegyndt. Nu på tærskelen til IT-samfundet stilles nye krav til metode og formidling.

Projektperiode: 1998-2002.

Præsentation/rapportering: Konferencebidragene skal efter mødet udgives i bearbejdet form, hertil er det planlagt at søge fondsstøtte.

Projektansvarlig: Marie Stoklund, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske afdeling.

Samarbejdspartnere: Michael Lerche Nielsen og Gillian Fellows-Jensen, Institut for Navneforskning, KUA.

Tilskud: Tilsagn er opnået fra Jelling Kommune og Vejle Amtskommune.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 uger.

0414 *Castella Maris Baltici V* (sagsnr. 3022)

Projektbeskrivelse: Netværk hvor der hvert andet år arrangeres kongres med hovedemnet: nyeste resultater indenfor borgforskningen i landene omkring Østersøen.

Projektperiode: 1991-

Præsentation/rapportering: Indlæg fra kongressen udgives i bogform på engelsk/tysk.

Permanent udstilling 2000.

Projektsansvarlig: Nils Engberg, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Internationalt netværk.

Tilskud: Statens Museumsnævn, Nordisk Ministerråd.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 uger.

0415 *De gyldne altre - teologi og billedbrug i det tidligmiddelalderlige Norden*

Projektbeskrivelse: Projektets formål er etableringen af et tværvideenskabeligt samarbejde om studier af teknisk-naturvidenskabelig, kunsthistorisk, teologisk-liturgisk og arkæologisk karakter. Samarbejdet fokuserer på et dansk forskningsemne af internationalt tilsnit: de gyldne altre fra romansk tid, hvor langt størstedelen af det bevarede materiale på europæisk plan stammer fra det middelalderlige Danmark. Heraf findes alene på Nationalmuseet fem altre, fem krucifikser og en række fragmenter. Projektet sker i samarbejde med Bevaringsafdelingen, Nationalmuseet.

Projektperiode: 1998-2002.

Præsentation/rapportering: Et engelsk-sproget corpus-værk, evt. med en medfølgende CD-Rom.

Publicering af et komplet billedmateriale til Internet.

Projektsansvarlig: Ulla Kjær, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling (endvidere medvirker Poul Grønder-Hansen, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling).

Samarbejdspartnere: Kunsthistorisk Institut, Københavns Universitet ved lektor Søren Kaspersen.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 5 uger.

0417 *Man, Culture and Environment in Ancient Greenland* (sagsnr. 5816) (se også omtalen under "Etnografi", hvor projektet er anført under 0808).

Projektbeskrivelse: I 1999 er der især blevet fokuseret på analyse af fundene fra udgravningerne (1991-1996) af norbøgården "Gården under Sandet" ved Nuuk. Årets arbejde har været koncentreret om stratigrafiske analyser. Scanning af opmålingsplaner (274 stk.) er påbegyndt ved John Pind, RAS. Desuden analyse af anlægget ved mus.insp. Svend Erik Albrethsen, RAS og mus.insp. Gudmundur Ólafsson, Islands Nationalmuseum. Kvartærzoologiske undersøgelser blev indledt i 1999 og forventes afsluttet i 2000 ved seniorforsker Inge Enghoff, Zoologisk Museum ved Københavns Universitet. Analyser af træfund blev indledt i 1999 og forventes afsluttet 2000 ved forsker Birthe Weber, Universitetets Kulturhistoriske Museer, Oslo. Mus.insp. Joel Berglund, Grønlands Nationalmuseum & Arkiv har indledt undersøgelser af udvalgte fundgrupper - delvist finansieret af Grønlands Hjemmestyres Pulje til Forskningsfremme. For egen finansiering fortsættes undersøgelserne af fossile insekter ved University of Sheffield (UK) ved Prof. Paul Buckland, mens arkæobotaniske og geoarkæologiske undersøgelser finder sted på University of Alberta (CA) ved Prof. Charles Schweger.

Projektperiode: 1995-1999. Forlænget.

Projektsansvarlig: For den norrøne del: Jette Arneborg, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Institut for forhistorisk Arkæologi (Moesgård), Zoologisk Museum, Biologisk-antropologisk laboratorium (KU), Historisk-arkæologisk forsøgscenter (Lejre), Danmarks Tekniske Universitet, Institut for fysik og astronomi (Århus Universitet), Grønlands Nationalmuseum & Arkiv (Nuuk), Islands Nationalmuseum (Reykjavík), Institutt for Arkeologi (Oslo Universitet), University of Sheffield (England), University of Calgary (Canada), University of Alberta (Canada), Museum of Civilization (Canada), Simon Fraser University (Canada), Hunter College (USA), Bowdoin College (USA).

Tilskud: Ud over ekstrabevilling fra Statens Humanistiske Forskningsråd har projektet i 1999 yderligere modtaget NKR 6000.000,- fra NOS-H.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 måneder.

0423 Krigerudrustning og standssymboler i tiden ca. 800-1200 e.Kr.

Projektbeskrivelse: Våben og rideudstyrets betydning i praksis og som led i rang- og magtsymbolikken i det danske samfund i vikingetiden og den tidlige middelalder. Projektet er et delprojekt under "Krigen, forsvaret og aristokratiet - faktorer bag udviklingen af de europæiske samfund i forhistorisk og historisk tid".

Projektperiode: 1998-

Præsentation/rapportering: Artikler under forberedelse: "Viking Age Weapons in Denmark - Tools of war, symbols of rank". Indlæg på European Association of Archaeologists Fifth Annual Meeting, Bournemouth 14-19 September 1999; Danish weaponry of the 10th century. "Companion to Medieval Arms and Armour", ed. David Nicolle.

Projektansvarlig: Anne Pedersen, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 3 uger.

0426 Subsistens i nordboobygderne i Grønland ca. 1000 AD - ca. 1450 AD (sagsnr. 3970)

Projektbeskrivelse: Kulturhistorisk og arkæologisk opfølgning af det Carlsbergfondfinansierede projekt "Isotopanalyser (kulstof-13 og kvælstof-15) og AMS ¹⁴C-dateringer af menneske- og dyreknogler fra nordboobygderne i Grønland med henblik på en bestemmelse af nordboernes fødeunderlag". Prøver til analyse er valgt ud på grundlag af arkæologiske kriterier og tidligere udtagne prøver er sat ind i arkæologisk kontekst. Føroya Fornminnisavni ved konst. Landsantikvar Simun Arge er inddraget i projektet, og der er udtaget prøver fra skeletfund fra kirkegårde ved Sand og Kirkebø, og dyreknogelegfund fra Uppistobeitinum, Leirvík. Der er desuden indgået samarbejdsaftale med Tjodminjasafn Íslands i Reykjavík.

Projektperiode: 1999-2000.

Præsentation/rapportering: Indlæg om projektet på konferencen "Middelalderens kirkegårde - arkæologi og antropologi" i Ribe. Tekniske artikler publiceres i 2001. Manuskripter til den samlede publikation forventes at foreligge 2002. Det fortsatte arbejde vil foregå inden for rammerne af Nationalmuseets Center for Grønlandsforskning.

Projektansvarlig: Jette Arneborg, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Jan Heinemeier og Niels Rud, AMS-dateringslaboratoriet ved Aarhus Universitet, Niels Lynnerup, Panum Institutet, Jeppe Møhl, Zoologisk Museum ved Københavns Universitet, "Arny Sveinbjörnsdóttir, Science Institute Reykjavík, Erle Nelson, Simon Fraser University.

Tilskud: Carlsbergfondet.
Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 8 måneder.

0427 Frederiksborg Slotskirke (1608-17) og de evangeliske slotskapeller (sagsnr. 3068)

Projektbeskrivelse: Projektet omfatter indsamling og gennemgang af litteratur m.v. vedrørende et antal danske og tyske slotskapeller fra efterreformatork tid og frem til første årti af 1600-tallet.

Projektperiode: 1999-

Præsentation/rapportering: Foredrag og deltagelse i seminarer. I 1999: "A temple for God and the king. The decoration of Christian IV's chapel at Frederiksborg Castle". Foredrag på symposiet "The modern knight of the renaissance", København 23.-25. september, organiseret af Forum for Renæssancestudier, Københavns Universitet.

Projektansvarlig: Hugo Johannesen, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: Projektet er finansieret ved en personlig bevilling fra Carlsbergfondet.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 18 uger.

0429 Danske runeindskrifers tidsfæstelse og typologi 0-1500 (sagsnr. 3971)

Projektbeskrivelse: En revision af den typologiske periodeopdeling på kronologisk basis, der er opbygget i Danmarks runeindskrifter med henblik på en ajourført tidsfæstelse og typologi baseret på de senere års nye arkæologiske og historiske dateringer sammenholdt med den runografiske og sproglige udvikling, der afspejles i de konkrete indskrifter.

Projektperiode: 1999-2000.

Præsentation/rapportering: En foreløbig syntese forelægges ved The Fifth International Symposium on Runes and Runic Inscriptions i august 2000.

Projektansvarlig: Marie Stoklund, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Det danske Sprog- og Litteraturselskab.

Tilskud: Støtte fra Statens Humanistiske Forskningsråd til frikøb/tilkøb af halv tid (17/37 timer) fra 1. august 1999 til 31. januar 2000.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 5 uger.

0431 Rovfugle eller duer - Fugleformede fibler fra den tidlige middelalder.

Projektbeskrivelse: Identifikation og fremlæggelse af en gruppe smykker, som ikke tidligere har været behandlet i sin helhed (hovedparten af fundene er detektorfund fra de seneste 10 år).

Projektperiode: 1999-2000.

Præsentation/rapportering: Publikation i "Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie" (artikel under udarbejdelse).

Projektansvarlig: Anne Pedersen, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 3,5 uger.

0432 Anglo-Danish contact in the Viking Age - the material evidence.

Projektbeskrivelse: Sammenlignende studier af engelske og danske fund, der vidner om kontakt mellem England og Danmark i perioden ca. 900-1100.

Projektperiode: 1999-

Præsentation/rapportering: Artikler, bl.a. "Anglo Danish contact across the North Sea in the

eleventh century - A survey of the archaeological evidence in Denmark. Scandinavians and Europe 800-1350: Contact, Conflict and Co-Existence". Medieval Texts and Cultures of Northern Europe. Hull.

Projektansvarlig: Anne Pedersen, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere:

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 3 uger.

0433 The Medieval Landscape - a Digital Entrance to Study and Analyse the Basis and Origins of Modern Society by Means of a New Access to the Collections and Repositories of Cultural Institutions

Projektbeskrivelse: Projektansøgning er indsendt til EUs Femte Rammeprogram, Action Line III.2.4: "Digital preservation of cultural heritage". Projektet er et samarbejde mellem Nationalmuseet, Lunds Universitet og Archäologisches Landesmuseum Schleswig-Holstein. Det har som formål at opbygge en fælles database over hovedelementerne i middelalderens kulturlandskab i de områder, der primært var i dansk besiddelse gennem perioden fra vikingetidens slutning til begyndelsen af 1500-tallet. Databasen tænkes opdelt i følgende hovedgrupper: Borge og voldsteder - kirker og klostre - købstæder - landsbyer og andre elementer (veje, møller etc.). Inden for disse hovedgrupper gives en kort beskrivelse af de enkelte anlæg med kort og billeder, oversigt over de arkæologiske udgravninger og fund, samt litteraturhenvisninger. Strukturen i hovedgrupperne opbygges efter faste retningslinier med søgemuligheder og links til andre databaser etc. Databasen affattes både på engelsk, samt på sprogene for de deltagende lande.

Projektperiode: Der er ansøgt penge fra EU til at dække perioden 2000-2003, dvs. 3 år. Herefter er det meningen, at databasen kontinuerligt skal opdateres af de pågældende institutioner fra de tre lande, der deltager i projektet.

Præsentation/rapportering: Databasen skal lægges ud på Internettet og således være tilgængelig for enhver. Der afholdes to seminarer med henblik på at præsentere projektet internationalt. Samtidig udarbejdes et særligt IT-program, hvor databasens muligheder demonstreres.

Projektansvarlig: Vivian Etting, Danmarks Middelalder og Renæssance, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Prof. Hans Andersson, Lunds Universitet, M.A. Christian Radtke, Archäologisches Landesmuseum Schleswig-Holstein, Schloss Gottorf.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2,5 måned.

4.5 Nyere tids kulturhistorie og etnologi

FORSKNINGSPROJEKTER:

0501 De loyale oprørere (sagsnr. 4908)

Projektbeskrivelse: Målet er at belyse den nationalt-borgerlige modstandsbevægelses opståen og udvikling 1940-45 gennem studie af organisationerne "De frie Danske", "Hjemmefronten" og "Studenternes Efterretningstjeneste". Peter Birkelund der pr. 1.3.98 blev ansat ved Rigsarkivet, har i februar 2000 færdiggjort og indleveret arbejdet til bedømmelse som Ph.D.-afhandling ved Københavns Universitet.

Projektperiode: 1994-1999. Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Ph.d.-afhandling.

Projektansvarlig: Peter Birkelund, Frihedsmuseet, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Københavns Universitet.

Tilskud: 900.000 kr. fra Radio Parts Fonden.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: -

0503 Sabotageorganisationen BOPAs historie (sagsnr. 4918)

Projektbeskrivelse: 1. del af arbejdet tager udgangspunkt i 60 båndinterviews med medlemmer af BOPA suppleret med Frihedsmuseets statistiske oplysninger om sabotagen og en i 1992 gennemført spørgeskemaundersøgelse. 2. del tager udgangspunkt i systematiske arkivstudier med henblik på at belyse spørgsmål om sabotagens politiske, militære og økonomiske effekt og drage sammenligninger med sabotagen i en række andre europæiske lande. Et særskilt metodisk mål er at undersøge den personlige deltagerberetnings status overfor levn i arkiver.

Projektperiode: 1994-2000.

Præsentation/rapportering: publicering af 1. del i 1997 i værket "Sabotageorganisationen BOPA 1942-1945". 2. del i 2001.

Projektansvarlig: Esben Kjeldbæk, Frihedsmuseet, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: Bopas Mindefond 253.000 kr., Kulturministeriets forskningspulje 485.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 12 uger.

0504 Partiet Dansk Samlings ideologiske og politiske udvikling 1936-1947 anskuet i et sammenlignende europæisk perspektiv (sagsnr. 4916)

Projektbeskrivelse: En historisk undersøgelse af Dansk Samlings udvikling, som klarlægger baggrunden for partiets rolle i modstandsbevægelsen, og som lægger op til en diskussion af begreberne fascisme og antifascisme som alternativer til det parlamentariske demokrati.

Projektperiode: 1989-1999. Projektet, der oprindeligt har været støttet af Statens Humanistiske Forskningsråd og en privat donator, har de seneste 4 år været videreført som privat projekt.

Præsentation/rapportering: Arbejdet er i september 1999 indleveret til Københavns Universitet til forsvar for den filosofiske doktorgrad.

Projektansvarlig: Henrik Lundbak, Frihedsmuseet, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: -

0506 Kirke- og kulturminister Bodil Koch - et portræt. Perspektivrig politiker eller poetisk provokatør? (sagsnr. 4422)

Projektbeskrivelse: Teologen, socialdemokraten og ministeren Bodil Koch levede fra 1903 til 1972. Ved hendes død satte to helt modstridende vurderinger hendes eftermæle: på tværs af partiskel lød det samstemmende, at få havde betydet så meget i politik. Fra vægtig side lød det dog modsat, at hun ikke havde skabt politisk nyt. Projektet drejer sig om en analyse af disse modsatrettede opfattelser.

Projektperiode: 1997- 2000.

Præsentation/rapportering: Monografi, på forlaget Gyldendal, leksikonartikler og foredrag.

Projektansvarlig: Birgitte Possing, Forskningsafdelingen. Arbejdet udført af stud.mag. Christine Blaagaard.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: Kulturministeriets forskningspulje: 122.304 (studentervedhjælp).

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 20 uger.

0507 Boligkultur i Danmark i det 20. århundrede (sagsnr.4528)

Projektbeskrivelse: Projektet knytter sig til enhedens kerneområde i boligkultur og består af flere punktstudier, der har til formål at kaste nyt lys over hhv. periodens boligidealer og boligpraksis samt udvekslingen herimellem. Følgende punktstudier: Boligkultur i Danmark 1900-1950, Det funktionalistiske interiør i Danmark og Enfamilienboligen ca. 1900-1950 indgår alle i hovedprojektet Dansk boligkultur i det 20. århundrede.

Projektperiode: 1997-

Præsentation/rapportering: Projektet tænkes afsluttet med en publikation om dansk boligkultur i det 20. århundrede i 2004-05.

Projektansvarlig: Vibeke Andersson Møller og Birgit Vorre, Nyere Tids Samling, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 15,7 uger.

0509 CAMP2 (sagsnr. 4927)

Projektbeskrivelse: Projekt for etablering af et digitalt arkiv i form af en fælles database med dokumenter, billedmateriale samt film-, video- og lydoptagelser til belysning af de tyske koncentrationslejre og jødeforfølgelserne under nazismen. Arkivet vil blive søgbart over Internettet. Arkivet skal tilgodese såvel de deltagende institutioners interesse i gensidig udveksling og brug af materialer, kommercielle interesser i form af salg af formentlig især billed- og lydmateriale samt tilgængeliggørelse af det samlede materiale for forskningsformål.

Projektperiode: 1999-2000.

Præsentation/rapportering: Som et permanent, digitalt arkiv, der løbende opdateres med nyt materiale.

Projektansvarlig: Henrik Lundbak, Frihedsmuseet, Danske Afdeling

Samarbejdspartnere: Pixelpark Multimedia-Agentur GmbH (projektleder), Berlin. Stiftung Brandenburgische Gedenkstätten. Yad Vashem Holocaust Martyrs' and Heroes' Remembrance Authority, Israel. Fotolabo, Schweiz. Oxford Computer Consultants.

Tilskud: EU: 350.000 kr. Private fonde: 200.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 33 uger.

0511 Danmark og de nye danskere (sagsnr. 4522)

Projektbeskrivelse: Der indsamles levnedsbetretninger fra 6 udvalgte grupper flygtninge/indvandrere i Danmark for at dokumentere den enkeltes livshistorie. Det indkomne materiale bearbejdes med henblik på en komparativ undersøgelse af de forskellige indvandrere/flygtningegrupperes baggrund, integration og samspil. Hertil kommer en museums-mæssig bearbejdelse i forhold til indarbejdelse af de etniske grupperes kulturhistorie i den museale praksis.

Projektperiode: 1995-1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Projektet afsluttet i 1999 med artiklen "The New Danes. A Life Story Approach to the Museological Interpretation of Immigrants and Refugees". *Ethnologia Scandinavica*, vol. 29, 44-57, af Mette Skougaard.

Projektansvarlig: Mette Skougaard, Nyere Tids Samling, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Mellempfolkeligt Samvirke.

Tilskud: Kulturbud 96 100.000 kr., Kulturministeriet 555.000 kr., Indenrigsministeriet 36.000 kr., Kulturfonden 250.000 kr., Dansk Flygtningehjælp 15.000 kr., Dansk-Svensk Fond 6.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 1 uge.

0512 Fortsættelse af Nationalmuseets industri-, håndværker- og arbejderundersøgelser

(sagsnr. F053)

Projektbeskrivelse: I 1950'erne foretog Nationalmuseet en storstilet indsamling af erindringer, de såkaldte Industri-, Håndværker- og Arbejderundersøgelser, som førte til omkring 4000 erindringer fra mange forskellige fagområder. Formålet med den nye indsamlingskampagne er at få belyst de sidste 50 års historie, bl.a. de store forandringer som den nye teknologi har medført på arbejdspladserne og i samfundet. I 1995 påbegyndtes erindringsindsamlingen inden for Metal-området, 1996 blev kampagnen udvidet til hele Industri-området foruden HK og LO. Udvides i 1997-1999 med indsamling af erindringer fra offentligt ansatte.

Projektperiode: 1994-1999. Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Projektet blev afsluttet 1999 med publikationerne "På tråd med hverdagen. 14 personlige betretninger om liv og arbejde i beklædning og industri" samt "Hvis man ikke selv har oplevet det". HK/Danmark 1999, begge redigeret af Inge Marott Post.

Projektansvarlig: Mette Skougaard, Nyere Tids Samling, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Arbejdermuseet samt Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv.

Tilskud: Statens Museumsnævn 70.000 kr., CO-Industri 250.000 kr., KAD, Dansk Metalarbejderforbund og SID 40.000 kr., HK 270.000 kr., Kulturministeriet 107.000 kr. ABA 45.000 kr., Dansk Tekstilarbejderforbund kr. 295.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: -

0513 Øresundsbroen - en etnologisk analyse af forestillinger om broen (sagsnr. 4533)

Projektbeskrivelse: Analyse og dokumentation af hvordan borgere i Sverige og Danmark oplever brobyggeriet, hvilke forventninger har man, hvilken betydning får broen f.eks. for oplevelsen af nationalt tilhørsforhold, hvad vil den betyde på kulturområdet, konsekvenser for hverdagslivet m.v.

Projektperiode: 1997-1999. Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Projektet afsluttet med publikationen "När en timme bliver tio minuter". Af Frederik Nilsson, Lunds Universitet.

Projektansvarlig: Mette Skougaard, Nyere Tids Samling, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Lunds Universitet, Københavns Bymuseum, Malmø Stadsmuseum

Tilskud: Øresundskonsortiet 1.072.000 S. kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: -

0521 Netværk for Kulturlandskabsforskning (sagsnr. 3000)

Projektbeskrivelse: Formålet er opbyggelsen af et netværk eller center for kulturlandskabsforskning på tværs af Nationalmuseets enheder og afdelinger.

Projektperiode: 1999-

Præsentation/rapportering: -

Projektansvarlig: Mikkel Venborg Pedersen, Frilandsmuseet, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Nationalmuseets forskellige enheder og afdelinger.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 3 uger.

4.6 KLASSISK OG NÆRORIENTALSK ARKÆOLOGI

FORSKNINGSPROJEKTER:

0601 Dansk arkæologi i Tunesien i begyndelsen af 1800-tallet

Projektbeskrivelse: Danske arkæologer og antikvarer ydede en pionerindsats i den tidlige udforskning af Tunesien. C.T. Falbe, der var dansk generalkonsul i landet fra 1821-1832, er den betydeligste personlighed i denne forbindelse, og forskningen har naturligt nok hidtil koncentreret sig om ham. Det aktuelle projekt sætter fokus på to af Falbes forgængere på posten: Carl Christian Holck, der var konsul fra 1801 til 1810 og Andreas Christian Gierlew, der fungerede fra 1815 til 1820. De indsamlede – i lighed med Falbe - oldsager, der indgår i Antiksamlingen og gjorde optegnelser af arkæologisk interesse.

Projektperiode: 1997-2003.

Præsentation/rapportering: Et antal videnskabelige artikler er allerede udkommet eller er i trykken. I indeværende år udkommer et kapitel omhandlende Falbes besøg i Segermes i Africa Proconsularis bind III. - Projektet tænkes afsluttet med en større samlet publikation.

Projektansvarlig: John Lund, Antiksamlingen, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud:

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 uger.

0602 Arkæologi og historie: Keramik fra det østlige Middelhavsområde i hellenistisk og romersk tid

Projektbeskrivelse: Projektet har til formål at kortlægge overordnede strømninger og tendenser i keramikproduktion og -brug i det østlige Middelhavsområde fra ca. 323 f.Kr. til 700 e.Kr. I en større sammenhæng sigter undersøgelsen mod at afdække mulighederne for at bruge keramik som kildemateriale til belysning af f.eks. økonomiske og samfundsmæssige forhold i undersøgelsesområdet, og perspektiverne i arbejdet rækker herved længere end til beskæftigelse med de enkelte potteskår.

Projektperiode: 1997-2001.

Præsentation/rapportering: Et antal videnskabelige artikler er allerede udkommet, og flere er i trykken. På et senere tidspunkt ventes de samlede resultater at indgå i en større afhandling.

Projektansvarlig: John Lund, Antiksamlingen, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Institut for Klassisk Arkæologi, Aarhus Universitet; Institut for Arkæologi og Etnologi, Københavns Universitet; forskningsnetværket ROCT (se 0605).

Tilskud:

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 16 uger.

0603 En kongelig samling. Græsk keramik i Nationalmuseet

Projektbeskrivelse: Christian VIII lagde i 1820'erne grunden til den vasesamling, der nu er i Antiksamlingen. Samlingen er i 1940-50'erne publiceret i Corpus Vasorum Antiquorum og enkeltstykker er offentliggjort i forskellige artikler. Nærværende projekt omfatter en nypublicering af store dele af samlingen og samlingens erhvervelseshistorie. Begyndelsen af 1800-tallet var en periode med megen arkæologisk aktivitet. Store europæiske privatsamlinger blev afhændet og nye opstod, deriblandt Christian VIII's Vasecabinet. For første gang blev der nu i Danmark bevidst indsamlet genstande til belysning af Middelhavslandenes antikke kulturer

Præsentation/rapportering: Dansk/engelsk monografi.

Projektansvarlig: Bodil Bundgaard Rasmussen, Antiksamlingen, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 uger

0604 Korinthisk keramik, et case-study til belysning af keramik som arkæologisk kildemateriale (sagsnr. 4060 afs. 91)

Projektbeskrivelse: Projektet undersøger keramikens betydning som arkæologisk kildemateriale vedrørende relationerne mellem Grækenland og det vestlige Middelhavsområde. Som case-study er valgt korinthisk keramik fra perioden ca. 720 - ca. 550 f.Kr. til belysning af forholdet mellem keramikens produktionssted (Korinth), en aftager i Grækenland (Athen) samt en vestlig modtager af korinthisk keramik (Pithekkoussai).

Projektperiode: 1997-2000.

Præsentation/rapportering: Ph.D. afhandling.

Projektansvarlig: Hanne Thomsen, Bodil Bundgaard Rasmussen, Antiksamlingen, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Institut for Arkæologi og Etnologi, Københavns Universitet; Professor D. Ridgway, University of Edinburgh.

Tilskud: Kulturministeriet, Forskerakademiet.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 37 uger

0605 ROCT

Projektbeskrivelse: Netværk etableret af det belgiske forskningsråd (the National Fund of Scientific Research, Belgium). ROCT står for "Roman Crafts and Trade" - den officielle titel er "Crafts and Trade in the Roman West and East". Formålet er at skabe et forum for belgiske og udenlandske forskere på postdoc niveau med forskellige specialer inden for romersk kunstindustri (keramik, metal, glas) med henblik på at udvikle fælles forskningsstrategier og analysemetoder.

Projektperiode: 1996-2001 (med mulighed for forlængelse)

Præsentation/rapportering: Den 7. og 8. maj 1999 deltog John Lund i et stort, internationalt symposium med titlen: "Early Italian Sigillata. The Chronological Framework and Trade Patterns" ved det Katolske Universitet i Leuven. - Det er tanken, at der løbende skal publiceres artikler skrevet af deltagere i netværket i internationale tidsskrifter.

Projektansvarlig: John Lund, Antiksamlingen, Udenlandske Afdeling (for hele ROCT: professor Marc Waelkens, det Katolske Universitet i Leuven.)

Samarbejdspartnere: Netværkets deltagere er arkæologer og naturvidenskabsmænd fra blandt andet Belgien, Danmark, Frankrig, Polen, Storbritannien, Tyrkiet og Tyskland.

Tilskud: Netværket (herunder kongresser) finansieres fuldt ud af det belgiske forskningsråd.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 uger.

0610 Antiquities from Cyprus in Copenhagen

Et udvalg af oldsager fra Cypern i Nationalmuseets Antiksamling og i Ny Carlsberg Glyptotek bearbejdes og publiceres.

Projektperiode: 1999-2000.

Præsentation: Videnskabeligt katalog.

Projektansvarlig: Bodil Bundgaard Rasmussen, Antiksamlingen, Udenlandske Afdeling

Samarbejdspartnere: Professor V. Karageorghis, A.G. Leventis Foundation og Anne Marie Nielsen, Ny Carlsberg Glyptotek samt John Lund, Antiksamlingen, Udenlandske Afdeling.

Tilskud: A.G. Leventis Foundation.
Nationalmuseets arbejdstid 1999: 3 uger.

0611 Den romerske legionær

Projektbeskrivelse: Undersøgelse og publicering af en romersk dolk, en såkaldt pugio, erhvervet til Antiksamlingen i 1998. Dolken indplaceres i sin sammenhæng i romersk militærudrustning og publiceres sammen med andet militærudstyr i Antiksamlingen.

Projektperiode: 1999

Præsentation: Artikel i Nationalmuseets Arbejdsmark 1999

Projektansvarlig: Bodil Bundgaard Rasmussen, Antiksamlingen, Udenlandske Afdeling

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseets arbejdstid 1999: 2 uger.

0612 P.O.Brøndsted - arkæolog og antikvar

Projektbeskrivelse: En undersøgelse og vurdering af P.O. Brøndsteds virke som arkæolog og antikvar i begyndelsen af 1800-tallet: hans arkæologiske studier i Grækenland og de deraf afledte publikationer, hans erhvervelser af oldsager til Prins Christian Frederiks Vasecabinet samt hans egen samling af antikker.

Projektperiode: 1999-2000.

Præsentation: Artikel i publikation fra Ny Carlsberg Glyptotek marts 2000. Seminar afholdt i samarbejde med Møntsamlingen.

Projektansvarlig: Bodil Bundgaard Rasmussen, Antiksamlingen, Udenlandske Afdeling

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseets arbejdstid 1999: 3 uger.

4.7 Numismatik

FORSKNINGSPROJEKTER:

0701 Sylloge Nummorum Graecorum Copenhagen. Supplementsbind til videnskabeligt katalog (sagsnr. 3905)

Projektbeskrivelse: Den store græske samling på over 20.000 mønter blev udgivet i København 1942-1979 (genudgivet i 8 store bind i USA 1982-1992). Projektet er udarbejdelsen af supplementsbind over de mange store erhvervelser, som blev foretaget i perioden op til 1996.

Projektperiode: 1997-1999. Forlænget.

Præsentation/rapportering: Endeligt manuskript (ved Sabine Schultz, Berlin og Jan Zahle, p.t. Rom) foreligger. Ekstern gennemlæser: Ulla Westermark, Stockholm. Udgives i Sylloge Nummorum Graecorum, Copenhagen.

Bibliografi er udarbejdet ved Jørgen Steen Jensen. Det er skønnet nødvendigt at foretage endnu en revision af manuskriptet på grundlag af sammenligning med hver enkelt mønt, dette er udført sammen med den nyudnævnte antikinspektør Helle Horsnæs. Nytegning af de mange møntmonogrammer med edb-tegneprogram udviklet af Harald Nilsson (formand for den internationale syllogekomité). Forhandlinger med layout specialist i Stockholm med henblik på teknisk færdiggørelse af værket i år 2000 (vort første oplæg blev afvist af Carlsbergfondet).

Projektansvarlig: Jørgen Steen Jensen, Den kgl. Mønt- og Medalliesamling, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Sabine Schultz, Berlin og Jan Zahle, Rom; Harald Nilsson, Stockholm/ Uppsala. Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs sylloge-komité.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 uger.

0704 Møntomløbet i Normandiet c.800-c.1600 (sagsnr. 4046)

Projektbeskrivelse: Projektets formål er at beskrive udviklingen af møntomløbet i Frankrig ud fra en analyse af et korpus over møntfund. Parametre som omløbstid og fremmede mønters benyttelse analyseres for at se om kongemagten kunne kontrollere møntomløbet. Indsamlingen af oplysninger om møntfundet er næsten færdigt og bearbejdning af fundene pågår.

Projektperiode: 1997-2001.

Præsentation/rapportering: Fundpubliceringer i fagtidsskrifter; syntese i bogform. Der er i 1999 udkommet en række artikler på fransk om emnet, aftale om endelig publicering på et passende sted er blevet konkretiseret.

Projektansvarlig: Jens Christian Moesgaard, Den kgl. Mønt- og Medalliesamling, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Franske institutioner.

Tilskud: Ud over 10.000 kr. fra annum, er der fra privat legat (Hielmstjerne-Rosencrone) forbrugt et tilsvarende beløb. Fra fransk side er der modtaget diverse invitationer med dækning af rejseomkostninger, således at det kontante pengeforbrug har kunnet minimeres.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 3 måneder.

4.8 Etnografi

FORSKNINGSPROJEKTER:

0801 The Everyday Life of Mongol Pastoralists - En Videnskabelig Bearbejdning af H. Haslund-Christensens Samlinger fra Mongoliet (1936-1939)

Projektbeskrivelse: Arbejdet omfatter katalogisering og etnografisk analyse af ca. 1200 genstande, der belyser den rige og varierede materielle kultur hos 20 forskellige etniske mongol-grupper i 1930'ernes Indre Mongoli. Det er projektets mål at præsentere dette kildemateriale i en etnografisk-komparativ analyse, hvor sociale og kulturelle aspekter af dagliglivet veksler med tekniske, typologiske, stilistiske og kulturhistoriske data. Endeligt præsenteres samlingens historiske kontekst og affinitet.

1999: Sammenskrivning af katalogteksterne med de etnografisk-analytiske rammetekster; gennemgang af ekspeditionsmaterialeets primærkilder, deres beskrivelse og en disposition af disses placering i manuskriptet. Forelæggelse af materialet ved Carlsbergs Nomadeseminar i december; deltagelse i diverse seminarer og konferencer.

2000: Endelig sammenskrivning af hele manuskriptet; fotografering af genstandsmaterialet til brug til publikationen; sproglig revision i forhold til de anvendte mongolske termer og udtryk.

Projektperiode: 1996-2000.

Præsentation: Udgives i Carlsbergfondets serie: The Carlsberg Foundation's Nomad Research Project. Chefredaktør: Ida Nicolaisen.

Projektansvarlig: Christel Braae, Etnografisk Samling, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Laboratoire d'Ethnologie/Musée de l'Homme (Paris), Museum of National History (Ulaanbaatar, Mongoliet), Den Kgl. Veterinær og Landbohøjskole (Kbh.).

Tilskud: Carlsbergfondet, 1.300.000 kr.

Nationalmuseets arbejdstid i 1999: 12 måneder.

0803 Musikantropologisk undersøgelse af mongolsk folkemusik fra Henning Haslund-Christensens indsamlingsmateriale (1928-1939)

Projektbeskrivelse: Katalogisering af såvel lydseksempler som instrumenter, transskribering af lyd materialet og en musikantropologisk analyse samt bearbejdning af andet materiale med betydning for musiksamlingen. Sammen udgør det en enestående dokumentation af den brede musikkultur hos Mongolerne i 1930'erne.

1999: Løbende undersøgelser; studierejse til Aarhus (maj), foredrag ved ICTM-konferencen om "Asian Music Research" i Hiroshima (august), konsultationsrejse ved Minpaku-Etnografimuseet i Osaka (september), foredrag ved Carlsbergs Nomade-seminar (december), flere fagartikler om mongolsk musik; første manuskriptudkast foreligger.

2000: fortløbende undersøgelser, arkivrejse til Folkens Museum og Riksarkiv i Stockholm, kooperation med japanske og mongolske kolleger (marts), feltarbejde i Mongoliet (august-september), konsultationsrejse til Peking (oktober), inviteret til oversigtsforedrag ved museumskonferencen om "100 Jahre Phonogrammarchiv" ved Völkerkundemuseum i Berlin (oktober).

Projektperiode: 1997-2001.

Præsentation/rapportering: (a) 1997/98: Kulturnet Danmark (www.sb.aau.dk/dlh, se III.6.5.j) se Nomad Research Project, chefredaktør: Ida Nicolaisen.

Projektansvarlig: Annette Erler, Etnografisk Samling, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Folkens Museum Etnografiska (Stockholm), Statens Musiksamlings/Musikmuseet (Stockholm), Sveriges Radiotjänst (Stockholm), Musikwissenschaftliches Seminar der Universität (Göttingen), Zentralasiatisches Institut der Universität (Bonn), Laboratoire d'Ethnologie/Musée de l'Homme (Paris), Minpaku-Etnografimuseet (Osaka), Nationalmuseet (Ulaanbaatar).

Tilskud: Carlsbergfondet, 1.300.000 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid i 1999: 12 måneder.

0804 Mongol Shaman Costumes in the National Museum of Denmark

Projektbeskrivelse: En videnskabelig bearbejdelse af de mongolske shamandragter Henning Haslund-Christensen hjembragte fra Mongoliet i 1930'erne samt en sammenligning med de sibiriske shamandragter, der allerede er i Etnografisk Samling.

Projektperiode: 1988-1999: Endnu ikke afsluttet.

Præsentation/rapportering: Udgives i Carlsbergfondens serie: The Carlsberg Foundation's Nomad Research Project, hvor Ida Nicolaisen er chefredaktør.

Projektansvarlig: Rolf Gilberg, Etnografisk Samling, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: Oprindeligt tilskud fra Carlsbergfondet 300.000 kr. (1988-1990)

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 uger.

0805 Kinesiske Aneporætter (Projektets oprindelige titel var "Kinesiske og Koreanske Aneporætter", men undersøgelsen har vist, at alle inddragne portrætter er kinesiske)

Projektbeskrivelse: Portrætter af afdøde har været anvendt i den kinesiske begravelsesceremoni og anekult i henved ettusinde år. Til trods for at sådanne aneporætter har haft en udbredt anvendelse i Østen, og et meget stort antal siden er nået til Vesten, har maleriernes oprindelse, anvendelse, fremstilling og ikonografiske udvikling hidtil været sparsomt belyst. Først inden for de allerseneste år er de begyndt at påkalde sig forskernes interesse. Med udgangspunkt i Nationalmuseets samling af kinesiske aneporætter fra Ming-tiden (1368-1644) har formålet med projektet været at bidrage til en begyndende udforskning af dette felt. Der er blandt andet foretaget en kultur- og kunsthistorisk analyse af museets Ming-aneporætter og fire aneporætter på Östasiatiska Museet i Stockholm for herigennem at nå frem til mere generelle retningslinier for en bestemmelse af disse.

Projektperiode: 1996-1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Resultatet af undersøgelserne blev fremlagt for en international kreds af fagfolk på en konference afholdt af the European Association of Chinese Studies i 1998. Det færdige resultat publiceres i "The Bulletin of the Museum of Far Eastern Antiquities no. 70, (Stockholm, 2000), pp. 173-271 med titlen "Chinese Ancestral Portraits: Some Late Ming and Ming Style Ancestral Paintings in Scandinavian Museums".

Projektansvarlig: Joan Hornby, Etnografisk Samling, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2,5 uger.

0806 Carlsbergfondets Projekt Dansk nomadeforskning

Projektbeskrivelse: Danske forskere og opdagelsesrejsende har i godt 100 år været engageret i udforskningen af nomadefolks livsformer, historie og kulturer i Centralasien, Mellemøsten og Nordafrika. I dette tidsspan er der bl.a. gennemført en række antropologiske feltstudier og hjembragt store etnografiske samlinger til Nationalmuseet og Moesgaard. Siden 1986 har et forskerteam bestående af ni antropologer, en religionshistoriker, en musiketnolog samt en række inden- og udenlandske specialister herunder Nationalmuseets og Moesgaards museumsinspektører, konservatorer, fotografer og tegnere været i gang med bearbejdelse og udgivelse af betydelige dele af dette enestående materiale. For Etnografisk Samlings vedkommende er der tale om en gigantisk satsning med udgivelse af de store samlinger fra Mongoliet, Tibet, Luristan. Fra Tuareger og Kreda nomader i Nordafrika, samt af Henning Haslund-Christensens lydoptagelser af mongolsk musik.

Projektperiode: 1986-2000.

Præsentation/afrapportering: Der er til dato udkommet ti internationale, gennemillustrerede publikationer på forlaget Rhodos (Copenhagen) og Thames & Hudson (London og New York). I perioden 1993-95 udkom i alt syv bind, i 1996 Schuyler Jones: Tibetan Nomads (464 pp.) og i 1997 Johannes Nicolaisen & Ida Nicolaisen: The Pastoral Tuareg I-II (878 pp.).

Manuskript leveret til trykkeriet, vil blive udgivet i 2000 som to bind (Esther Fihl: Exploring Central Asia, 2 vols.)

Projektansvarlig: Seniorforsker Ida Nicolaisen, Etnografisk Samling - Nordisk Institut for Asienstudier.

Samarbejdspartnere: Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Etnografisk Afdeling, Moesgaard samt Nordisk Institut for Asienstudier.

Tilskud: Carlsbergfondet.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 måneder.

0807 Kontinuitet og forandring i den materielle kultur på Nias, Indonesien, set i lyset af tværkulturel kontakt (sagsnr. 5506 afs. 02)

Projektbeskrivelse: Projektet omfatter et bredt antropologisk studium af de nuværende socio-kulturelle forhold på Nias, Nord Sumatra Provinsen, Indonesien. Undersøgelsen fokuserer på Niasbeboernes lokale kultur og de kulturmøder, befolkningen indgår i. Projektet baseres på etnografisk feltarbejde, på tidligere kultur- og samfundsbeskrivelser og på museumssamlinger af traditionel kunst og håndværk (primært Nationalmuseets samlinger fra Nias). Undersøgelsens teoretiske aspekt kombinerer elementer fra den aktuelle museologiske debat om kulturens repræsentativitet med den nyere antropologiske debat om materiel kultur, forbrug, identitet og komplekse kulturelle processer.

1999: Afhandlingen afleveret i maj 1999, anerkendt af bedømmelsesudvalget og forsvaret i december 1999. Ph.d.-projektet er dermed afsluttet, men forskningsfeltet planlægges viderebehandlet i 2000, først og fremmest med henblik på en publikation af afhandlingen i bogform.

Projektperiode: 1996-1999:

Præsentation/rapportering: Ph.d. afhandling.

Projektansvarlig: Bente Wolff, Etnografisk Samling, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Institut for Antropologi (Københavns Universitet), Indonesian Institute of Sciences (Jakarta, Indonesien), University of North Sumatra (Medan, Indonesien).

Tilskud: Kulturministeriet og Forskerakademiet. Fondsbevilling på 862.000,- kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 5 måneder.

0808 Menneske, kultur og miljø i fortidens Grønland - Man, culture and environment in ancient Greenland (sagsnr. 5816) [se også omtalen under "Middelalderens og renæssancens arkæologi, historie og kultur"]

Projektbeskrivelse: At sætte det sociale og kulturelle miljø i fokus for i et større tidsperspektiv at belyse menneskets samspil med de arktiske ressourcer. Ved at fremhæve de kulturelle og fysiske ressourcer i de arktiske samfund søger projektet at afklare, hvordan mennesket skabte sit sociale overskud. Ressourcestrategi og ressourcekontrol, migration og sæsonbestemt mobilitet samt handel og udveksling er nøgleordene for programmets enkelte moduler, der hver for sig beskriver udforskningen af den grønlandske kultur i forskellige egne til alle tider. Modulerne er geografisk bestemte og omfatter undersøgelser af de palæo- og neo-eskimoiske kulturer i det centrale Vestgrønland, i Thule distriktet ved 'porten til Grønland' og i Nordøstgrønland, samt undersøgelser af gårdanlæg i den norrøne Vesterbygd i Nuuk kommune og en analyse af de norrøne samfunds økonomiske og sociale udvikling.

Projektperiode: 1995-1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Samlet afrapportering i "Man, Culture and Environment in Ancient Greenland", Danish Polar Center Publication No. 4, Danish Polar Center, 1998. Artikler indsendt til "Grønlandsk Kultur- og Samfundsforskning 97", "Polarfronten" nr. 2 og 3, 1997, "Nyt fra Nationalmuseet" 97, "Report Series" Institute of Archaeology, University of Lund, "Publications of the National Museum of Denmark, Ethnographical Series 18", 1997. Nationalmuseets Arbejdsmark 1998. Tidsskriftet Grønland Nr. 1, 1999 "Late Dorset in High Arctic Greenland", Danish Polar Center Publication Nr. 7, Danish Polar Center, 1999. Rapportskrivning fra 1997 og 1998 er afsluttet med en sidste rapport fra delprojektet "Porten til Grønland".

Projektansvarlig: Hans Christian Gulløv, Etnografisk Samling, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Danske Afdeling, Institut for forhistorisk Arkæologi (Moesgård), Zoologisk Museum, Biologisk-antropologisk laboratorium (KU), Historisk-arkæologisk forsøgscenter (Lejre), Danmarks Tekniske Universitet, Institut for fysik og astronomi (Århus Universitet), Grønlands Nationalmuseum & Arkiv (Nuuk), Islands Nationalmuseum (Reykjavík), Institutt for Arkeologi (Oslo Universitet), University of Sheffield (England), University of Calgary (Canada), University of Alberta (Canada), Museum of Civilization (Canada), Simon Fraser University (Canada), Hunter College (USA), Bowdoin College (USA).

Tilskud: Forskningsrådenes Tværrådslige Udvalg vedrørende Polarforskning (TUPOLAR) rammebevilling 1995-1997, Nationalmuseet, Grønlands Nationalmuseum & Arkiv, Danmarks Tekniske Universitet, Københavns Universitet, Århus Universitet samt danske, grønlandske, norske, engelske, canadiske og amerikanske fonde. Fondsbevilling på 7 mio. kr. Forskningsrådene har 1997 tildelt 1 mio. kr. til projektets fortsættelse i 1998-99.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 6 måneder.

0809 Arkæologisk-kulturhistorisk netværk Danmark-Grønland (sagsnr. 5831)

Projektbeskrivelse: Formålet med netværket er en styrkelse af den fysisk spredte forskning i Grønlands forhistorie, som finder sted på Nationalmuseerne i rigsenheden og på universiteterne i København, Århus og Nuuk. I Danmark er ingen af de fondssubsidierede forhistorikere fastansatte. Derfor er der behov for en styrkelse af det eksisterende og aktive miljø samt en sikring af kontinuiteten inden for dette forskningsfelt. Nationalmuseet har i årtier været drivkraften i forskningen inden for de fortidige eskimoiske og norrøne kulturer, og det falder således naturligt, at denne institution påtager sig værtskabet for det foreslåede netværk.

Netværket vil sikre direkte kontakt mellem de fondsansatte forskere ved de nævnte institutioner og kollegerne ved Grønlands Nationalmuseum og Grønlands Universitet. De igangværende arkæologiske forskningsprojekter i Grønland har tiltrukket sig international bevågenhed, og fastholdelse af det opståede netværk mellem danske og udenlandske gæsteforskere vil have blivende betydning for styrkelsen af det dansk-grønlandske samarbejde.

Projektperiode: 1998-1999. Forlænget.

Præsentation/rapportering: Statusrapport om aktiviteter og resultater i forhold til skitserede målsætninger og arbejdsplan. I 1999 blev der lanceret en hjemmeside på engelsk (www.natmus.dk/arg), og planlagt og afholdt et internationalt symposium for uddelte konferencemidler. Proceedings fra konferencen forventes udgivet i 2000. I 1999 administrerede Grønlandssekretariatet projektets sekretariatsfunktioner.

Projektansvarlig: Hans Christian Gulløv, Etnografisk Samling, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Grønlands Nationalmuseum & Arkiv, Grønlands Universitet.

Tilskud: Statens Humanistiske Forskningsråd. Fondsbevilling på 633.600 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 måneder.

0810 Center for forskning i kulturel og biologisk diversitet i Andesbjergenes regnskove (DIVA) (sagsnr. 5813)

Projektbeskrivelse: Projektets hovedformål er en analyse af strategier og handlingsplaner for en bæredygtig udnyttelse af tropiske regnskovssystemer og for en balanceret udnyttelse af naturlige, biologiske ressourcer. Projektet fokuserer især på den effekt, som forskellige former for arealanvendelse og kulturpåvirkninger har på artsrige regnskovsøkosystemer langs Andes. Arkæologien har vist, at mennesket har anvendt og påvirket disse økosystemer gennem årtusinder. Denne påvirkning er således en vigtig faktor for forståelsen af kulturlandskabets udformning. Centrets forskning integrerer anvendt antropologisk og biologisk viden og bygger på resultater og data indsamlet gennem mange års samarbejde mellem latinamerikanske og danske institutioner.

Nye detaljerede undersøgelser finder sted i tre områder i Peru, to områder i Bolivia, mens undersøgelserne i tre områder i Ecuador blev afsluttet i 1997. Resultaterne samles i en GIS database, hvorfra forskellige scenarier om en fremtidig bæredygtig udvikling udarbejdes inden for de forskellige områder.

Projektperiode: 1994-1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Årlige rapporter samt midtvejsrapport. Projektet er præsenteret på Etnografisk Samlings Sydamerika udstilling, der åbnede i 1996 og i Nationalmuseets Arbejdsmark 1997. Inge Schjellerup stod for symposiet :”Diversidad Cultural y Biológica en el Region Andino” under den 49. Internationale Amerikanist Kongres i Quito, Ecuador 7-11 Juli. Publikationer på engelsk og spansk fra de forskellige forskningsområder er påbegyndt med den første udgivelse om “Oyacachi - People and Biodiversity, DIVA Technical Report no. 2.

Publiceringen af de sidste rapporter fra Peru bliver udgivet af forlaget Bartolome de las Casas, Lima, Peru i løbet af 1999 og 2000. Publiceringen af konferencen afholdt på Nationalmuseet dec. 98 forventes at udkomme i 2000. Afslutningsrapporten fra DIVA blev afleveret i februar 1999. Evalueringmøde blev afholdt i april, og evalueringsrapport fra samtlige tre projekter under det strategiske Miljøforskningsprogram udkom i juni.

Projektansvarlig: Inge Schjellerup, Etnografisk Samling, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Danmarks Miljøundersøgelser; Zoologisk Museum (Københavns Universitet); Biologisk Institut (Århus Universitet); Center for Tropisk Biodiversitet (Århus Universitet); IBIS (Danmark); Universidad Católica (Quito, Ecuador); Centro de Datos para la concervasion (CDC, Ecuador); The Nature Conservancy (TNC, Ecuador); Universidad Nacional Mayor de San Marcos

(Peru); Universidad Nacional de Trujillo (Peru); Universidad Mayor de San Andrés (La Paz, Bolivia); Universidad San Simon (Cochabamba, Bolivia); Smithsonian Tropical Research Institute (Washington, D.C., USA).

Tilskud: Det strategiske Miljøforskningsprogram 1994-1998. Fondsbevilling på 4,7 mill. kr. 1999. Ansøgninger til fortsættelse af DIVA i Bolivia er ikke blevet imødekommet, og DIVA projektet er hermed afsluttet.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 6 måneder.

0811 Musikantropologisk undersøgelse af maltesisk folkemusik

Projektbeskrivelse: Løbende dokumentation af musikkulturen på de maltesiske øer Malta og Gozo, som indeholder forskellige former af sange (vekselsange, arbejdsange, ballade, vuggeviser), gruppemusikken (hornorkester, danseensemble) og folkemusikinstrumenter (rivetromme, fløjte, rammetromme, guitarer, mandolin, sækkepibe). Den videnskabelige bearbejdelse fokuserer på en til dato ret ukendt musiktradition i Sydeuropa.

Projektperiode: 1995-2002.

Præsentation/rapportering: 10 artikler er udkommet, tre er under tryk, to artikler og en monografi er under forberedelse.

Projektansvarlig: Anette Erler, Etnografisk Samling, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: Audio-Visual Library, University of Malta (Msida); Musikwissenschaftliches Institut der Universität (Göttingen).

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 1 måned.

0815 Kierulffs Samling

Projektbeskrivelse: I 1874 fik den danske købmand Peter Arnt Kierulff (1838-1909) som den første udlænding tilladelse til at åbne en forretning inden for Pekings bymure. Herfra forsynede han det fremmede legationskvarter og kejserhoffet med vestlige varer. Under sit ophold i Kina skabte købmand Kierulff - til dels gennem sine kontakter ved hoffet - en stor samling af kinesisk kunst og kunsthåndværk, hvoraf han siden overdrog mere end 1200 genstande til Nationalmuseet. Projektets formål er at belyse baggrunden for samlingens tilblivelse og analysere dens indhold set i relation til andre datidige samlinger af kinesisk kunst og kunsthåndværk i Vesten.

Projektperiode: 1999-2002.

Præsentation/rapportering: Artikel.

Projektansvarlig: Joan Hornby

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 uger.

0816 Deering - a "Men's House" from the Ipiutak Culture Found at Deering, Seward Peninsula, Alaska

Projektbeskrivelse: I 1949-50 udgravede nu afdøde inspektør ved Etnografisk Samling Helge Larsen de velbevarede levn af et mandshus fra Ipiutakkulturen. Mandshuset er hidtil det eneste af sin art, fra den før eskimoiske periode. Fundet indbefatter nogle af de tidligste kendte dele af de for eskimokulturen så afgørende slæder og kajaker. Desuden er endog store mængder træ bevaret, som givet et enestående indblik i Ipiutakkulturens meget veludviklede teknologi i træbearbejdning. Endelig giver det velbevarede træ også muligheder for at belyse vigtige arkitektoniske træk ved Ipiutakkulturens huskonstruktioner. Inden sin død i 1984 nåede Helge Larsen at færdiggøre store dele af et manuskript om mandshuset. Det er vores hensigt endelig at færdiggøre manuskriptet og publicere

det i 2000 suppleret med en række nyere naturvidenskabelige undersøgelser.

Fundet har fået fornyet aktualitet med fundet af en række Ipiutak grave i 1997 og 1998, som formentlig knytter sig direkte til mandshuset. Disse nye fund har udløst henvendelser fra forskellige instanser i Alaska om en publicering.

Projektperiode: 1999-2000.

Præsentation/rapportering: Publications of the National Museum, Ethnographical Series, Vol. 19.

Projektansvarlig: Hans Christian Gulløv, Etnografisk Samling, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: Store dele af projektet vil blive forsøgt gennemført med egne ressourcer, mens midler til naturvidenskabelige undersøgelser og den egentlige publicering vil blive ansøgt eksternt.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 6 måneder.

0817 Etnografisk Samlings historie gennem 150 år

Projektbeskrivelse: De etnografiske samlinger overflyttedes i 1840'erne fra den endnu resterende del af Kunstkammeret, som befandt sig i det daværende Kunstmuseum, til Prinsens Palais. Her åbnedes 1849 det Kongelige Etnographiske Musæum som verdens første generelle etnografiske museum, der frem til slutningen af århundredet var det største og internationalt mest kendte etnografiske museum. Museet blev i 1892 sammenlagt med en række museer, der var indflyttet i Prinsens Palais i det nyoprettede Nationalmuseum. Institutionens historie, erhvervelser i de forskellige perioder, samt anvendelsen af disse vil blive beskrevet i projektet, som indledtes i 1996.

Projektperiode: 1996-1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Archiv für Völkerkunde vol. 50, 1998 (under udgivelse). Dansk og engelsksproget publikation i Etnografisk Samlings Række 1999, samt Etnografisk Samlings Jubilæumsudstilling samme år. Artikel i Nyt fra Nationalmuseet nr. 85 1999/2000. Indgår i forberedelserne til jubilæumsudstillingen 1999.

Projektansvarlig: Torben Lundbæk, Etnografisk Samling, Udenlandske Afdeling.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud:-

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 1 måned.

4.9 Bevaring

FORSKNINGSPROJEKTER:

0903 Partikulært støvs indflydelse på nedbrydning af museumsgenstande (sagsnr. 0051-08)

Projektbeskrivelse: Støv er en af de parametre, der generelt formodes at medvirke til materialenedbrydning. Formålet med projektet er at af- eller bekræfte denne hypotese.

Projektperiode: 1997-1999.

Præsentation/rapportering: Schmidt, A.L., Bronée P., Kemp K. and Fenger J. (1999) "Airborne Dust on Museum Exhibits". International Conference. Air Quality in Europe: Challenges for the 2000s, Venice, San Giogio Island, Italy. 19-21 May 1999. Poster. Schmidt, A.L., Bronée, P., Kemp, K. and Fenger J. (1999) "Airborne dust and its influence on museum exhibits of animal origin". Advanced Study Course 6-10 July 1999, School of Conversation, Royal Danish Academy of Fine Arts, Preprints. European Commission.

Projektansvarlig: Pernille Bronée og Anne Lisbeth Schmidt, Bevaringsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Danmarks Miljøundersøgelser - Afd. for Atmosfærisk Miljø, ved dr.phil. Jes Fenger, seniorforsker Kåre Kemp.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 uger.

0906 Nedbrydning af PEG. Konfirmering af nedbrydningsmodel via undersøgelser på modelmolekylet tetraethylenglycol (sagsnr. 0051-37)

Projektbeskrivelse: Projektets formål er at beskrive en hidtil ukendt nedbrydningsvej af Polyethylenglycol (PEG). I løbet af 1999 er de sidste undersøgelser afsluttede, og der mangler nu at blive skrevet 1-2 afsluttende artikler, som vil omhandle nedbrydningens karakter samt beskyttelse mod denne nedbrydning.

Projektperiode: 1996-1999. Forlænget.

Præsentation/rapportering: Der er tidligere publiceret flere artikler over emnet. De seneste resultater publiceres i internationalt tidsskrift.

Projektansvarlig: Jens Glastrup, Bevaringsafdelingen.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 3 uger.

0908 The Use of FT-IR Spectroscopy for Monitoring Changes in Stability of Cellulose Nitrate and Cellulose Acetate Plastic Supports for Photographic Film and Negatives (sagsnr. 0051-23)

Projektbeskrivelse: By the use of FT-IR spectroscopy measures will be developed to near non-destructive identification and monitoring of cellulose nitrate and cellulose acetate film supports to detect decaying support materials before the photographic image is ruined.

Projektperiode: 1997-1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Indlæg på the Fourth Infrared Users' Group Meeting in Conservation Science, Februar 2000, Maastricht. FT-IR Techniques for the Preservation of Photographic Materials (Mads Chr. Christensen).

Projektansvarlig: Jesper Stub Johnsen og Mads Chr. Christensen, Bevaringsafdelingen.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: Erna and Victor Hasselblad Foundation, 293.000 SEK.

Nationalmuseet, arbejdstid i 1999: 2 uger.

0913 Teknologihistorisk undersøgelse af Dunhuang-manuskriptsamlingen på Det Kgl. Bibliotek, Orientalisk og Judaistisk Afdeling (sagsnr. 0051-20)

Projektbeskrivelse: Undersøgelsen af de 16 manuskripttruller består af en makroskopisk og en mikroskopisk fiberanalyse på Nationalmuseets Bevaringsafdeling og Konservatorskolen. De registrerede observationer af distinktive træk for papirkvaliteterne, deres bevaringstilstand, fibersammensætning og fyldstoffer anvendes for at få en ny viden om papir fra det 10. århundrede og for at undersøge om der indgår papir af nyere dato i samlingerne.

Projektperiode: 1998-1999: Afsluttet.

Præsentation/rapportering: "Looking at Central Asian Paper of Turkish, Tibetan and Chinese Origin from the Silk Roads" International Association of Paper Historians I.P.H., 24th Congress 98 i Porto 11-17 September 1998. (Publiceres i kongresberetningen).

Projektansvarlig: Anna-Grethe Rischel, Bevaringsafdelingen

Samarbejdspartnere: Det Kgl. Bibliotek, Orientalisk og Judaistisk Afdeling.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 uger.

0914 Establishing a Storage Strategy for Historical Plastics (sagsnr. 0003-28)

Projektbeskrivelse: This project will assess the major types and extents of deterioration present in museum collections of objects containing early plastics (1910 onwards), such as PVC and cellulose acetate. The effectiveness of specific adsorbents and of various storage climates to inhibit degradation reactions will be determined using FTIR and other techniques. The results will be used to prolong the useful lifetime of plastics in museums.

Projektperiode: 1998-2001.

Præsentation/rapportering: Ph.d.-thesis.

Projektansvarlig: Yvonne Shashoua, Bevaringsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Institut for Kemiteknik, DTU.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 1 årsværk.

0915 Vurdering af bevaringsforhold in situ (sagsnr. 10425-01 og 51-44)

Projektbeskrivelse: Forskningen vedrørende in situ bevaring af oldsager har til formål at skaffe ny viden om balancen mellem bevarende og nedbrydende kræfter, som den udspiller sig i arkæologiske fundområder terrestriske såvel som marine.

Projektperiode: løbende

Præsentation/rapportering: Aaby, B., Gregory, D., Jensen, P. & Sørensen, T.S. 1999. "In situ bevaring af oldsager i Nydam Mose". Nationalmuseets Arbejdsmark, 35-44. Gregory, D., Jensen, P., Sørensen, B. & Sørensen, T.S. 1999. "In situ bevaring af arkæologiske fund". Nyt fra Nationalmuseet, nr. 82, 20-23. Gregory, D., Jensen, P., Sørensen, B. & Sørensen, T.S. 1999. "In situ preservation of archaeological artefacts in Nydam Mose". Book of Abstracts, page 36, Abstract nr. S52. Eleventh International Biodeterioration and Biodegradation Symposium 1999, Washington D.C., 2-6 august. Samt interne rapporter.

Projektansvarlig: Torben Smith Sørensen, Bevaringsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Nationalmuseets Marinarkæologiske Forskningscenter, Nationalmuseets Marinarkæologiske Undersøgelser, Nationalmuseets Naturvidenskabelige Undersøgelser, Danske Afdeling.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid i 1999: 10 måneder.

0916 *The Transfer of Wall Paintings in Denmark - evaluering af forskellige aftrækningsmetoder for vægmaleri på basis af tilstandsundersøgelser af vægmalerier i Danmark aftrykket i perioden fra starten af 1900-tallet til i dag (52 arbejder - 149 aftræk) (sagsnr. 0051-13)*

Projektbeskrivelse: Hovedformålet med projektet er at foretage en systematisk evaluering af forskellige aftræksmetoder for vægmalerier på basis af den samlede kendte aftræksbeholdning i Danmark. Der tilsigtes en kortlægning af sammenhængen mellem de anvendte aftræksmetoder/materialer og de opståede skader.

Projektperiode: 1994-2000.

Præsentation/rapportering: Intern delrapport vedr. projektets eksperimentelle færdiggjort januar 2000. Den endelige rapport over hele projektet vil foreligge sammen med en CD-ROM version i et format velegnet til publikation på Internettet under titlen: "The Transfer of Wall Paintings in Denmark".

Projektansvarlig: Isabelle Brajer, Bevaringsafdelingen.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 13 uger.

0917 *Overfladebehandlingens korrosionsbeskyttende effekt (sagsnr.0051-21)*

Projektbeskrivelse: Formålet med projektet er at indsamle viden om forskellige systemer til overfladebehandling, specielt af jern, herunder informationer om påføringsprocedurer.

Projektperiode: 1998- 2001.

Præsentation/rapportering: -

Projektansvarlig: Torben Holst, Bevaringsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Konservatorskolen-

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 7 uger.

0918 *Det Agrare Landskab. In situ bevaring af organiske materialer (sagsnr.00031-29)*

Projektbeskrivelse: Undersøgelse af nedbrydningsmekanismerne for vanddrukkent træ og de fysiske og biologiske forhold der hersker omkring oldsager med henblik på at vurdere muligheden for *in situ* konservering af vanddrukne organiske materialer.

Projektperiode: 1999-2002.

Præsentation/rapportering: Der vil i løbet af 2000 blive udarbejdet artikler til internationalt anerkendte tidsskrifter vedrørende *in situ*-bevaring og *aerob nedbrydning* af vanddrukkent træ.

Projektansvarlig: Tanja Alstrøm, Bevaringsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Skov- og Naturstyrelsen, Konservatorskolen, DTU, Københavns Universitet, KVL.

Tilskud: Forskningsrådene.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 47 uger.

0919 *Fugtisolerung på indrammede papiremner fra Frilandsmuseet (sagsnr.0051-30)*

Projektbeskrivelse: Undersøgelse af indramningsmetode og materialevalg i forhold til papiremner. Undersøgelsen tager udgangspunkt i emner udstillet på Frilandsmuseet under meget krævende klimatiske forhold. Resultaterne skal baggrund for at forbedre metoderne til montering/indramning af sårbart hygroskopisk materiale.

Projektperiode: 1999-2000.

Præsentation/rapportering: Intern rapport og artikel til relevant fagtidsskrift

Projektansvarlig: Anna Grethe Rischel, Bevaringsafdelingen.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 13 uger.

0920 Optimering af PEG-impregnerings- og frysetørringsprocessen (sagsnr. 0051-42)

Projektbeskrivelse: Formålet er at forbedre konserveringsprocesserne for vanddrukkent arkæologisk træ, der kræver forimpregnering med PEG inden frysetørring, således at informationer vedrørende genstandenes træart, nedbrydningsgrad og dimensioner tages i betragtning ved valg af PEG-impregneringsparametre.

Projektperiode: 1999-2000.

Præsentation/rapportering: Resultaterne forventes publiceret ved WOAM-konferencen i Stockholm i 2001.

Projektansvarlig: Kristiane Strætkvern, Bevaringsafdelingen.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 7 uger.

0921 SEM-undersøgelse af frysetørringsprocessens dynamik (sagsnr.0051-43)

Projektbeskrivelse: Undersøgelse af processerne omkring indfrysning og frysetørring af PEG-impregneret vanddrukkent træ, for at sammenligne teoretiske modeller med praktiske forsøg. Lav- og høj molekylært PEG's evne til at trænge ind i cellevæggen og afstive cellelumen bliver undersøgt og sammenlignet med makroskopiske forsøg og erfaringer.

Projektperiode: 1999-2000.

Præsentation/rapportering: I løbet af foråret 2000 vil den interne rapport blive afsluttet. Ulrich Schnell har i 1999 holdt foredrag om SEM-projektet på Fuglsø. Sidst i 2000 vil projektresultaterne foreligge i en artikel, som vil blive forsøgt optaget i et anerkendt internationalt tidsskrift.

Projektansvarlig: Kristiane Strætkvern, Bevaringsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Konservatorskolen.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 6 uger.

0922 Analyse af kemiske forbindelser i gasfase (sagsnr. 0051-38)

Projektbeskrivelse: Der er analyseret og identificeret komponenter i luft på afdelingen for organiske materialer. Komponenterne er beskrevet i relation til de arbejdsrutiner der foretages på sektionen og der er afholdt møder med sektionen til beskrivelse af de fundne resultater. Derudover er der arrangeret møde med eksperter fra Arbejds miljøinstituttet (AMI) til en nærmere beskrivelse af de fundne resultater.

Projektperiode: 1998-1999.

Præsentation/rapportering: Intern rapport.

Projektansvarlig: Jens Glastrup, Bevaringsafdelingen.

Samarbejdspartnere: -

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 uger.

0923 Afgasning fra materialer (sagsnr. 0051-36)

Projektbeskrivelse: I løbet af 1999 er der opbygget en metode til analyse af kemiske forbindelser om afgasser fra genstande, samt en rutine som gør det muligt at beregne flux fra genstande. Desuden er der opbygget et afgasningskammer, og der er udført indledende analyser med eddikesyre som afgasnings-komponent fra diverse genstande. Forsøgene fortsætter i 2000, hvor metoden systematiseres således af arbejdet kan foregå rutinemæssigt.

Projektperiode: 1999-2000.

Præsentation/rapportering: -

Projektansvarlig: Jens Glastrup

Samarbejdspartnere: Morten Ryhl Svendsen, Konservatorens skolen.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 4 uger.

4.10 Museal formidling

FORSKNINGSPROJEKTER:

1002 Informationssystem for Kulturlandskabet (sagsnr. 7909)

Projektbeskrivelse: DKC deltager i det tværvidevidenskabelige "Center for Strategiske Studier i Kulturmiljø, Natur og Landskabshistorie - Foranderlige Landskaber". DKC skal i projektperioden tilvejebringe datagrundlag fra de regionale undersøgelsesområder og undervejs udvikle et informationssystem for kulturlandskabet ved brug af GIS. (<http://www.dkc.natmus.dk>).

Projektperiode: 1997 - 2000.

Præsentation/rapportering: Manuskript til monografi, artikler og internet (<http://www.dkc.natmus.dk>).

Projektansvarlig: Henrik Jarl Hansen, DKC.

Samarbejdspartnere (delprojekt): GEUS, Aarhus Universitet, Odense Universitet.

Tilskud: Det Strategiske Miljøforskningsprogram (SMP2) 1997: 594.000, 1998: 828.000, 1999: 840.000, 2000: 426.000.

Nationalmuseet, tidsforbrug 1999: 2 årsværk og 2 måned.

1003 One World Archaeology - Recording the Archaeological Heritage

Projektbeskrivelse: Redaktion og syntese af en række bidrag omkring registreringen af kulturhistoriske vidnesbyrd. Der fokuseres specielt på tilvejebringelsen og tilgængeliggørelsen af kulturhistoriske data ved brug af informationsteknologien (IT).

Projektperiode: 1996 - 1998 (afsluttet i 1999).

Præsentation/rapportering: Manuskript til monografi.

Projektansvarlig: Henrik Jarl Hansen, DKC.

Samarbejdspartnere: RCHME, England.

Tilskud: -

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 3,5 uger.

1005 3D-dokumentation af arkæologiske fund

Projektbeskrivelse: Udvikling af et tidssvarende dokumentationssystem i forbindelse med opmåling og registrering af arkæologiske fund med hovedvægt på skibstræ.

Projektperiode: 1998-2000.

Præsentation/rapportering: Fagtidsskrifter nyhedsbreve, kongresser.

Projektansvarlig: Jørgen Holm, NMF, Forskningsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Diverse udviklingsfirmaer.

Tilskud: Grundforskningsfonden: 303.000 kr.

Nationalmuseets arbejdstid 1999: 1 årsværk.

1006 Digital behandling af udgravningsdata (sagsnr. 7910)

Projektbeskrivelse: Udvikling af metoder og værktøjer til digital behandling af geografisk relaterede udgravningsdata. Dette omfatter blandt andet anvendelse af digitale grundkort, indscanning og vektorisering af udgravningsplaner, udfærdigelse af standarder for opmåling, bearbejdning og registrering af fund, digitalisering af detektorfund samt anvendelse af interpolationsprogram til beregning og udtegnning af kurveplaner.

Projektperiode: 1995-. Forlænget.

Præsentation/rapportering: Rapport

Projektansvarlig: Klaus Støttrup Jensen, Danske Afdeling.

Samarbejdspartnere:

Tilskud: Statens Humanistiske Forskningsråd.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 6 måneder.

1008 MALVINE (sagsnr. 6368)

Projektbeskrivelse: The project will specify, develop and test a distributed system for access to the disparate modern manuscript holdings kept and catalogued in European libraries, archives, documentation centres and museums, as well as the remote delivery of the documents via their scanned images.

Projektperiode: 1998-2001

Præsentation: Et system, der anvender Z39.50 protokollen, samt en vidensbase omfattende tolkning af de enkelte databaser til samkøring af de involverede databaser.

Titel: MALVINE.

Projektansvarlig: Lene Rold, DOK, Formidlingsafdelingen.

Samarbejdspartnere: The European Commission, DG XIII C/E.

Coordinator: Staatsbibliothek zu Berlin, Tyskland.

Tilskud: ca. 130.000 kr.

Nationalmuseets arbejdstid i 1999: 2 uger.

1010 CIMI Dublin Core Testbed (sagsnr. 6200-20)

Projektbeskrivelse: Teste "Dublin Core 15 element metadata set" (oprindeligt knyttet til biblioteksverdenen benyttet til "resource discovery" på internettet) i museums sammenhæng.

I relation til testbed er der blevet skabt et forum i hvilket man prøver at forstå og løse emner vedrørende de operationelle, tekniske, infrastrukturelle, intellektuelle udfordringer og økonomiske spørgsmål vedrørende skabelsen af DC records.

Projektperiode: 1998-2000. Forlænget.

Præsentation: Prototype præsenteret på WWW.

Projektansvarlig: Tine Wanning, DOK, Formidlingsafdelingen.

Samarbejdspartnere: CIMI (Consortium for the Computer Interchange of Museum Information)

Tilskud: CIMI: 1000 \$.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 uger.

1011 Viking Museums Twinning Project (sagsnr. 6209-20)

Projektbeskrivelse: Etablering af en fælles model for udvikling og brug af multimedier i de 3 museer, herunder udvikling af fælles standarder og erfaringsudveksling på WWW-området samt udvikling af fælles produkter på CD-ROM og Internet.

Projektperiode: 1996-1999. Afsluttet.

Præsentation/rapportering: CD-ROM udkom 1998.

Projektansvarlig: Tine Wanning, DOK, Formidlingsafdelingen.

Samarbejdspartnere: National Museums of Scotland (Project Manager), National Museum of Ireland.

Tilskud: EU DGX 90.000 ECU, National Museums of Scotland, National Museum of Ireland, Nationalmuseet medfinansiering tilsammen 140.000 ECU.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2 uger.

1012 Infocities

Projektbeskrivelse: Infocities er et konsortium bestående af et større antal europæiske byer, der samarbejder om udvikling af standarder for elektronisk tilgængeliggørelse af offentlig information. Nationalmuseet deltager i WP7, der varetager kulturelt indhold, og arbejder som rådgiver på databasedesign samt som indholdsleverandør.

Projektperiode: 1997-1999. Afsluttet.

Præsentation: Prototype præsenteret på WWW.

Projektansvarlig: Tine Wanning, DOK, Formidlingsafdelingen.

Samarbejdspartnere: Manchester City Council (project manager), The Museum of Science and Industry in Manchester.

Tilskud: Fra EU DC XIII (Ten Telecom-programmet).

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: -

1015 Det agrare landskab: driftsformer og regional variation i jernalder og tidlig middelalder (sagsnr. 7911)

Projektbeskrivelse: Et af seks delprojekter under "Agrar 2000. Det agrare landskab fra Kristi fødsel til det 21. århundrede: kvantitative estimater, regionalitet og årsager til forandringer" (projektleder Bent Odgaard, GEUS). Delprojektet skal anvendes til at udarbejde nye modeller for hvordan årsagerne til de store forandringer i kulturlandskabet skal forstås som et samspil over tid mellem subsistensøkonomiens udvikling og sociale forandringer. DKC vil i den forbindelse udvikle metoder til at kvalitetsforbedre de arkæologiske informationer i den kulturhistoriske database. Også Nationalmuseets Naturvidenskabelige Undersøgelser (NNU) er involveret i projektet.

Projektperiode: 1998-2000.

Præsentation: Artikler og præsentation på Internettet via DKC on-line.

Projektansvarlig: Henrik Jarl Hansen, DKC.

Samarbejdspartnere: GEUS, Arkæologisk Institut, Aarhus Universitet, Arkæologisk Institut, Københavns Universitet.

Tilskud: Fra forskningsrådene, DKC's andel: 1998: 151.200 kr., 1999: 278.400 kr., 2000: 331.800 kr.

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 27 uger.

1016 Historieformidling - i komparativ belysning (Center for Humanistisk Historieformidling) (sagsnr. 5453)

Projektbeskrivelse: Projektet beskæftiger sig med forskningsformidling, rettet mod grupper uden for forskningsinstitutionerne, dvs. Danmarks- og Verdenshistorier, litteraturhistorier, museumsudstillinger, lærebøger og undervisningsmateriale til brug i folkeskolen, gymnasiet og på seminarier. Fokus er især på danskfaget og historiefaget, der begge indtager en central plads som traditions- og identitetsbearbejdende fag i det danske uddannelsessystem.

Projektperiode: 1995-1998. Afsluttet.

Præsentation/rapportering: Rapportering sker halvårligt til Statens Humanistiske Forskningsråd.

Skriftserien omfatter bl.a. "Erindringens og glemslens politik". Antologi. Lene Floris og Annette Vasström: På museum - mellem oplevelse og oplysning. Roskilde Universitets Forlag. Udkommer 1999. Karl-Johan Hemmersam, Marianne Poulsen og Torben Weinrich: Historien fortalt, bind 4. Roskilde Universitets Forlag. Udkommet 1998. Internettet (www.dlh.dk/chh).

Projektet afsluttet i 1999 med publikationerne "På museum - mellem oplevelse og oplysning (Floris & Vasström, 1999) samt "At formidle historie" (Bryld et al. 1999).

Projektansvarlig: Karl-Johann Hemmersam, Formidlingsafdelingen og Annette Vasström, Nyere Tids Samling, Danske Afdeling. Projektansvarlig for Center for Humanistisk Historieformidling: lektor Bernard E. Jensen, DLH.

Samarbejdspartnere: Danmarks Lærerhøjskole, Roskilde Universitets Center, Arbejdermuseet og Museet for Holbæk og omegn.

Tilskud: Statens Humanistiske Forskningsråd 3-årig bevilling (5,6 mio).

Nationalmuseet, arbejdstid 1999: 2,5 uger.

Kapitel 5: Publikationer 1999

Dette kapitel udgør en oversigt over videnskabelige publikationer og formidlingsmæssige arbejder udført af Nationalmuseets forskere i 1999.

Rækkefølgen er opbygget efter Nationalmuseets forskellige afdelinger. Inden for hver afdeling er samme systematik fulgt. Publikationslisten er således inddelt i 3 hovedkategorier:

1. Videnskabelige publikationer
2. Konferencebidrag
3. Generel formidling, herunder populærvidenskab

Inden for hver af afdelingerne er afdelingschefens publikationer anført først, dernæst følger publikationerne enhed for enhed. Inden for hver enhed er publikationerne anført alfabetisk efter forfatternavn.

Præsentationen af museets forskeres arbejder er opgjort efter de retningslinier, der i 1999 er vedtaget som Nationalmuseets publikationsprofil.

Videnskabelige publikationer

Videnskabelige publikationer defineres som publikationer af et eller flere videnskabelige resultater henvendt til forskningskolleger og videnskabelige fora i Danmark eller i udlandet.

Konferencebidrag

Ved konferencebidrag forstås bidrag til konferencer, symposier og seminarer i form af publicerede forelæsninger. Forelæsningsens titel samt konferencerapportens titel og år angives.

Formidling

Formidling defineres som publikation af faglig og videnskabelig kundskab til bredere kredse udenfor faglige miljøer.

Endelig opgives en kategori for videnskabeligt bedømmelses/censor-arbejde og andre videnskabelige tillidshverv:

Bedømmelsesvirksomhed

Ved bedømmelsesvirksomhed forstås deltagelse i bedømmelsesvirksomhed, censorvirksomhed og andre videnskabelige tillidshverv.

Det samlede antal publikationer for 1999 udgør, som det fremgår af nedenstående tabel 440.

Oversigt over Nationalmuseets publikationer 1999

Afdeling	1. Videnskabelige pub.	2. Konferencebidrag	3. Formidling	4. Tillidshverv	I alt pr. afdeling
Rigsantikvaren (DKC)	8	2	1	2	13
Bevaringsafdelingen	20	16	12	2	50
Danske Afdeling	121	10	74	15	220
Formidlingsafdelingen	5	0	5	1	11
Forskningsafdelingen	49	15	20	1	85
Udenlandske Afdeling	24	2	33	1	60
Nationalmuseet	227	45	145	22	440

Antallet af publikationer i 1999 er faldet med næsten 50% i forhold til 1998. Dette skyldes dels at interne arbejdsrapporter er taget ud af oversigten dels at kun egentlige publikationer er med i 1999.

Rigsantikvaren

2. Konferencebidrag

Fabech, C., Hvass, S., Näsman, U. & Ringtved, J. 1999. Settlement and Landscape. A Presentation of a Research Programme and a Conference. In Settlement and Landscape. Proceedings of a Conference in Århus, Denmark May 4-7, 1998. Jutland Archeological Society & Aarhus University Press, Århus, 13-28.

DKC - Det Kulturhistoriske Centralregister

1. Videnskabelige publikationer

1.2. Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Hansen, Henrik Jarl. 1999. GIS i den arkæologiske forskning. In Balstrøm, T., Jacobi, O. & Sørensen, E.M. (eds.). GIS i Danmark 2. Teknisk Forlag, København, 271-282.

Wohlfahrt, Eske. 1999. Kulturmiljøer og Kort. Nogle etnologiske overvejelser. Nyere Tid. Historisk-Etnologisk Nyhedsbrev (18), 3-4.

Wohlfahrt, Eske. 1999. Nyere Tids Centralregister. Nyere Tid. Historisk-Etnologisk Nyhedsbrev (18), 4-6.

Wohlfahrt, Eske & Bertelsen, John B. 1999. Færger på Limfjorden. Danske Museer (3), 28-30.

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Alev-Christoffersen, K. & Christoffersen, J. 1999. KVIS. An Information System for Museums and Similar Institutions. Baltic IT Review 1999 (4), 35-39.

Hansen, Henrik Jarl. 1999. *Archaeology Computerised. Dream or reality?* In Hansen, H.J. & Quine, G. (eds.). *Our Fragile Heritage. Documenting the Past for the Future*. Nationalmuseet, Copenhagen, 155-174.

1.5. Anmeldelser i faglige tidsskrifter

Wohlfahrt, Eske. 1999. Anmeldelse af Stephen Fisher (ed). 1997. Recreation and the Sea. Exeter Maritime Studies, Exeter. International Journal of Maritime History X (2), 322-323.

1.6. Videnskabelig redaktionsvirksomhed

Hansen, Henrik Jarl & Quine, Gillian. 1999 Our Fragile Heritage. Documenting the Past for the Future. Nationalmuseet, Copenhagen.

2. Konferencebidrag

Dam, C. & Nielsen, L.B. 1999. Cultural Landscape Information Systems. In Fabech, C. & Ringtved, J. (eds.). Settlement and Landscape. Proceedings of a Conference in Århus, Denmark May 4-7 1998, 484-486. Jysk Arkæologisk Selskab, Århus.

3.1. Populærvidenskabelige artikler og bøger m.v.

Wohlfahrt, Eske. 1999. Artikler om Nibe; Nørresundby; Nykøbing Mors. In Danmarks Nationalleksikon bd. 14. Gyldendal, København.

4. Bedømmelsesvirksomhed

Hansen, Henrik Jarl. 1999. Censor ved Afdeling for Forhistorisk Arkæologi, Aarhus Universitet (Ph.D. afhandling).

Wohlfahrt, Eske. 1999. Censor i fagene Almen og Europæisk Etnologi, Institut for arkæologi og etnologi, Københavns Universitet.

Danske Afdeling

Danmarks Oldtid

1. Videnskabelige publikationer

1.2. Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Jensen, Jørgen. 1999. Med Christian VIII gik meget til graven. In Rasmussen, B.B., Jensen, J.S. & Lund, J. (eds.). Christian VIII og Nationalmuseet. Nationalmuseet, København, 151-166.

Jørgensen, Lars. 1999. Fra nutidens pløjelag til jernalderens samfund. Stormænd og håndværkere i Gudme. Årbog for Svendborg & Omegns Museum 1998, 8-21

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Axboe, Morten. 1999. The Chronology of the Scandinavian Gold Bracteates. In Hines, J., Højlund Nielsen, K. & Siegmund, F. (eds.). The Pace of Change. Studies in Early-Medieval Chronology. Cardiff Studies in Archaeology. Oxbow Books, 126-147.

Kaul, Flemming. 1999. Gundestrup. Hoops Reallexikon der Germanischen Altertumskunde bd.13. Berlin, 195-211.

Kaul, Flemming. 1999. Solhesten på bronzer og på sten. Adoranten. Scandinavian Society for Prehistoric Art. Årsskrift 1998. Tanums Hällristningsmuseum, Underslöv, 5-33.

1.4. Artikler i egne serier

Nielsen, Poul Otto. 1999. Neolitikum. Arkæologiske Udgravninger i Danmark 1998. Det Arkæologiske Nævn. København, 44-51.

Petersen, Peter Vang. 1999. Danefæ 1998. Oldtid. Arkæologiske udgravninger i Danmark 1998. Det Arkæologiske Nævn. København, 253-270.

1.5. Anmeldelser i faglige tidsskrifter

Axboe, Morten. 1999. Anmeldelse af Märit Gaimster. 1998. Vendel Period bracteates on Gotland. Lund. Medieval Archaeology 42, 1998, 219-220.

Kaul, Flemming. 1999. Anmeldelse af L. Bredholt Christensen & S.B. Sveen (eds.). 1998. Religion og materiel kultur. Århus. Kuml 1999, 304-309.

2. Konferencebidrag

Axboe, Morten. 1999. Die Chronologie der Goldbrakteaten - regional und überregional. In Freeden, U. v., Koch, U. & Wieczorek, A. (eds.). Völker an Nord- und Ostsee und die Franken. Beiträge des 48. Sachsensymposiums in Mannheim. Kolloquien zur Vor- und Frühgeschichte 3. Mannheimer Geschichtsblätter Neue Folge, Beiheft 2, 61-73.

Axboe, Morten. 1999. Towards the Kingdom of Denmark. In Dickinson, T. & Griffith, D. (eds.). The Making of Kingdoms. Papers from the 47th Sachsensymposium, York, September 1996. Anglo-Saxon Studies in Archaeology and History 10, 109-118.

Kaul, Flemming. 1999. Vestervig - an Iron Age Village Mound in Thy, NW Jutland. In Fabech, C. & Ringtved, J. (eds.). Settlement and Landscape. Proceedings of a conference in Århus, Denmark, May 4-7 1998. Jutland Archaeological Society & Aarhus University Press, Århus, 53-67.

Koch, Eva. 1999. Neolithic Offerings from the Wetlands of Eastern Denmark. In Coles, B., Coles, J. & Jørgensen, M. S. (eds.). Bog Bodies, Sacred Sites and Wetland Archaeology. Proceedings of a conference held by WARP and the National Museum of Denmark, in conjunction with Silkeborg Museum, Jutland, September 1996. WARP Occasional Paper 12, 125-132.

Nielsen, Poul Otto. 1999. Limensgård and Grødbygård. Settlements with House Remains from the Early, Middle and Late Neolithic on Bornholm. In Fabech, C. & Ringtved, J. (eds.). Settlement and Landscape. Proceedings of a conference in Århus, Denmark, May 4-7 1998. Jutland Archaeological Society & Aarhus University Press, Århus, 149-165.

3. Formidling

3.1. Populærvidenskabelige artikler og bøger m.v.

Jensen, Jørgen. 1999. Manden i Kisten. Hvad bronzealderens egekister gemte. (Bogklubudgave). Gyldendal, København.

Jensen, Jørgen. 1999. Der Sonnenwagen von Trundholm. Damals. Das aktuelle Geschichtsmagazin. Mai 1999. (Dansk og engelsk version).

- Jørgensen, L. & Pedersen, L. 1999. Vikingerne ved søen. *Skalk* 1999 (1), 5-11.
- Jørgensen, Lars. 1999. Der Herrenhof am Tissø. *Archäologie in Deutschland* 1999 (2), 62-63.
- Kaul, Flemming. 1999. Solvognen - Solbilledet fra Trundholm. *Naturens Verden* 82 (8), 34-40.
- Kaul, Flemming. 1999. I østen stiger solen op. *Skalk* 1999 (5), 20-30 (kronik).
- Kaul, Flemming. 1999. Stonehenge var et vanvittigt byggeri. *Illustreret Videnskab* 1999 (2), 30-33.
- Kaul, Flemming. 1999. Nu kender vi sandheden om Ismanden. *Illustreret Videnskab* 1999 (9), 56-61.
- Kaul, Flemming. 1999. Saharas Klipper afslører 10.000 års historie. *Verdens længste tegneserie. Illustreret Videnskab* 2000 (1), 50-59.
- Kaul, Flemming. 1999. Artikler om megalitgrav, menneskeofring (arkæol.); mesolitisk kunst; moselig; neolitisk kunst; offerfund; palæolitisk kunst; Pazyryk samt 8 usigtede artikler. In *Danmarks Nationalleksikon* bd. 13-15. Gyldendal, København.
- Koch, Eva. 1999. En genfundet mosepotte. *SDA Nyt* 1999 (februar), 36-39.
- Koch, Eva. 1999. Hørvæv fra Stenalderen. *Fyns Vævekreds* 55 (december), 7-9.
- Koch, Eva. 1999. Drukfester med dansepiger og gaver. *Ingeniøren* 51, bagsiden.
- Nielsen, Poul Otto. 1999. Fortidens Danmark. In Schröder, H. (ed.). *Danmark – mer än ”kroer”*. Foreningen Norden, Stockholm, 24-37.
- Nielsen, Poul Otto. 1999. Artikler om mesolitikum; mosefund; New Zealand (forhist.); Niger (forhist.); obsidian (hist.); oldtiden; Pakistan (forhist.); palæolitikum; Polen (forhist.); Portugal (forhist.); Qatar (forhist.) samt 11 usigtede artikler. In *Danmarks Nationalleksikon* bd. 13-15. Gyldendal, København.
- Petersen, Peter Vang. 1999. Flint fra Danmarks Oldtid. *Høst & Søn* (2.udgave), København.

3.4. Elektroniske formidlingsformer

- Koch, Eva. 1999. www.evakoch.dk: Kvinden med drikken - 6 sider inkl. billeder og litteratur. Dansk og engelsk version.
- Koch, Eva. 1999. www.evakoch.dk: Ild - 6 sider inkl. billeder og litteratur. Dansk og engelsk version.
- Koch, Eva. 1999. www.evakoch.dk: Kimbrisk hattemode - 7 sider inkl. billeder og litteratur.
- Koch, Eva. 1999. www.evakoch.dk: Oldtidens nytteplanter i Danmark - 12 sider inkl. billeder og litteratur. Dansk og engelsk version.

3.6. Nyhedsbreve

- Jørgensen, Lars. 1999. Krig, forsvar og aristokrati. *Nyt fra Nationalmuseet* 82, 14-15.

Nielsen, Poul Otto. 1999. Nyt fra udgravningerne ved Sigersted. *Nyt fra Nationalmuseet* 85, 36-37.

Petersen, Peter Vang. 1999. Dagens danefæ. *Nyt fra Nationalmuseet* 84,16-19.

3.7. Andet

Koch, Eva. 1999. Interview. In Paine, Stephanie. 1999. Grog of the Greeks. *New Scientist*. End of the Millenium Special Edition, 54-56.

4. Bedømmelses-/censorvirksomhed og andre, videnskabelige tillidshverv

Lars Jørgensen og Poul Otto Nielsen er medlem af censorkorpset ved Københavns Universitet og Aarhus Universitet.

Danmarks Middelalder og Renæssance

1. Videnskabelige publikationer

1.1. Monografier, bøger og afhandlinger

Grinder-Hansen, P., Francheschi, G. (foto) & Jorn, A. (komposition). *Nordens gyldne billeder fra ældre middelalder*. Borgens Forlag, København.

Johannsen, B.B., Johannsen, H. & Kryger, K. 1999. Odense S. Hans kirke. In Johannsen, B. Bøggild, Johannsen, H. & Kryger, K. under medvirken af Rask, S., Vedsø, M. & Eliassen, K. (eds.), *Danmarks Kirker*. Odense amt 3. Nationalmuseet og Poul Kristensen Grafisk Virksomhed A/S, Herning, 1221-1554.

Kjær, U. & Kristiansen, P. & Christensen, H. 1999. *Fynske Herregårde set af Niels Ringe*. Foreningen til gamle Bygningers Bevaring 1999.

Licht, K. de Fine & Plathe, S. F. 1999. Kirkerne i Lundum, Hansted og Vær. In Licht, K. de Fine & Plathe, S. F. under medvirken af Michelsen, V. (eds.), *Danmarks Kirker*. Århus amt 9. Nationalmuseet og Poul Kristensen Grafisk Virksomhed A/S, Herning, 4801-4932.

Nyborg, E., Poulsen, N. J. & Vedsø, M. 1999. Kirkerne i Holstebro. In Nyborg, E., Poulsen, N. J. & Vedsø, M. (eds.), *Danmarks Kirker*. Ringkøbing amt 1. Nationalmuseet og Poul Kristensen Grafisk Virksomhed A/S, Herning, 161-332.

Nyborg, E. & Poulsen, N. J. 1999. Kirkerne i Lemvig. In Nyborg, E., Poulsen, N. J. & Vedsø, M. (eds.) *Danmarks Kirker*. Ringkøbing amt 1. Nationalmuseet og Poul Kristensen Grafisk Virksomhed A/S, Herning, 333-428.

Plathe, S. F. & Vedsø, M. 1999. Kirkerne i Seem, Vester Vedsted og Mandø. In Nyborg, E. & Vedsø, M. under medvirken af Poulsen, N., J. & Plathe, S. F. (eds.), *Danmarks Kirker*. Ribe amt 5. Nationalmuseet og Poul Kristensen Grafisk Virksomhed A/S, Herning, 3379-3522.

Rask, S. under medvirken af Johannsen, B. Bøggild & Vedsø, M. 1999. Nyere kirker i Odense. In Johannsen, B.B., Johannsen, H. & Kryger, K. under medvirken af Rask, S., Vedsø, M. & Eliassen, K. (eds.), Danmarks Kirker. Odense amt 3. Nationalmuseet og Poul Kristensen Grafisk Virksomhed A/S, Herning, 1555-1672.

1.2. Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Arneborg, Jette. 1999. Nordboliv i Grønland. In Roesdahl, E. (ed.). Dagligliv i Danmarks Middelalder. En arkæologisk kulturhistorie. Gyldendal, København, 352-374.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. Kunsten. In Roesdahl, E. (ed.). Dagligliv i Danmarks Middelalder. En arkæologisk kulturhistorie. Gyldendal, København, 262-286.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. I middelalderens margin. Sidemotiver i senmiddelalderens kalkmalerier på Lolland-Falster. Stiftsbog og landemodeakt for Lolland-Falster Stift 1999, 59-70.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. Kirken i Sønderjylland i middelalderen. Sønderjysk Månedsskrift (oktober), 245-54.

Hansen, Birgit Als. 1999. Kirkedigernes arkæologi. Kirkegårdskultur 1999, 20-26.

Johannsen, Birgitte Bøggild. 1999. "Fore wor (...) siæle bestands og salighetz skild". Om kongelige stiftelser og sjælegaver fra kong Hans' og dronning Christines tid. Kirkehistoriske Samlinger 1999, 7-49.

Jørgensen, O.H. & Madsen, P.K. 1999. Indledning. Hvorfor middelalder i Vejle amt? In With-Pedersen, E., Nygård, V. & Madsen, P.K. (eds.). Vejle Amts Årbog 1999. Kolding, 10-12.

Kjær, Ulla. 1999. Fromhedslivet. Kirker. In Roesdahl, E. (ed.) Dagligliv i Danmarks Middelalder. En arkæologisk kulturhistorie. Gyldendal, København, 288-312.

Madsen, Per Kristian. 1999. Sygdom og død. In Roesdahl, E. (ed.). Dagligliv i Danmarks Middelalder. En arkæologisk kulturhistorie. Gyldendal, København, 324-351.

Madsen, Per Kristian. 1999. Middelalderkeramik fra syv udgravninger i Ribe 1980-84. Kronologi, datering og bytopografi. In Madsen, P.K. (ed.). Middelalderkeramik fra Ribe. Byarkæologiske undersøgelser 1980-87. Jysk Arkæologisk Selskab, Århus, 9-85.

Madsen, Per Kristian. 1999. Medforfatter til En udgravning ved Korsbrødregård i Ribe. In Madsen, P.K. (ed.). Middelalderkeramik fra Ribe. Byarkæologiske undersøgelser 1980-87. Jysk Arkæologisk Selskab, Århus, 87-155.

Nyborg, Ebbe. 1999. Kirkernes indretning og skatte. In With-Pedersen, E., Nygård, V. & Madsen, P.K. (eds.). Vejle Amts Årbog, 133-57.

Pedersen, Anne. 1999. Jelling-monumenterne. På tærskelen til et nyt årtusinde. In With-Pedersen, E., Nygård, V. & Madsen, P.K. (eds.). Vejle Amts Årbog 1999, 25-40.

Plathe, Sissel F. 1999. Franciskansk ikonografi. Horsens klosterkirke. In Bisgaard, L., Nyberg T. & Søndergaard L. (eds.). *Billeder i middelalderen. Kalkmalerier og altertavler*. Odense Universitetsforlag, Odense, 51-75.

1. 3 Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Andreasen, C., Arneborg, J., Berglund, J. & Gulløv, H.C. 1999. Documenting the Archaeological Heritage in Greenland. In Hansen, H.J. & Quine, G. (eds.). 1999. *Our Fragile Heritage. Documenting the Past for the Future*. National Museum, Copenhagen, 65-74.

Arneborg, J., Heinemeier, J., Lynnerup, N., Nielsen, H.J., Rud, N. & Sveinbjörnsdóttir, A.E. 1999. Change of Diet of the Greenland Vikings Determined from Stable Carbon Analysis and ¹⁴C-dating of Their Bones. *Radiocarbon* 41 (2), 157-169.

Pedersen, Anne. 1999. Viking Age Fortresses in Denmark. *La défense militaire des voies navigables/The Military Defence at Waterways*. *Europa Nostra Bulletin* 51 (avril/april), 9-13.

Pedersen, Eva de la Fuente. 1998. Kirkemøbler med epitafiefunktion. Om den adelige elites donationer i Danmark 1560-1660. In Pegelow, I. (ed.). *Ting och Tanke. Ikonografi på liturgiska föremål*. Stockholm, 313-334.

Pedersen, Eva de la Fuente. 1999. Frömmigkeitsideal und protestantische Ethik. Zur Stiftung von Epitaphkanzeln und anderen kirchlichen Holzschnitzereien mit Epitaphfunktion durch dänische Bürger im 17. und im frühen 18. Jahrhundert. *Konsthistorisk Tidskrift*, LXVIII (3), 155-178.

Stoklund, Marie. 1999. Arbejdet ved Runologisk Laboratorium, København. Nyfund fra Danmark 1997 (og tidligere). *Runefund fra Grønland 1997*. *Nytt om runer* 13, 4 - 11. (findes også på www.hf.uio.no/iakn/runenews)

Stoklund, Marie. 1999. Arbejdet ved Runologisk Laboratorium, København. Nyfund og nyregistreringer fra Danmark 1998. *Runefund fra Grønland*. *Nytt om runer* 14, 4-8. (findes også på www.ukm.uio.no/runenews)

Stoklund, Marie. 1998. Gørlev. In *Reallexikon der Germanischen Altertumskunde* bd. 12. Berlin, 277-278.

Stoklund, Marie. 1999. Gudme. § 2. Inschriften. In *Reallexikon der Germanischen Altertumskunde* bd. 13. Berlin, 148-149.

Stoklund, Marie. 1999. Haiðaby. § 9. Runeninschriften. In *Reallexikon der Germanischen Altertumskunde* bd. 13. Berlin, 384 -387.

Stoklund, Marie. 1999. Helnæs. § 2. Runologisches. In *Reallexikon der Germanischen Altertumskunde* bd. 14. Berlin, 340-341.

Stoklund, Marie. 1999. Himlingøje. § 2. Runologisches. In Reallexikon der Germanischen Altertumskunde bd. 14. Berlin, 579-580.

1. 4 Artikler i egne serier

Kjær, Ulla. 1999. En guldaldertopograf på Fyn. Maleren Niels Ringes tegninger og gouacher i Antikvarisk-Topografisk Arkiv. Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 115-124.

Madsen, Per Kristian. 1999. Middelalder og nyere tid. Arkæologiske udgravninger i Danmark 1998. Det Arkæologiske Nævn, København, 76-81.

Pedersen, Anne. 1999. Danefæ 1998. Middelalder og Renæssance. Arkæologiske Udgravninger i Danmark 1998. Det Arkæologiske Nævn, København, 270-283.

Pedersen, E. de la Fuente & Linnée Nielsen, M. 1999. Gravsten og Grønkål. Vestre Kirkegårds tidlige historie og dens gravminder af Thorvald Bindesbøll og andre kunstnere fra skønvirketiden. Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 125-136.

Stoklund, Marie. 1999. Runer 1998. Arkæologiske udgravninger i Danmark 1998. Det Arkæologiske Nævn, København, 299-303.

Stoklund, Marie. 1999. Nydam-runeindskrifterne. In Rieck, F., Jørgensen, E. & Vang Petersen, P. & Christensen, C. 1999. "... som samlede Ofre fra en talrig Krigerflok". Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 32-33.

1.5. Anmeldelser i faglige tidsskrifter

Pedersen, Anne. 1999. Anmeldelse af Bjarne Lønborg. 1998. Vikingetidens metalbearbejdning. Fynske Studier 17. Odense Bys Museer og Odense Universitetsforlag. Historie 1999 (2), 374-376.

1.6. Videnskabeligt redaktionsarbejde

Hougaard Rasmussen, G., Olesen, D., Madsen, P.K., Schjørring, O. & Nygård, V. (eds.). 1999. Guide. Middelalderen i Vejle Amt. Vejle Amt og Vejle Amts Historiske Samfund. Vejle.

Ingesman, P., Kjær, U., Madsen, P.K. & Velle, J. (eds.). 1999. Middelalderens Danmark. Kultur og samfund fra trosskifte til reformation. Gads Forlag, København.

Madsen, Per Kristian (ed.). 1999. Middelalderkeramik fra Ribe, Byarkæologiske undersøgelser 1980-87. Jysk Arkæologisk Selskab, Århus.

With-Pedersen, E., Nygård, V. & Madsen, P.K. (eds.) 1999. Vejle Amts Årbog 1999. Kolding.

3. Formidling

3. 1. Populærvidenskabelige artikler og bøger m.v.

Etting, Vivian. 1999. Historien i Landskabet. Skov-og Naturstyrelsen. Miljø-og Energiministeriet.

Etting, Vivian. 1999. Torvefred og handel i middelalderens købstæder. Torve og pladser. Bygningskulturens Dag 1999, 8-15.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. Det forkrøblede. Om tolkningen af handicap, krykker og træben i middelalderens billedkunst. Handicaphistorisk Tidsskrift 1 (Tema: De handicappedes middelalder), 57-66.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. Artikler om Nørlund, Poul og Olsen, Olaf. In Danmarks Nationalleksikon bd. 14. Gyldendal, København.

Jacobsen, G. & Madsen, P.K. 1999. By og borger. In Ingesmann, P., Kjær, U., Madsen, P.K. & Vellev, J. (eds.). Middelalderens Danmark. Kultur og samfund fra trosskifte til reformation. Gads Forlag, København, 136-151.

Johannsen, Birgitte Bøggild. 1999. Kongens tempel. Frederikskirken som religiøst og politisk symbol. Architectura 21, 131-48.

Madsen, P.K. & Robinson, D.E. 1999. Sundhed og sygdom. In Ingesmann, P., Kjær, U., Madsen, P.K. & Vellev, J. (eds.). Middelalderens Danmark. Kultur og samfund fra trosskifte til reformation. Gads Forlag, København, 208-219.

Kjær, Ulla. 1999. Hospitaler. Frederiksstadens 1749-1999. Architectura 21, 159-87.

Kjær, Ulla. 1999. Kunst og kunsthåndværk. In Ingesmann, P., Kjær, U., Madsen, P.K. & Vellev, J. (eds.). Middelalderens Danmark. Kultur og samfund fra trosskifte til reformation. Gads Forlag, København, 296-313.

Kjær, Ulla. 1999. Artikler om Morten Maler; maskaron; Middelfart kirke; Minster; Mogenstrup kirke; Mont-Saint-Michel; Münster; Møgeltønder kirke; Mørkøv kirke; Måløv kirke; Nakskov kirke; Naranco; Naumburg; Nikolaj kirke; Nordby kirke; Ny kirke; Nykøbing Falster kirke; Nykøbing Sjælland kirke; Ny-lars kirke; Næstved S. Morten kirke; Næstved S. Peder kirke; Nødager kirke; Nødebo kirke; Nørre Alslev kirke; Nørre Jernløse kirke; Nørre Løgum kirke; Nørre Saltum kirke; Nørre Tranders kirke; Nørup kirke; Odense Gråbrødrekloster; Odense S. Hans kirke; Odense S. Knuds kirke; Odense Adelige Jomfrukloster; ogival; Ols kirke; Ottestrup kirke; Over Dråby kirke; Oxholm kirke; paradis; pas; Pedersborg kirke; Peders kirke; pendentiv; Povls kirke; Præstø kirke; pseudobasilika; Randers S. Clemens kirke; Randers S. Mortens kirke; Ranum kirke. In Danmarks Nationalleksikon bd. 13-15. Gyldendal, København.

Nielsen, Charlotte Boje. 1999. Livet på en 1300-tals borg. Hvad fortæller de arkæologiske fund? 1066 Tidsskrift for historie 1999 (1), 15-23.

Nielsen, Charlotte Boje. 1999. Et træben fra Middelalderen. Handicaphistorisk Tidsskrift 1 (Tema: De Handicappedes Middelalder), 51-56.

Pedersen, Anne. 1999. Artikler om ryttergrave (vikingetid); skibsbegravelse (vikingetid); smykker (vikingetid, sign.); Staraja Ladoga; sværd. In Danmarks Nationalleksikon (under udgivelse). Gyldendal, København.

Stoklund, Marie. 1999. Blyamuletten fra Høje Taastrup. Byhistorisk Samling og Arkiv i Høje-Taastrup Kommune. Årsskrift 1999, 33-36.

Stoklund, Marie. 1999. Artikler om Mejlbystenen; Piræusløven; Ramsundristningen; Randbølstenen. In Danmarks Nationalleksikon bd. 13-15. Gyldendal, København.

3.2. Faglige avisartikler

Kjær, Ulla. 1999. Fynske herregårde - set af Niels Ringe. Stiftsavisen Fyn (8), september 1999, 10.

3.4. Elektroniske formidlingsformer

Stoklund, Marie. 1999. Arbejdet ved Runologisk Laboratorium, København. Nyfund fra Danmark 1997 (og tidligere). Runefund fra Grønland 1997. Nytt om runer 13, 4 - 11. (findes også på www.hf.uio.no/iakn/runenews)

Stoklund, Marie. 1999. Arbejdet ved Runologisk Laboratorium, København. Nyfund og nyregistreringer fra Danmark 1998. Runefund fra Grønland. Nytt om runer 14, 4-8. (findes også på www.ukm.uio.no/runenews)

3.5. Undervisningsmateriale

Engberg, Nils. 1999. Magt og Status. In Grinder-Hansen, P., Hemmersam, K.J., Mader, V. & Vestergaard, P. (eds.). Den farverige Middelalder (for gymnasiet og HF). Skoletjenesten/Nationalmuseet, København, 32-39.

Engberg, Nils. 1999. Magt og Status. In Mader, V. (ed.). Den farverige Middelalder (for folkeskolen ved Pernille Lykke Molsgaard). Skoletjenesten/Nationalmuseet, København, 21-25.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. Stumper af en virkelighed. In Grinder-Hansen, P., Hemmersam, K.-J., Mader, V. & Vestergaard, P. (eds.). Den farverige Middelalder (for gymnasiet og HF). Skoletjenesten /Nationalmuseet, København, 2-5.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. Stumper af en virkelighed. In Mader, V. (ed.). Den farverige Middelalder (for folkeskolen ved Pernille Lykke Molsgaard). Skoletjenesten /Nationalmuseet, København, 2-3.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. Ord og billede. In Grinder-Hansen, P., Hemmersam, K.-J., Mader, V. & Vestergaard, P. (eds.). Den farverige Middelalder (for gymnasiet og HF). Skoletjenesten/Nationalmuseet, København, 12-17.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. Det skrevne ord; Billedernes tale. In Mader, V. (ed.). Den farverige Middelalder (for folkeskolen ved Pernille Lykke Molsgaard). Skoletjenesten /Nationalmuseet, København, 6-7, 8-9.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. Kirke og tro. In Grinder-Hansen, P., Hemmersam, K.-J., Mader, V. & Vestergaard, P. (eds.). Den farverige Middelalder (for gymnasiet og HF). Skoletjenesten/Nationalmuseet, København, 48-56.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. Bed og arbejde; Kirkens huse; Mellem himmel og helvede. In Mader, V. (ed.). Den farverige Middelalder (for folkeskolen ved Pernille Lykke Molsgaard). Skoletjenesten/Nationalmuseet, København, 32-33, 34-37, 38-40.

Madsen, Per Kristian. 1999. Byen og den vide verden. In Grinder-Hansen, P., Hemmersam, K.-J., Mader, V. & Vestergaard, P. (eds.). Den farverige Middelalder (for gymnasiet og HF). Skoletjenesten/Nationalmuseet. København, 24-31.

Madsen, Per Kristian. 1999. Byen; Den vide verden. In Mader, V. (ed.). Den farverige Middelalder (for folkeskolen ved Pernille Lykke Molsgaard). Skoletjenesten/Nationalmuseet. København, 14-17, 18-20.

3.6. Nyhedsbreve

Arneborg, Jette. 1999. Vikingerne i USA. Nyt fra Nationalmuseet 85, 40.

Engberg, Nils. 1999. Den farverige Middelalder. Nyt fra Nationalmuseet 83, 4-7.

Engberg, Nils. 1999. Magt og status. Nyt fra Nationalmuseet 83, 16.

Engberg, Nils. 1999. Den tekniske revolution. Nyt fra Nationalmuseet 83, 18-19.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. Kirke og tro. Nyt fra Nationalmuseet 83, 20-23.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. Alterkalken fra Egå. Nyt fra Nationalmuseet 84, 34-35.

Madsen, Per Kristian. 1999. Byen i middelalderen. Nyt fra Nationalmuseet 83, 12-13.

4. Bedømmelses-/censorvirksomhed og andre videnskabelige tillidshverv.

Grinder-Hansen, Poul. 1999. Censor i historie ved Københavns, Århus og Odense Universitet.

Madsen, Per Kristian. 1999. Censor ved middelalder-arkæologi, Århus Universitet.

Madsen, Per Kristian. 1999. Medlem af bedømmelsesudvalg ved faget medeltidsarkeologi ved Lunds Universitet.

Madsen, Per Kristian. 1999. Medlem af ansættelsesudvalg for videnskabeligt personale på Nationalmuseet.

Møntsamlingen

1. Videnskabelige publikationer

1.1. Monografier

Horsnæs, Helle W. 1999. The Cultural Development of North-Western Lucania c. 600-273 BC, vol. 1-3 (Ph.D.-thesis). Det humanistiske Fakultet, Københavns Universitet.

1.2. Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Bendixen, Kirsten. 1999. [Mønterne fra] En udgravning ved Korsbrødregård i Ribe. In Madsen, P.K. (ed.). 1999. Middelalderkeramik fra Ribe. Byarkæologiske undersøgelser 1980-1987. Jysk Arkæologisk Selskab. Århus, 128-132.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Christian Jürgensen Thomsen og Etnografisk Samling, set fra Sankt Petersborg. Etnografisk Samling i 150 år, Jordens Folk 34 (3), 17-20.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Christian VIII som numismatiker og hans samlinger af mønter og medaljer. In Rasmussen, B.B., Jensen, J.S. & Lund, J. 1999. Christian VIII og Nationalmuseet. København, 45-77.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Danefæ 1998. Den Kgl. Mønt- og Medaillesamling. Arkæologiske Undersøgelser i Danmark 1998. Det Arkæologiske Nævn. København, 283-298.

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Horsnæs, Helle W. 1999. Greeks in the Land of the Others. Evidence from Archaic Tombs in North-Western Lucania. University of Copenhagen. Classical Archaeological Notes. Occasional Papers 1, 36-37.

Horsnæs, Helle W. (ed.). 1999. Engelsk efterladt manuskript af Anne Kromann. 1999. Har engelske mønter cirkuleret i Danmark? Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad 1999 (7), 130-135.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Local and Foreign Coins in Denmark (116h-16 centuries). In Travaini, L. (ed.). Local Coins, Foreign Coins. Italy and Europe 11th-15th centuries. Società Numismatica Italiana. Collana di Numismatica e scienze affini 2. Milano, 311-323.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Die Münzen des deutschen Ordens und der Norden, Ordines Militares. In Nowak, Z.H. (ed.). Colloquia Toruniensia Historica 10. Der Deutsche Orden in der Zeit der Kalmarer Union 1397-1521. Torun, 91-98.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Münztechnologische Verbindungen zwischen Dänemark, Preussen und Sachsen in den Jahren 1577 bis 1585. In Radziminski, A. & Tandecki, J. (eds.). Prusy-Polska-Europa. Studia z dziejow sredniowiecza i czasow nowozytnych. Prace ofariowane Prof. Z.H. Nowakowi. Torun, 131-141.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Falszerstwa monet w Danii (Falsche Münzen in Dänemark). In Bartkowiak, Z. (ed.). Falszerstwa i nasladowictwa monet. Ogolnopolska sesja numismatyczna w Nowej Soli 11. Poznan, 95-100.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. "Det borende X" og gulds-katten [i Værløse]. Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad 1999 (1), 3.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Fra Lofoten til Lissabon - eller da Mikkel Røg lavede medalje for kongen af Portugal. Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad 1999 (2), 26-29.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Guldgylden fra hertug Frederik III af Gottorp 1619. Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad 1999 (3), 47-48.

- Jensen, Jørgen Steen. 1999. En falskmøntersag med finske mark fra Kolding 1919. *Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad* 1999 (6), 117-120.
- Jensen, Jørgen Steen. 1999. Efterskrift. *Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad* 1999 (8), 160.
- Jensen, J.S., Stoklund, M. & Nielsen, M.L. 1999. En Svend Estridsen "pragtmønt" fra omkring 1065 fundet ved gravning i Lundagård. *Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad* 1999 (8), 156-157.
- Jensen, Jørgen Steen. 1999. (under medvirken af Tatyana Smekalova) Russisk manuskript af V.A. Kalinin. Russiske prøvemønter på 5 kopek fra 1723 efter svensk inspiration. *Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad* 1999 (8), 150-155.
- Kromann, Anne. 1999. Har romerske mønter cirkuleret i Danmark? *Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad* 1999 (7), 130-135.
- Moesgaard, Jens Christian. 1999. Foreign and Domestic Coins in Lancastrian France 1417-1450. In Travaini, L. (ed.). *Local Coins, Foreign Coins. Italy and Europe 11th-15th centuries*. Società Numismatica Italiana. Collana di Numismatica e scienze affini 2. Milano, 201-229.
- Moesgaard, J.C. & Tornbjerg, S.Å. 1999. A Sixteenth Agnus Dei Penny of Æthelred II. *Numismatic Chronicle* 159, 327-332 pl. 34.
- Moesgaard, Jens Christian. 1999. En ny hertugmønt fra Slesvig fra omkring 1300. *Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad* 1999 (6), 122-123.
- Moesgaard, Jens Christian. 1999. Nyt skattefund fra 1250'erne fra Køgeegnen. *Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad* 1999 (5), 83-84.
- Moesgaard, Jens Christian. 1999. Nye udgravninger på Hjelm. *Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad* 1999 (5), 85-86.
- Moesgaard, Jens Christian. 1999. Hebræere fra Lolland. *Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad* 1999 (7), 140-143.
- Moesgaard, J.C. & Salaun, G. 1999. Une bourse perdue en 1358/1359 à Saint-Aubin-Epinay (Seine-Maritime). *Bulletin de la Société Française de Numismatique* 54 (6), 89-92.
- Moesgaard, Jens Christian. 1999. La durée de circulation des monnaies noires au Bas Moyen Age et à la Renaissance. *Bulletin de la Société Française de Numismatique* 54 (6), 102-107.
- Moesgaard, Jens Christian & Le Roy, P. 1999. Monnaies normandes du Xe siècle inédites ou rares. Le trésor de Saint-Ours de Soleure (Suisse). *Bulletin de la Société Française de Numismatique* 54 (7), 142-145.
- Moesgaard, J.Chr., Mantel, E. & Merleau, M.L. 1999. Un triens dans une tombe mérovingienne à Criel-sur-Mer. *Bulletin de la Société Française de Numismatique* 54 (8), 170-172.
- Moesgaard, Jens Christian. 1999. Les imitations des monnaies royales françaises par les seigneurs mosans (XIVe-XVe siècles). *Cahiers Numismatiques* 139, 21-28.

Moesgaard, Jens Christian. 1999. La datation des céramiques par la numismatique. In Roy, N. (ed.). Pots de terre, fragments d'histoire (udstillingskatalog). Musée des Antiquités. Rouen, 26-29.

Rasmussen, Else. 1999. Prismedalje fra Danmarks Tekniske Universitet. Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad 1999 (2), 21, 30-31.

1.4. Artikler i egne serier

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Danske betalingstegn fra 1900-tallet. Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 79-89.

1.5. Anmeldelser i faglige tidsskrifter

Horsnæs, Helle W. 1999. Anmeldelse af Silke Burmeister. 1999. Römische und Byzantinische Münzen. Bestandkatalog, Münzkabinett Universität Rostock, Rostock. Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad 1999 (8), 159-160.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Anmeldelse af Svein H. Gullbekk. 1998. Norsk Numismatisk Bibliografi. Universitetets Myntkabinet, Oslo. Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad 1999 (3), 54-56.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Anmeldelse af Volker Seresse. 1996. Des Königs "arme weit abgelegene Vntterthanen". Oesel unter dänischer Herrschaft 1559/84-1613. Peter Lang Verlag, Frankfurt am Main. Historie 1999 (1), 210-212.

Moesgaard, Jens Christian. 1999. Anmeldelse af N. Mayhew (ed.). 1997. The Gros Tournois. Oxford. Numismatic Chronicle 159, 386-392.

Moesgaard, Jens Christian. 1999. Anmeldelse af J. Ghysens. 1997. Choix de textes antérieurs à 1400 relatifs aux monnaies des Pays-Bas du Sud. Louvain-la-Neuve. Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad 1999 (8), 164-165.

1.6. Videnskabeligt redaktionsarbejde

Horsnæs, Helle W. (ed.). 1999. Greeks and the Others in the Early First Millenium BC. University of Copenhagen. Classical Archaeological Notes. Occasional Papers 1.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Danske Magasin rk. 9, 1 bd. hft. 2, 209-279.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad 1999 (1-8). (iv + 168 s)

2. Konferencebidrag

Datskie materialy k biografijami Ja. Reichelja i K.J. Thomsena (Dansk materiale til Jakob Reichels og C.J. Thomsens forhold). 7. Vserossijskaja numizmatičeskaja konferencija. Moskva 1999 (tillæg).

Jensen, Jørgen Steen. 1999. The Danish-Norwegian Medallist Mikkel Rög and His Medal of King John V of Portugal. In Magro, F.A. (ed.). 1998. IV. Congresso Nacional de Numismática. Actas, Assoc. Numismática de Portugal. Lisboa, 441-444.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. The Portuguez in the Nordic Countries. In Magro, F.A. (ed.). 1998. IV Congresso Nacional de Numismática. Actas Assoc. Numismática de Portugal. Lisboa, 249-257.

Kromann, A. & Jensen, J.S. 1999. Cufic Coins in Denmark. In Piltz, E. (ed.). Byzantium and Islam in Scandinavia. Acts of a Symposium at Uppsala University June 15-16, 1996. Studies in Mediterranean Archaeology 126. Poul Åströms förlag, Jonsered, 71-76.

Moesgaard, Jens Christian. 1999. Enkeltfundne mønter fra Vikingetiden. Foreløbige betragtninger. Attende tværfaglige vikingesymposium. Københavns Universitet 1999. Højbjerg, 17-34.

3. Formidling

3.1. Populærvidenskabelige artikler og bøger mv.

Horsnæs, Helle W. 1999. Artikler om Megara Hyblaea; Metapontion; Mildenhallfundet; Misenum; Napoli (arkæologi); Nikias; Nikopolis; Olynthos; orientaliserende stil; Parrhasios; Pella; Pithekoussai; Polygnotos; Polyklet; Pæstum. In Danmarks Nationalleksikon bd.13-15. Gyldendal, København.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Danmark er ikke til guld. Finans og Samfund 1999 (12), 24-25.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Årsberetning fra Den kgl. Mønt- og Medaillesamling 1998. Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad 1999 (4), 71-76.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Artikler om medalje; medaljerkunst; mønt; møntfabrikation; numismatik; penge (billedtekst); pengeseddel (signerede artikler); desuden 40 usignerede artikler. In Danmarks Nationalleksikon bd. 13-15. Gyldendal, København.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Emil Waschinski (1872-1971). Numismatisk Forening for Nord- og Sydslesvig. Medlemsblad. 38. årg. 1999 (8), 1-2, 7.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Rikke Agnete Olsen. In Andersen, Aa. & Jensen, J.S. (eds.). En hilsen til Rikke Agnete Olsen 18. Juni 1999. København, 5-13.

Jensen, J.S. & Andersen, Aa. 1999. En hilsen til Rikke Agnete Olsen 18. Juni 1999. København.

Jensen, Jørgen Steen. 1999. Johan Christian Danielsen (1840-1914). Allgemeines Künstlerlexikon bd. 24. München-Leipzig 2000, 145. (under udgivelse).

Moesgaard, Jens Christian. 1999. Nyt skattefund fra 1250'erne fra Køgeegnen. Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad 1999 (5), 83-84.

Moesgaard, Jens Christian. 1999. Monnaies normandes au Danemark. L'écho des Calètes 116, 14-15.

3.3. Udstillingskataloger

Moesgaard, Jens Christian. 1999. Katalognr. 83-86, 90-91. In Marin, J.-Y. (ed.). 1999. La Normandie dans la guerre de Cents Ans 1346-1450 (udstillingskatalog). Musée de Normandie i Caen. Milano.

3.6. Nyhedsbreve

Horsnæs, H.W. & Moesgaard, J.C. 1999. Møntfund nummer 6000. Nyt fra Nationalmuseet 85, 38-39.

4. Bedømmelses-/censorvirksomhed og andre videnskabelige tillidserhverv

Jensen, Jørgen Steen. 1999. For Kildeskriftselskabet: Balle, S. Bolwig, N.G. (eds.). 1999. Christian III's Rentemesterregnskaber, 1551-1558, vol. 1-4. Selskabet til Udgivelse af Kilder til dansk Historie. København. (248 + 297 + 283 + 489 sider, illustrationer, og billedtekster til bd. 1, 19-23 og tavle I-IV).

Nyere Tids Samling

1. Videnskabelige publikationer

1.1. Monografier, bøger og afhandlinger

Vasström, A. & Floris, L. 1999. På museum. Mellem oplevelse og oplysning. Center for humanistisk historieformidling. Roskilde Universitets Forlag.

Vasström, Annette. 1999. Bidrag til Jensen, B.E. (ed.) At formidle historie. Center for humanistisk historieformidling. Roskilde Universitets Forlag.

1.2 Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Møller, Vibeke Andersson. 1998. L'architecture. In le Danemark. Udenrigsministeriet, 212-233.

Møller, Vibeke Andersson. 1999. Rokokokonsol fra Mathias Ortmann. Kulturværdiudvalget Beretning 1998. København, 18-19.

Møller, Vibeke Andersson: To rokokospejle fra det første Christiansborg Slot. Kulturværdiudvalget beretning 1998. København, 24-25.

Pedersen, Lykke L. 1999. Fabrikssamfundet: frihed - forsørgelse - forretning? Tidsskrift for Arbejdsliv 1 (2) (Tema: Virksomhedernes sociale ansvar), 11-35.

Skougaard, Mette. 1999. Tietgens tallerkener - eller historien om den første telegrafiske forbindelse mellem København-Nagasaki-Hong Kong og Shanghai. Carlsbergfondets Årsskrift, 110-119.

Skougaard, Mette. 1999. Ostenfeldgården og den dansk-tyske strid om den nationale arv. In Stoklund, B. (ed.). Kulturens Nationalisering. Et etnologisk perspektiv på det nationale. Museum Tusulanums Forlag, København, 158-163.

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Møller, Vibeke Andersson. 1999. Fra Avenue Montaigne til Tordenskjoldsgade. En fransk-dansk teaterforbindelse. *Nordisk Arkitekturforskning* 12 (4), 23-36.

Skougaard, Mette. 1999. The New Danes. A Life Story Approach to the Museological Interpretation of Immigrants and Refugees. *Ethnologia Scandinavica* (29), 44-57.

Wieth-Knudsen, Bodil. 1999. Tisseurs Danois de lin damassé au XIXe siècle. In Schorta, R. (ed.). *Leinendamaste. Produktionszentren und Sammlungen. Riggisberger Berichte*. ABEGG Stiftung, 273-296.

1.4 Artikler i egne serier

Skougaard, M. & Mortensen, S. 1999. Grønlænder i Danmark. Nationalmuseets etnologiske Undersøgelser, spørgeliste nr. 57, 1-11.

Tolstrup, I. & Søndergaard, S.M. 1999. Nationalmuseets Kommandørgård på Rømø. Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 89-102.

Vorre, Birgit. 1999. Et hjem fra 1930erne. Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 137-148.

1.5 Anmeldelser i faglige tidsskrifter

Pedersen, Lykke L. 1999. Anmeldelse af Kerstin Gunnemark. 1998. Hembygd i storstad. Om vardagslivets praktik och den lokala identitetens premisser. *Göteborg. Ethnologia Scandinavica* (29), 138-140.

Pedersen, Lykke L. 1999. Anmeldelse af Karin Lützen. 1998. Byen Tæmmes. Kernefamilie, sociale reformer og velgørenhed i 1800-tallets København. København. *Folk og Kultur. Årbog for Dansk Etnologi og Folkemindevidenskab*, 176-177.

Pedersen, Lykke L. 1999: Anmeldelse af Svend Aage Mørkvig. 1998. Jægersborg - fra krongods til byområde. Historisk-Topografisk beretning. Vedbæk. *Folk og Kultur. Årbog for Dansk Etnologi og Folkemindevidenskab*, 177-178.

3. Formidling

3.1. Populærvidenskabelige artikler og bøger

Møller, Vibeke Andersson. 1999. Artikler om Modernisme (arkitektur); Nervi, Pier Luigi; Nouvel, Jean; Olbrich, Joseph Maria; Otto, Frei; OMA (Office for metropolitan architecture); Pei, Ioh Ming; Peichl, Gustav; Piacentini, Marcello; Piano, Renzo; Pietilä, Reima; Poelaert, Jospeh; Ponti, Giovanni; Portoghesi, Paolo; Postmodernisme (arkitektur); Prouvé, Jean; punkthus. In *Danmarks Nationalleksikon* bd. 13-15. Gyldendal, København.

Pedersen, Lykke L. 1999. Artikler om relik; sutteflaske; tampon; tandbørste; tradition; Tübingerskolen (etnologi). In *Danmarks Nationalleksikon* (under udgivelse). Gyldendal, København.

Wieth-Knudsen, Bodil. 1999. Folkelig tekstilkunst. Hvor var den - hvor er den ? In Tolstrup, L., Ørom, A.

& Graae, A. (eds.). *Tekstilkunst i Danmark 1988-1998*. Borgens forlag, København, 180-187.

Wieth-Knudsen, Bodil. 1999. Artikler om Andersen, Ellen; Becker, Kirsten; Hald, Margrethe; Mygdal, Elna; Sebbelov, Hanne. In *Kvindebiografisk Leksikon* (under udgivelse). Rosinante, København.

3.2. Faglige avisartikler

Pedersen, Lykke L. 1999: Brede spisehus omkring 1900. In Mortensen, L. (ed.). *Spis sundt, spis ude*. Helse Forlag, København, 30-32.

3.6. Nyhedsbreve

Møller, Vibeke Andersson. 1998. Europa Nostra pris til Brede Hovedbygning. *Nyt fra Nationalmuseet* 83, 34-35.

4. Bedømmelsesvirksomhed

Møller, Vibeke Andersson. 1999. Censor ved Institut for Kunsthistorie, København og Aarhus Universitet.

Pedersen, Lykke L. 1999. Formand for bedømmelsesudvalget for bedømmelse af prisopgaver. Institut for arkæologi og etnologi, Københavns Universitet.

Pedersen, Lykke L. 1999. Formand for bedømmelsesudvalget i forbindelse med ansættelse af amanuensis. Institut for arkæologi og etnologi, Københavns Universitet.

Pedersen, Lykke L. 1999. Formand for bedømmelsesudvalget i forbindelse med af ansættelse af adjunkt. Institut for arkæologi og etnologi, Københavns Universitet.

Pedersen, Lykke L. 1999. Medlem af bedømmelsesudvalget i forbindelse med bedømmelse af ph.d.-projekter. Institut for arkæologi og etnologi, Københavns Universitet.

Vasström, Annette. 1999. Censorformand i fagene Almen og Europæisk Etnologi. Institut for arkæologi og etnologi, Københavns Universitet.

Vasström, Annette. 1999. Medlem af bedømmelsesudvalg og opponert på Niels Juul Nielsens ph.d. afhandling: *Skabelsen af den danske arbejder*. Institut for arkæologi og etnologi, Københavns Universitet.

Frihedsmuseet

1. Videnskabelige publikationer

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Kristensen, Henrik Skov. 1999. Das Schicksal der dänischen Grenzgendarmen. In Garbe, D. & Scharnberg, H. (eds.). *Häftlinge im KZ-Neuengamme. Verfolgungserfahrungen, Häftlingssolidarität und natio-*

nale Bindung. Hamburg, 93-107.

1.5. Anmeldelser i faglige tidsskrifter

Kjeldbæk, Esben. 1999. Anmeldelse af F. Petrick (ed.). 1997. Kapitulation und Befreiung. Das Ende des II. Weltkriegs in Europa. Münster 1997. Arbejderhistorie 1999 (4), 141-143.

Kristensen, Henrik Skov. 1999. Tyske aktører i det besatte Danmark. Historie 1999 (1), 138-143.

Kristensen, Henrik Skov. 1999. Anmeldelse af Sabine Lorek. 1998. Rechtsabrechnung-Retsopgør. Politische Säuberung nach dem zweiten Weltkrieg in Nordschleswig. Sønderjyske Årbøger 1999, 212-217.

3.2. Faglige avisartikler

Kjeldbæk, Esben. 1999. Vore usle forfædre. Berlingske Tidende 29. December, 1999.

Kristensen, Henrik Skov. 1999. Den danske tilpasning. Kronik i Berlingske Tidende 21. November, 1999.

Frilandsmuseet

1. Videnskabelige publikationer

1.1. Monografier, bøger og afhandlinger

Venborg Pedersen, Mikkel. 1999. Duke. Manifestations of Aristocracy in the Duchy of Augustenborg 1700-1850. (Ph.D.-thesis). Det humanistiske Fakultet, Københavns Universitet.

1.2. Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Venborg Pedersen, Mikkel. 1999. Augustenborg mellem den gamle og den nye verden. De store modeller og det lokale liv. In Stoklund, Bjarne (ed.). Kulturens Nationalisering. Et etnologisk perspektiv på det nationale. Museum Tusulanums Forlag, København, 83-99.

Venborg Pedersen, Mikkel. 1999. Tanker om Lokalhistorien. Signalement af de lokalhistoriske årbøger anno 1998. Fortid og Nutid 1999 (4), 320-323.

1.4. Artikler i egne serier

Tolstrup, I. & Søndergaard, S.M. 1999. Nationalmuseets Kommandørgård på Rømø. Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 89-102.

1.5. Anmeldelser i faglige tidsskrifter

Venborg Pedersen, Mikkel. 1999. Anmeldelse af Jonas Engman. 1999. Rituell Process, Tradition och Media. Socialdemokratisk förste maj i Stockholm. Academitryck AB, Stockholm. Ethnologia Scandinavica (28). (under udgivelse, sidetal ej opgivet)

4. Bedømmelses-/censorvirksomhed og andre videnskabelige tillidshverv

Tolstrup, Inger. 1999. Medlem af bedømmelseskomité ved Hanne Kierkegaards Ph.D.-afhandling Bykøkenets arkitekturhistoriske udvikling 1850-1950, belyst ved bebyggelser i København. Arkitektskolen i Aarhus.

Udenlandske Afdeling

Afdelingschefen

3. Formidling

3.1. Populærvidenskabelige artikler og bøger m.v.

Pentz, Peter. 1999. Dragedræberen. SFINX 22, 88-91.

Pentz, Peter. 1999. Sværdet i stenen. SFINX 24, 165-167.

Pentz, Peter. 1999. 8 år efter PPG 16. Danske Museer 1999 (2), 22-25.

Pentz, Peter. 1999. Narodni muzeum, Praha; National Indemnity; National Museum of Antiquities of Scotland; National Museum of Ireland; Néprajzi Museum, Budapest; Statens Museumsnævn. In Danmarks Nationalleksikon bd. 14 (resten under udgivelse). Gyldendal, København.

3.7. Andet

Pentz, Peter. 1999. Museumsvirksomheden i Danmark 1996-1999. In Pentz, P., Savolainen, I., Jákupsson, B., Berglund, J., Árnadóttir, L., Bergendahl Hohler, E., Ringstad, J.E. & Topelius, A. (eds.). Nordens Museer 1999. Skandinavisk Museumsforbund, Helsingborg, 7-9.

Antiksamlingen

1. Videnskabelige publikationer

1.2. Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Hansen, Anne Haslund. 1999. Hvad en dannet mand bør besidde. Om ægyptiske rariteter i Christian VIII's samling. In Rasmussen, B.B., Jensen, J.S. og Lund, J. (eds.). Christian VIII og Nationalmuseet. Nationalmuseet, København, 101-117.

Lund, John. 1999. Sans og samling. Christian VIII's oldsagerhvervelser fra Tunesien, Grækenland og Paris ved C.T. Falbe. In Rasmussen, B.B., Jensen, J.S. og Lund, J. (eds.). Christian VIII og Nationalmuseet. Nationalmuseet, København, 119-149.

Rasmussen, Bodil Bundgaard. 1999. En dansk prins i Napoli. In Rasmussen, B.B., Jensen, J.S. og Lund, J. (eds.). Christian VIII og Nationalmuseet. Nationalmuseet, København, 11-43.

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Hansen, Anne Haslund. 1999. Marmorkopf des Harpokrates. (Junge mit Horus-Locke). In Parlasca, K. & Seemann, H. (eds.). Augenblicke. Mumienporträts und ägyptische Grabkunst aus römischer Zeit. Schirn Kunsthalle, Frankfurt am Main, 263.

Lund, John. 1999. Trade Patterns in the Levant from ca. 100 BC to AD 200 - as Reflected by the Distribution of Ceramic Fine Wares in Cyprus. Münstersche Beiträge zur Antiken Handelsgeschichte 18 (1), 1-22.

1.4. Artikler i egne serier

Rasmussen, Bodil Bundgaard. 1999. På vagt ved Romerrigets grænse. Den romerske legionær i Antiksamlingen. Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 149-158.

1.5. Anmeldelser i faglige tidsskrifter

Lund, John. 1999. Anmeldelse af S.E. Sidebotham & W.Z. Wendrich (eds.). 1996. Berenike 1995. Preliminary Report of the 1995 Excavations at Berenike (Egyptian Red Sea Coast) and the Survey of the Eastern Desert. CNWS Special Series no. 2. Leiden. American Journal of Archaeology 103, 564-565.

Lund, John. 1999. Anmeldelse af J.W. Hayes. 1997. Handbook of Mediterranean Pottery. British Museum, London. Journal of Roman Archaeology 12, 703-704.

1.6. Videnskabeligt redaktionsarbejde

Hansen, Anne Haslund. 1999. Ægypten. Faraernes Verden. Könemann, Köln. Fagkonsulent på dansk udgave.

Rasmussen, B.B., Jensen, J.S. og Lund, J. (eds.). Christian VIII og Nationalmuseet. Nationalmuseet, København.

2. Konferencebidrag

Thomasen, Hanne. 1999. Corinthian Pottery and Contextual Aspects at Home and Abroad. In Greeks and the Others in the Early First Millennium BC. University of Copenhagen. Classical Archaeological Notes. Occasional Papers 1, 34-35.

3. Formidling

3.1. Populærvidenskabelige artikler og bøger mv.

Haagen, Birte. 1999. En kunstfærdig byttehandel. SFINX 22 (2), bagsiden.

Haagen, Birte. 1999. Frugttræer byttes for en grønlænder! En byttehandel mellem Kong Frederik IV og storfyrst Cozimo d. III af Toscana. Tidsskriftet Grønland 6, 205-212.

Lund, John. 1999. Rhodos' økonomiske mirakel. SFINX 22 (3), 53-58.

Lund, John. 1999. Krukker til lands og til vands. Hvad transportamforer kan fortælle. In Bilde, P.G., Nørskov, V. og Pedersen, P. (eds.). Hvad fandt vi? En gravedagbog fra Institut for Klassisk Arkæologi, Aarhus Universitet, 159-163.

3.3. Udstillingskataloger

Rasmussen, Bodil Bundgaard. 1999. Katalognr. 1-6 (Før Maria). In Jenvold, B. (ed.). Jomfru Maria. Aspekter af Vor Frue. Museet på Koldinghus.

Rasmussen, Bodil Bundgaard. 1999. Katalognos. 48, 71, 78, 96, 121. In Jurriaans-Helle, G. (ed.). Mythen, Mensen en Muziek. En expositie over muziek in de oudheid. Allard Pierson Museum, Amsterdam.

3.6. Nyhedsbreve

Rasmussen, Bodil Bundgaard. 1999. Christian VIII og Nationalmuseet. Nyt fra Nationalmuseet 83, 36.

Rasmussen, Bodil Bundgaard. 1999. Musik i Antiksamlingen. Nyt fra Nationalmuseet 84, 6-7.

Etnografisk Samling

1. Videnskabelige publikationer

1.1 Monografier, bøger og afhandlinger

Gulløv, H.C. 1999. Berejsning og undersøgelser i Qaqortoq, Narsaq, Nanortalik og Ammassalik kommuner, sommeren 1999. Feltrapport fra en rejse med M/S Signe Rink fra Nuuk til Reykjavík. Nationalmuseet, Etnografisk Samling.

Wolff, Bente. 1999. Extending the Self. Otherness in Cosmology and Consumption in a Nias Tourism Area. (Phd-thesis). Det samfundsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet.

1.2 Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Appelt, M. & Gulløv, H.C. 1999. Introduction, Sites investigated, Summary of Results, Discussion & Conclusion. In Appelt, M. & Gulløv, H.C. (eds.). Late Dorset in High Arctic Greenland. Final Report on the Gateway to Greenland Project. Danish Polar Center Publication 7. Copenhagen, 5-6, 7-41, 63-64, 65-68 & 69-70.

Gilberg, Rolf. 1999. To Lose One's Head without Losing Face. Bulletin The IAMS News Information on Mongol Studies 1 (23), 25-28.

Schjellerup, Inge. 1999. Wayko - Lamas. A Quechua Community in the Selva Alta of North Peru under Change. Geografisk Tidsskrift Special Issue 1, 199-207.

Wolff, Bente. 1999. Maden og Giften. To sider af samme sag. Et eksempel fra Nias, Indonesien.

Tidsskriftet Antropologi 1999 (39), 185-198.

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Andreasen, C., Arneborg, J., Berglund, J. & Gulløv, H.C. 1999. Documenting the Archaeological Heritage in Greenland. In Hansen, H.J. & Quine, G. (eds.). Our Fragile Heritage. Documenting the Past for the Future. National Museum of Denmark, Copenhagen, 65-74.

Wæhle, Espen. 1999. Introduction. In Biesbrouck, K., Elders, S. & Rossel, G. (eds.). Challenging Elusiveness. Central African Hunter-Gatherers in a Multidisciplinary Perspective. Research School for Asian, African, Amerindian Studies CNWS, Leiden University, 3-17.

Wæhle, Espen. 1999. And after 'The Twa of Rwanda'? Working with Indigenous Issues in Central Africa. In Biesbrouck, K., Elders, S. & Rossel, G. (eds.). Challenging Elusiveness. Central African Hunter-Gatherers in a Multidisciplinary Perspective. Research School for Asian, African, Amerindian Studies CNWS, Leiden University, 265-277.

1.4 Artikler i egne serier

Hornby, J. & Schmidt, A.L. 1999. Fra magasin til studiesamling. Nyopstillingen af De etnografiske Skatkamre. Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 69-78.

1.5. Anmeldelser i faglige tidsskrifter

Gilberg, Rolf. 1999. Anmeldelse af Uradyn E. Bulag. 1998. Nationalism and Hybridity in Mongolia. Oxford Studies in Social and Cultural Anthropology. Clarendon Press, Oxford. Tidsskriftet Antropologi 40, 191-193.

1.6. Videnskabeligt redaktionsarbejde

Appelt, M. & Gulløv, H.C. (eds.). 1999. Late Dorset in High Arctic Greenland. Final Report on the Gateway to Greenland Project. Danish Polar Center Publication 7. Danish National Museum and Danish Polar Center, Copenhagen.

Lorentzen, J., Lund Jensen, E. & Gulløv, H.C. (eds.). 1999. Inuit, kultur og samfund. En grundbog i eskimologi. Forlaget Systime, Århus.

2. Konferencebidrag

Schjellerup, Inge. 1999. Aspects of the Inca Frontier. 49. International Congress of Americanists, Quito, Ecuador. Tawantinsuyu (4), (sidetal ej opgivet).

3. Formidling

3.1 Populærvidenskabelige artikler og bøger m.v.

Gilberg, Rolf. 1999. Harens år, 16. Februar 1999-4. Februar 2000. Tibet 15 (36), 14-17.

- Gilberg, Rolf. 1999. Harens år, 16. Februar 1999-4. Februar 2000. Ger 28. Dansk Mongolsk Selskab, København, 26-28.
- Gilberg, Rolf. 1999. Zahvan Aimag. Ger 29. Dansk Mongolsk Selskab, København, 15.
- Gilberg, Rolf. 1999. Mongolernes hemmelige historie. Ger 29. Dansk Mongolsk Selskab, København, 17.
- Gilberg, Rolf. 1999. Den gale baron. Ger 29. Dansk Mongolsk Selskab, København, 25-26.
- Gilberg, Rolf. 1999. Stjernekrigen Episode I. Ger 30. Dansk Mongolsk Selskab, København 3.
- Gilberg, Rolf. 1999. Hvorfor er Danmark interesseret i Mongoliet. Ger 30. Dansk Mongolsk Selskab, København, 31.
- Gulløv, Hans Christian. 1999. Grønland i 1200-tallet. Ny forskning og nye resultater. Tidsskriftet Grønland 1, 7-19.
- Hornby, Joan. (ed.). 1999. Himmelsk Silke. Vævning af brokadedoffer i det gamle Kina. Nationalmuseet, København, 1-22.
- Hornby, Joan. 1999. 12 opslag om kinesiske og japanske kunst- og kulturhistoriske emner. In Danmarks Nationalleksikon bd. 13-15. Gyldendal, København.

3.5 Undervisningsmateriale

- Gilberg, Rolf. 1999. Strandet mellem to verdener. In Lorentzen, J., Lund Jensen, E. & Gulløv, H.C. (eds.). Inuit, kultur og samfund. En grundbog i eskimologi. Forlaget Systime, Århus, 45-48.
- Gulløv, Hans Christian. 1999. Fra Bering Strædet til Grønland. En rejse i forhistorien. In Lorentzen, J., Lund Jensen, E. & Gulløv, H.C. (eds.). Inuit, kultur og samfund. En grundbog i eskimologi. Forlaget Systime, Århus, 215-230.

3.6 Nyhedsbreve

- Gilberg, Rolf. 1999. De store Ekspeditioner. Nyt fra Nationalmuseet 85, 20-21.
- Gulløv, Hans Christian. 1999. Center for Grønlandsforskning. Nyt fra Nationalmuseet 82, 4-7.
- Gulløv, H.C. & Wolff, B. 1999. Et liv med etnografi. Nyt fra Nationalmuseet 85, 22-29.
- Hornby, Joan. 1999. Himmelsk Silke. Nyt fra Nationalmuseet 82, 34-35.
- Hornby, Joan. 1999. Darduse. Nyt fra Nationalmuseet 85, 16.
- Schjellerup, Inge. 1999. Miljøforskning i La Morada. Nyt fra Nationalmuseet 82, 8-11.
- Wæhle, Espen. 1999. Verdensspejl. Etnografisk Samling i 150 år. Nyt fra Nationalmuseet 84, 32-33.
- Wæhle, Espen. 1999. Verdensspejl. Etnografisk Samling i 150 år. Nyt fra Nationalmuseet 85, 14-15.

4. Bedømmelses-/censorvirksomhed og andre videnskabelige tillidshverv

Gilberg, R., Petersen, H.C. & Heide-Jørgensen, M.P. 1999. Syn- og skønsmandskollegiets rapport i Thulesagen. (29. Januar 1999).

Forskningsafdelingen

Afdelingschefen

1. Videnskabelige publikationer

1.2. Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Possing, Birgitte. 1999. En forførelsens dobbelkontrakt. Th. Söderquists disputats om immunologen Niels Kaj Jerne. Personalhistorisk Tidsskrift 1999 (2), 287-295.

Possing, Birgitte. 1999. Fortælling og Fakta - i den historiske biografi. In Ettrup, F. & Skyum Nielsen, E. (eds.). Bogen eller Kaos. Den litterære Institution uss. Gyldendal, 226-242.

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Possing, Birgitte. 1999. Den historiske biografi som videnskab og musikalsk fortælling. Førsteopposition til E.I. Haavet. 1997. Nina Grieg. Kunstner og Kunstnerhustru. Skyggebilleder av et kvinneliv. Universitetet i Bergen. Norsk Historisk Tidsskrift bd. 78 (4).

Possing, Birgitte. 1999. The Historical Biography. In The International Encyclopedia of Social and Behavioral Sciences, article no. 27 (under udgivelse).

2. Konferencebidrag

Possing, Birgitte. 1999. De små museers egen forskning om forfatterne. Virkelighed og vision. Litterære museer i Skandinavien Trinn II. Seminar på Schæffergården, København 8-10 januar. Ibsen-museet, Oslo, 29-38.

3. Formidling

3.1. Populærvidenskabelige artikler og bøger m.v.

Possing, Birgitte. 1999. Artikler om Koch, Bodil; pigeskoler. In Danmarks Nationalleksikon bd. 9 og 15. Gyldendal, København.

Possing, Birgitte. 1999. Artikler om Adler, Hanna; Bagge, Karen; Bay, Elise; Bjerregaard, Ritt; Gad, Lily; Gerdtzen, Hansine; Hahn, Bertha; Hjort, Anna; Jespersen, Ingrid; Koch, Bodil; Koch, Lene; Lønborg,

Katrine; Moltke, Nelly; Seidelin, Anna; Simesen, Ingeborg; Skram, Henriette; Steinthal, Martha; Zahle, Natalie. In Kvindebiografisk Leksikon (under udgivelse). Rosinante, København.

3.2. Faglige avisartikler og videoproduktioner

Possing, Birgitte. 1999. Ræven og Storken. Politikens Sommeruniversitet, Politiken 17. August, 1999.

3.4. Elektroniske formidlingsformer

Possing, Birgitte. 1999. Biografier om personerne på Nationalbankens nye pengesedler. Blixen, Karen; Nielsen, Carl; Heiberg, Johanne Luise; Bohr, Niels; Ancher, Anna og Michael.
www.nationalbanken.dk/nb/nb.nsf/alldocs/Fden_nye_seddelserie

3.6. Nyhedsbreve

Possing, Birgitte. 1999. Bodil Koch. Perspektivrig politiker eller politisk provokatør? Nyt fra Nationalmuseet 82, 12-14.

3.7. Andet

Indtil Diamanten. En skildring af Det kongelige Bibliotek. Tegninger og tekst. En lykønskings- og gavebog fra Sven & Mia Okkels, Birgitte Possing. 7. September 1999.

4. Bedømmelses-/censorvirksomhed og andre videnskabelige tillidshverv

Possing, Birgitte. 1999. Medlem af ph.d.-bedømmelsesudvalg ved Danmarks Lærerhøjskole. Opposition på Ph.D.-afhandling Historiebevidsthedens dannelse og brug i 1990'erne. Danmarks Lærerhøjskole, november 1999.

NMF - Nationalmuseets Marinarkæologiske Forskningscenter

1. Videnskabelige publikationer

1.1. Monografier, bøger og afhandlinger

Jensen, Kenn. 1999. Documentation and Analysis of Ancient Ships. (Ph.D.-thesis). Centre for Maritime Archeology and Department of Naval Architecture and Offshore Engineering, Technical University of Denmark. Lyngby.

1.2. Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Andersen, Søren H. 1999. Fjorden i oldtiden. Geologi 4. GEUS, København, 10-11.

Andersen, Søren H. 1999. Køkkenmøddinger. Rigsantikvaren 3. København, 1-4.

Andersen, Søren H. 1999. Stenalder. Moesgård Museum Årsberetning 1998. Århus, 6-7.

Crumlin-Pedersen, Ole. 1999. The Sporting Element in Viking ships and Other Early Boats. In Sjøgaard, G. (ed.). *Sailing and Science. In an Interdisciplinary Perspective*. Copenhagen, 18-33.

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Crumlin-Pedersen, Ole. 1999. Experimental Ship Archeology in Denmark. In Harding, A.F. (ed.). *Experiment and Design. Archeological Studies in Honour of John Coles*. Oxbow Books. Oxford, 139-147.

Englert, A., Indruszewski, G., Jensen, H. & Gülland, T. 1999. Bootsnachbau Bialy Kon absolviert Jungfernfahrt. Aktuelles aus der Landesarchäologie Mecklenburg Vorpommern (short note). *Archäologie in Deutschland* 1999 (2), 46.

Englert, A., Indruszewski, G., Jensen, H. & Gülland, T. 1999. Die Versuchsfahrt Ralswiek-Wollin mit dem Ralswiek 2-Bootsnachbau Bialy Kon. Ein archäologisches Experiment in dänisch-deutsch-polnischer Zusammenarbeit. *Nachrichtenblatt Arbeitskreis Unterwasser-archäologie* 5, 43-44.

Englert, Anton. 1999. Das Wrack aus dem Hedwigenkoog. Rekonstruktion eines Küstenfahrzeugs und seiner Strandung an der Küste Norderdithmarschens im frühen 18. Jahrhundert. In *Maritime Volkskultur. Beiträge der Herbsttagung 1997 der Gesellschaft für Volkskunde in Schleswig-Holstein e.V. Schriftenreihe der Gesellschaft für Volkskunde in Schleswig-Holstein* 4, 59-89.

Enghoff, Inge Bødker. 1999. Fishing in the Baltic Region from 5th Century BC to the 16th Century AD. Evidence from Fish Bones. *Archaeofauna* 8, 41-85.

Gregory, David J. 1999. Monitoring the Effects of Sacrificial Anodes on the Large Iron Artifacts on the Duart Point Wreck, 1997. *The International Journal of Nautical Archeology* 28 (2), 164-173.

Gregory, David J. 1999. Re-burial of Timbers in the Marine Environment as a Means of Their Long Term Storage. *Experimental Studies in Lynæs Sands, Denmark. The International Journal of Nautical Archeology* 27 (4), 343-358.

Hocker, Fred. 1999. Bozburun Byzantine Shipwreck Excavation. The Final Campaign 1998. *INA Quarterly* 25 (4), 3-13.

Hocker, Fred. 1999. Medieval Archeology, Nautical Archeology, Underwater Archeology. In *Archeological Method and Theory. An Encyclopedia*. Garland Press, New York, (sidetal ej opgivet).

Indruszewski, George. 1999. Geomorphology and Seismic Measurements. A methodological Approach Based on the 1998 Survey Experience in the Oder Mouth Area. *Quaternary Studies in Poland Special issue* 1999, 115-123.

Indruszewski, George. 1999. Aerial Reconnaissance as an Aid to Reconstruct Coastal Geomorphological Processes. *Archeological Prospection* 1999, Arbeitsheft 108. Landesamt für Bodendenkmalpflege in Bayern, München, 45.

Indruszewski, George. 1999. Geophysical Prospection in the Oder Mouth Area. Contributions to Archeological Target Verification. *Archeological Prospection* 1999, Arbeitsheft 108. Landesamt für Bodendenkmalpflege in Bayern, München, 45.

Lemée, Christian. 1999. Epaves du 16ème et 17ème siècle découvertes à Copenhague. *Chasse-Marée* 123, 62.

Lemée, Christian. 1999. Découverte de neuf épaves à Roskilde. *Chasse-Marée* 124, 64.

Lemée, Christian. 1999. Sixteenth and Seventeenth-Century Ships Discovered in Copenhagen. *Maritime Life and Tradition* 4, 73.

Meyer, Jochen. 1999. Eine Nacht auf der Schlei mit Duggi und Addelei. Auf Tuchfühlung mit der Arbeit Schleswiger Fischer. In Mehl, H. & Tillmann, D. (eds.). *Fischer, Boote, Netze. Geschichte der Fischerei in Schleswig-Holstein*. Heide, 203-212.

1.4. Artikler i egne serier

Andersen, Søren H. 1999. Visborg. Arkæologiske Udgravninger i Danmark 1998. Det Arkæologiske Nævn. København, 176.

Bill, Jan. 1999. Fra vikingskib til bondeskude. Middelalderens almuesøfart under lup. Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 171-185.

Bill, Jan. 1999. Port Topography in Medieval Denmark. In Bill, J. & Clausen, B.L. (eds.). *Maritime Topography and the Medieval Town*. PNM Studies 4, Copenhagen, 251-261.

Hocker, Fred. 1999. Technological and Organisational Development in European Shipyards 1400-1600. In Bill, J. & Clausen, B.L. (eds.). *Maritime Topography and the Medieval Town*. PNM Studies 4, Copenhagen, 21-32.

Crumlin-Pedersen, Ole. 1999. Ships as Indicators of Trade in Northern Europe 600-1200. In Bill, J. & Clausen, B.L. (eds.). *Maritime Topography and the Medieval Town*. PNM Studies 4, Copenhagen, 11-20.

1.5. Anmeldelser i faglige tidsskrifter

Bill, Jan. 1999. Review of Ian Friel. 1995. *The Good Ship. Ships, Shipbuilding and Technology in England 1200-1500*. British Museum Press, London. *International Journal of Maritime History* 1999, 211-212.

Hocker, Fred. 1999. Review of James Masschaele. 1997. *Peasants, Merchants, and Markets: Inland Trade in Medieval England, 1150-1350*. Basingstoke, Macmillan. *Medieval Review*, Institute of Medieval Studies. St. Martin's Press, New York. E-reference: *The Medieval Review* (online). Kalamazoo: Western Michigan University 1999 (kun for abonnenter).

1.6. Videnskabeligt redaktionelt arbejde

Bill, J. & Clausen, B.L. (eds.). 1999. *Maritime Topography and the Medieval Town*. PNM Studies 4. Copenhagen.

2. Konferencebidrag

Andersen, Søren H. 1999. Stone Age Settlements on the Danish Sea Floor. IKUWA. Internationale Kongress für Unterwasserarchäologie (Abstract). Sassnitz, 18.-21. Februar.

Bill, Jan. 1999. Shallow-water Craft from Medieval Denmark. The Identification of a Specialized Regional Ship Type. In Pomey, P. & Rieth, E. (eds.). Construction navale maritime et fluviale. Approches archéologique, historique et ethnologique. Actes du Septième Colloque international d'archéologie navale. Île Tatihou 1994. *Archeonautica* 14, 87-102.

Crumlin-Pedersen, Ole. 1999. A New Centre for Maritime Archeology in Denmark. In Pomey, P. & Rieth, E. (eds.). Construction navale maritime et fluviale. Approches archéologique, historique et ethnologique. Actes du Septième Colloque international d'archéologie navale. Île Tatihou 1994. *Archeonautica* 14, 327-332.

Gregory, David J. 1999. Re-burial of Ship Timbers in the Marine Environment as a Method of In-situ Preservation. In Proceedings of the 7th ICIMM-CC Working Group on Wet Organic Archeological Materials Conference. ARC-Nucelart, Grenoble, 78-84.

3. Formidling

3.1. Populærvidenskabelige artikler, bøger m.v.

Andersen, Søren H. 1999. Diverse artikler til Danmarks Nationalleksikon (under udgivelse). Gyldendal, København.

Lemée, Christian. 1999. Adskillelige store skibe. *SKALK* 1999 (2), 5-10.

3.6. Nyhedsbreve

Andersen, Søren H. 1999. Now We Are off! Maritime Archeology Newsletter from Roskilde, Denmark 12, 3-4.

Andersen, Søren H. 1999. The Lillebælt Investigation. Maritime Archeology Newsletter from Roskilde, Denmark 12, 5-6.

Andersen, Søren H. 1999. Ronæs Skov. A Painted, Wooden Shaft. Maritime Archeology Newsletter from Roskilde, Denmark 12, 7-8.

Bischoff, Vibeke. 1999. The Ladby model. Maritime Archeology Newsletter from Roskilde, Denmark 12, 41-42.

Gregory, D.J., Jensen, P., Sørensen, B. & Sørensen, T.S. 1999. In situ-bevaring af arkæologiske fund. *Nyt fra Nationalmuseet* 82, 20-23.

Gregory, David J. 1999. Re-burial of Timbers in the Marine Environment. Maritime Archaeology Newsletter from Roskilde, Denmark 12, 25-29.

Nationalmuseets Marinarkæologiske Undersøgelser

1. Videnskabelige publikationer

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Rieck, Flemming. 1999. Haderslev Fjord. In Reallexikon der Germanischen Altertumskunde bd. 13. Berlin, 263-264.

1.4. Artikler i egne serier

Rieck, F., Jørgensen, E., Vang Petersen, P. & Christensen, C. 1999. “..som samlede Ofre fra en talrig Krigerflok”. Status over Nationalmuseets Nydamprojekt 1989-1997. Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 11-34.

2. Konferencebidrag

Myrhøj, Hanne Marie. 1999. Mesolithic Driftwood Layers in the Halsskov Fjord, Denmark. A Discussion of Interpretation and Implications. In Coles, B., Coles, J. & Jørgensen, M.S. (eds.). Bog Bodies, Sacred Sites and Wetland Archeology. Proceedings of a Conference Held by WARP and the National Museum of Denmark, in Conjunction with Silkeborg Museum, Jutland, September 1996. WARP Occasional Paper 12, 171-175.

Rieck, Flemming. 1999. The Nydam Sacred Site, Denmark. In Coles, B., Coles, J. & Jørgensen, M.S. (eds.). Bog Bodies, Sacred Sites and Wetland Archeology. Proceedings of a Conference Held by WARP and the National Museum of Denmark, in Conjunction with Silkeborg Museum, Jutland, September 1996. WARP Occasional Paper 12, 209-216.

3. Formidling

3.6. Nyhedsbreve

Myrhøj, Hanne Marie. 1999. Marint beredskab. En kilde til udvikling. Nyhedsbrev fra støtteforeningen “Strandingsmuseets Venner” 2 (april), 7-8.

Myrhøj, Hanne Marie. 1999. Det Marine Register. Marinarkæologisk Nyhedsbrev fra Roskilde 12, 22-24. (også i engelsk oversættelse, 22-24)

Myrhøj, Hanne Marie. 1999. Strandingsmuseet i Thorsminde. Marinarkæologisk Nyhedsbrev fra Roskilde 12, 38-40. (også i engelsk oversættelse, 38-41)

Rieck, Flemming. 1999. En Stenalderskov. Marinarkæologisk Nyhedsbrev fra Roskilde 12, 35-36.

NNU - Nationalmuseets Naturvidenskabelige Undersøgelser

1. Videnskabelige publikationer

1.2. Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Prangsgaard, K., Andersen, S.Th., Breuning-Madsen, H., Holst, M., Malmros, C. & Robinson, D. 1999. Gravhøje ved Lejrskov. Undersøgelse af fem høje (The investigation of Burial Mounds at Lejrskov). KUMML 1999, 53-97.

Rasmussen, Kaare L. 1999. Kulstof-14 dateringen af Nivågård-barnet. Hørsholm og Omegns Museum Årbog 1998, 36-40.

Rasmussen, K.L. & Gwozdz, R. 1999. Bestemmelse af sporstoffer i Nivågård-barnet. Hørsholm og Omegns Museum Årbog 1998, 41-44.

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Karg, Sabine. 1999. Das archäobotanische Fundmaterial. Samen und Früchte. In Pfrommer, J. & Gutscher, D. (eds.). Laufen Rathausplatz. Eine hölzerne Häuserzeile in einer mittelalterlichen Kleinstadt. Hausbau, Sachkultur und Alltag. Berner Lehrmittel- und Medienverlag, Bern, 261-266, 322-323.

Rasmussen, K.L., Tauber, H., Bonde, N., Christensen, K. & Theodorsson, P. 1999. A 23 Years Blind Check of Accuracy of the Copenhagen Radiocarbon Dating System. Radiocarbon 41, 9-15.

Rasmussen, K.L., Olsen, H.J.F., Gwozdz, R. & Kolesnikov, E. 1999. Evidence for a Very High Carbon/iridium Ratio in the Tunguska Impactor. Meteoritics and Planetary Science 34, 891-895.

1.4. Artikler i egne serier

Aaby, B., Gregory, D., Jensen, P. & Sørensen, T.S. 1999. In situ-bevaring af oldsager i Nydam Mose. Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 35-44.

Bonde, Niels. 1999. Brættet i mosen. Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 30-31.

Bonde, N. & Daly, A. (eds.). 1999. Dendrokronologiske undersøgelser 1998. Arkæologiske Udgravninger i Danmark 1998. Det Arkæologiske Nævn, København, 346-364.

Malmros, Claus. 1999. Vedbestemmelser 1998. Arkæologiske Udgravninger i Danmark 1998. Det Arkæologiske Nævn, København, 365-383.

Rasmussen, Kaare L. 1999. Kulstof-14 datering. Arkæologisk Felthåndbog. Kapitel N2. Det Arkæologiske Nævn. Rigsantikvarens Arkæologiske Sekretariat, København, 1-4.

Rasmussen, Kaare L. 1999. Danske arkæologiske C14-dateringer, København 1998. Arkæologiske udgravninger i Danmark 1998. Det Arkæologiske Nævn, København, 310-326.

Rasmussen, Kaare L. 1999. Ny arkæometrisk metode til proveniensbestemmelse af keramik. Arkæologiske udgravninger i Danmark 1998. Det Arkæologiske Nævn, København, 17-26.

1.5. Anmeldelser i faglige tidsskrifter

Karg, Sabine. 1999. Anmeldelse af U. Körber-Grohne. 1996. Pflaumen, Kirschkpflaumen, Schlehen. Heutige Pflanzen und ihre Geschichte der Frühzeit. (Theiss). Stuttgart. Archäologische Informationen 22, 77-78.

2. Konferencebidrag

Aaris-Sørensen, K., Kinze, C., Rasmussen, K.L. & Petersen, K.S. 1999. Danish Late Pleistocene and Holocene Whale Records. An Interdisciplinary Project (Abstract). Conference on Secondary Adaptation to Life in Water. Copenhagen, Denmark, September 1999, 1-3.

Christensen, Charlie. 1999. Mesolithic Boats from Around the Great Belt, Denmark. In Coles, B., Coles, J. & Jørgensen, M.S. (eds.). Bog Bodies, Sacred Sites and Wetland Archeology. Proceedings of a Conference Held by WARP and the National Museum of Denmark, in Conjunction with Silkeborg Museum, Jutland, September 1996. WARP Occasional Paper 12, 47-50.

Jensen, P.W., Nielsen, H.T., Rasmussen, K.L., Poulsen, B. & Nielsen, O.F. 1999. Raman Spectroscopic Investigations of Mosaic Stones from Halicarnassos (Abstract). Georaman Conference, Valladolid, Spain, June 1999.

Jørgensen, A.B., Christensen, C. & Robinson, D.E. 1999. Almosen. Remains of a Sacrificial Site from the Middle of the 1. Millennium BC. In Coles, B., Coles, J. & Jørgensen, M.S. (eds.). Bog Bodies, Sacred Sites and Wetland Archeology. Proceedings of a Conference Held by WARP and the National Museum of Denmark, in Conjunction with Silkeborg Museum, Jutland, September 1996. WARP Occasional Paper 12, 121-123.

Karg, Sabine. 1999. The Dutch River Region near Nijmegen. Oxbow lakes, Vegetation Developments during the Last 5500 Years and Human Impact Reflected in the Pollen Diagrams. In van Geel, B. (ed.). XXIII. Moorexkursion. The Netherlands August 29 - September 8. Amsterdam, 40-46.

Khan, A., Moesgaard, K. & Rasmussen, K.L. 1999. The Lunar Interior Revisited (Extended abstract). Lunar and Planetary Science Conference 30. Lunar and Planetary Institute, Houston, Abstract 1259 (CD-ROM).

Ohlendorff, S., Rasmussen, K.L., Krogsgaard, K. & Eugen-Olsen, J. 1999. Why Are So Many Europeans Resistant to HIV-infection? A Retrospective Investigation of the CCR5 Gene in Archeological DNA-material (Abstract). Biokemisk Årsmøde. Copenhagen, Denmark, September 1999.

3. Formidling

3.1. Populærvideenskabelige artikler og bøger

Rasmussen, Kaare L. 1999. Artikler om meteoritter; måneformørkelse; månen; månesonder; planet; merkur; merkurs periheldrejning; mern meteoritten; meteor; meteorkrater; meteoride; Milankovic-cykler; Mimas; Miranda; Måne; Nebula; Neptun; Nereid; Ny (fase); nymåne; næ (fase); Oberon; okkultation; Olympus Mons; Oorts sky; Pallas; Penumbra; Perseiderne; Phobos; Phoebe; planetringe; planetforskning; Pluto; Poynting-Robertson effekt; Protuberans; præcession (jordaksens); randformørkelse. In Danmarks Nationalleksikon bd. 13-15. Gyldendal, København.

3.2. Faglige avisartikler

Rasmussen, K.L. 1999. Forhistoriens fødselsregister (Kronik). Politiken 6. Juni 1999.

Bevaringsafdelingen

1. Videnskabelige publikationer

1.1. Monografier, bøger og afhandlinger

Padfield, Tim. 1999. The Role of Absorbent Building Materials in Moderating Changes of Relative Humidity (Ph.d. thesis). Report R-54. Department of Structural Engineering and Materials, Technical University of Denmark.

1.2. Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Jensen, Mette K. 1999. Kalkmalerier i Broager Kirke. Sønderjysk Månedsskrift 9, (sidetal ej opgivet)

Larsen, Poul K. 1999. Historiske mørtler. TEGL (September), 29.

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Agliarino, A. & Shashoua, Y. 1999. Caring for Plastics in Museums, Galleries and Archives. Plastics, Collecting and Conserving, National Museums of Scotland (NMS) Publishing Ltd., 91-98.

Brajer, I. & Kalsbeek, N. 1999. Limewater Absorption and Calcite Crystal Formation on a Limewater-impregnated Secco Wall Painting. Studies in Conservation 44, 145-156.

Bøllingtoft, Peder. 1999. Experiences with Desalination of a Medieval Brick Vault in Kirkerup Church. Zeitschrift Für Kunsttechnologie und Konservierung 13 (2), 381.

Engelund, S., Dalsgård Sørensen, J. & Sørensen, B. 1999. Evaluation of Repair and Maintenance Strategies for Concrete Coastal bridges on Probabilistic Basis. ACI Materials Journal 96 (2), 167-172.

Shashoua, Y., Cruickshank, P. & Morgan, H. 1999. The Use of Temporary Facings in Lining a Fragmentary Ancient Egyptian Shroud. Studies in Conservation 44, 29-38.

Shashoua, Y. 1999. Conservation Research in the 1990s. Plastics, Collecting and Conserving. National Museums of Scotland Publishing Ltd, 105-110.

Skals, Irene. 1999. Exhibition of Textiles from Burials. An Expression of Ethical and Political Values. Zeitschrift für Kunsttechnologie und Konservierung 2. Wernersche Verlagsgesellschaft, Worms. (Under udgivelse, sidetal ej opgivet).

Sørensen, Torben S. 1999. Preface. In Sørensen, T. S. (ed.). Surface Chemistry and Electrochemistry of Membranes. Marcel Dekker, New York & Basel, iii - iv.

Sørensen, T.S. & Rivera, S.R. 1999. Electrochemical Characterization of Membranes and Membrane Surfaces by EMF Measurements. In Sørensen, T. S. (ed.). Surface Chemistry and Electrochemistry of Membranes. Marcel Dekker, New York & Basel, 313-397.

Sørensen, Torben S. 1999. Interfacial Electrodynamics of Membranes and Polymer Films. In Sørensen, T.S. (ed.). Surface Chemistry and Electrochemistry of Membranes. Marcel Dekker, New York & Basel, 623-747.

Sørensen, T.S. & Kjelstrup, S. 1999. Parallel Butler-Volmer Reactions at the Carbon Anode in an Aluminum Reduction Cell, Producing CO and CO₂. I. Electrode Kinetic Model. Aluminum Transactions 1, 179-185.

Sørensen, T.S. & Kjelstrup, S. 1999. Parallel Butler-Volmer Reactions at the Carbon Anode in an Aluminum Reduction Cell, Producing CO and CO₂. II. Voltage-Current Curves. Aluminum Transactions 1, 186-196.

Sørensen, T.S. & Kjelstrup, S. 1999. A Two Electron Process Producing CO and a Four Electron Process Producing CO₂ during Aluminum Electrolysis. In Eckert, C.E. (ed.). Light Metals. The Minerals, Metals & Materials Society, Warrendale, Pennsylvania, 415-422.

1.4. Artikler i egne serier

Brajer, Isabelle. 1999. Da italienerne kom til Viborg. Om aftræk af vægmalerier i Danmark. Nationalmuseets Arbejdsmark. Nationalmuseet, København, 55-68.

1.5. Anmeldelser i faglige tidsskrifter

Rischel, Anna-Grethe. 1999. IPH-kongresberetning fra Portugal. Nordisk Pappershistorisk Tidsskrift 99 (1), 14-17.

Rischel, Anna-Grethe. 1999. Looking at Paper. Evidence and Interpretation. Beretning fra Symposiet i Toronto, 13. - 16. maj 1999. Nordisk Pappershistorisk Tidsskrift 99 (3), 6 - 9.

1.6. Videnskabeligt redaktionsarbejde

Sørensen, Torben S. (ed.). 1999. Surface Chemistry and Electrochemistry of Membranes. Marcel Dekker, New York & Basel.

2. Konferencebidrag

Brajer, Isabelle. 1999. Pressure, Heat and Humidity Treatments for Detached Wall Paintings. Proceedings of the 12th Triennial Meeting of ICOM-CC, Lyon, August 29-September 3. ICOM Committee for Conservation Preprints, 461-466.

Brajer, Isabelle. 1999. Aspects of Reversibility in Transferred Wall Paintings. Reversibility. Does it Exist? British Museum, Occasional Paper 135, 63-71.

Egenberg, I.M. & Glastrup, J. 1999. Composition of Kiln-produced Tar. Proceedings of the 12th Triennial Meeting of ICOM-CC, Lyon, August 29-September 3. ICOM Committee for Conservation Preprints, 862-867.

Gregory, D., Jensen, P., Sørensen, B. & Sørensen, T.S. 1999. In-situ Preservation of Archaeological Artefacts in Nydam Mose. Eleventh International Biodeterioration and Biodegradation Symposium, Washington D.C., August 2.-6. Book of Abstracts, Abstract nr. S52, 36.

Larsen, P.K. & Bøllingtoft, P. 1999. Desalination of a Painted Brick Vault in Kirkerup Church. Proceedings of the 12th Triennial Meeting of ICOM-CC, Lyon, August 29-September 3. ICOM Committee for Conservation Preprints vol. 2, 473-477.

Padfield, Tim. 1999. On the Usefulness of Water Absorbent Materials in Museum Walls. Proceedings of the 12th triennial meeting of ICOM-CC, Lyon, August 29-September 3. ICOM Committee for Conservation Preprints vol. 2, 83-87 .

Padfield, Tim. 1999. Humidity Buffering of the Indoor Climate by Absorbent Walls. Proceedings of the 5th Symposium on Building Physics in the Nordic Countries vol. 2. Chalmers University of Technology, Göteborg, 637-644.

Padfield, Tim. (with Ernst Jan de Place Hansen and Kurt Kielsgaard Hansen). 1999. Measured Moisture Properties for Alternative Insulation Products. Proceedings of the 5th Symposium on Building Physics in the Nordic Countries vol. 2. Chalmers University of Technology, Göteborg, 121-128.

Ringgaard, Maj. 1999. Reductive Bleaching Treatment of Cellulose Textiles. The 12th Triennial Meeting of ICOM-CC, Lyon, August 29-September 3 (publiceres i ICOM-CC Textile Working Group Newsletter).

Rischel, Anna-Grethe. 1999. Storing, Mounting and Non-destructive Analysis of Central Asian Paper Fragments from the Sven Hedin Collection, the National Museum of Ethnography. Conservation des manuscrits de Dunhuang et d'Asie centrale, Paris, 84 - 89.

Rischel, Anna-Grethe. 1999. Through the Microscopic Glass. Classification of Oriental Paper Technology and Fibres. Looking at Paper. Evidence and Interpretation. Toronto Symposium Preprint, 54.

Schmidt, A.L., Bronée, P., Kemp, K. & Fenger, J. 1999. Airborne Dust and its Influence on Museum Exhibits of Animal Origin. Advanced Study Course July 6-10, School of Conservation, Royal Danish Academy of Fine Arts. European Commission Preprints, 275-278.

Shashoua, Yvonne. 1999. Ageless. From Theory to Practice. Proceedings of the 12th Triennial Meeting of ICOM-CC, Lyon, August 29-September 3. ICOM Committee for Conservation Preprints vol. 2, 881-887.

Shashoua, Y., Bradley, S., Pilz, M. & Walker, W. 1999. A Novel Inorganic Polymer for the Conservation of Ceramic Objects. Proceedings of the 12th Triennial Meeting of ICOM-CC, Lyon, August 29-September 3. ICOM Committee for Conservation Preprints vol. 2, 770-776.

Shashoua, Yvonne. 1999. Back to Plastics. Reversibility. Does it Exist? British Museum, London, September 1999, 29-32.

Ward, C. & Shashoua, Y. 1999. Interventive Conservation Treatments for Plastics and Rubber Artefacts in the British Museum. Proceedings of the 12th Triennial Meeting of ICOM-CC, Lyon, August 29-September 3. ICOM Committee for Conservation Preprints vol. 2, 888-893.

3. Formidling

3.1 Populærvidenskabelige artikler og bøger m.v.

Shashoua, Yvonne. 1999. Barbie Gets Cool. Danvak-Årsskrift (april), 18-19.

3.4. Elektroniske formidlingsformer

Edinger, V. & Holstein, B. & Larsen, B. 1999. Transparent overfladebehandling på danske møbler mellem 1550 og 1828. www.natmus.dk/cons/furn/varnish/fernis.pdf

Padfield, Tim. 1999. Conservation Physics, An online textbook in serial form: www.natmus.dk/cons/tp/

3.6. Nyhedsbreve

Bregnhøi, Line. 1999. Limfarvedekorationer i Rumænien. Nyt fra Nationalmuseet 82, 25.

Frantzen, O.L., Holst, T. & Thomsen, B. 1999. Var krudtet vådt? En bronzemorter. Marinearkæologisk Nyhedsbrev fra Roskilde 12 (juni), 19-21.

Larsen, Poul K. 1999. Saltskader på kirkehælv. Nyt fra Nationalmuseet 82, 26-27.

Larsen, Robert. 1999. Nørrebro. En farveundersøgelse af trappegangen i et arbejderkvarter. Meddelelser om Konservering 2, 7-9.

Nordqvist, Jørgen. 1999. Bygningsbevaring. Beit al AQQAD. Nyt fra Nationalmuseet 82, 24.

Padfield, Tim. 1999. Mikroklimatiske undersøgelser. Nyt fra Nationalmuseet 82, 28-29.

Schmidt, Anne L. 1999. Historien om en kajak. Nyt fra Nationalmuseet 85, 33 - 35.

Schnell, U. & Sode, T. 1999. Geologi og Egyptologi. Geologisk Nyt 6 (december), 6-7.

Thomsen, Verner. 1999. Farverigdom i middelalderen. Nyt fra Nationalmuseet 83, 24 - 25.

4. Bedømmelses-/censorvirksomhed og andre videnskabelige tillidshverv

Torben Smith Sørensen har deltaget i bedømmelsesudvalget ved ansættelse af Ph. D.-studerende i in situ bevaring af træ på sektionen for organiske materialer, Bevaringsafdelingen, Brede.

Torben Smith Sørensen har været referee på videnskabelige artikler sendt til Journal of Colloid and Interface Science, Journal of Physical Chemistry og Journal of Nonequilibrium Thermodynamics.

Formidlingsafdelingen

Afdelingschefen

1. Videnskabelige publikationer

1.2. Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Sandahl, Jette. 1999. Udfordringer på formidlingsområdet. In Damm, A. & Nielsen, A. B. (eds.). Fremtidens formidling af fortiden. Dansk Tidsskrift for Museumsformidling, 47-60.

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Sandahl, Jette. 1999. Partnerskaber, samarbejder, mellemrum og andre gensidige begreber. In Foldøy, O. & Lundström, I. (eds.). Nordisk Museumsfestival 1998. Stavanger, 27-30.

Formidlingsafdelingen i øvrigt.

1. Videnskabelige publikationer

1.2. Artikler i nationale tidsskrifter og antologier

Hemmersam, Karl-Johann. 1999. Formidlingens vilkår. I et museumsperspektiv. In Jensen, B.E. (ed.). At formidle historie. Roskilde Universitetsforlag, 101-107.

1.3. Artikler i internationale tidsskrifter og antologier

Spalding, Julian. 1999. Creative Management in Museums. In Moore, K. (ed.). Management in Museums. Athlone Press, (sidetal ej opgivet).

1.6. Anmeldelser i faglige tidsskrifter

Spalding, Julian. 1999. The Museum of Scotland. The Museum Journal (May), (sidetal ej opgivet).

3. Formidling

3.1. Populærvidenskabelige artikler

Hemmersam, Karl-Johann. 1999. Museet i undervisningen. Kontinuitet og forandring. Uddannelse 1999 (6). Undervisningsministeriet, 34-39.

Spalding, Julian. 1999. Bury the Truth at Wounded Knee. The Art Newspaper (September), (sidetal ej opgivet)

Spalding, Julian. 1999. Too Shocking for the Art World. The Art Newspaper (January), (sidetal ej opgivet)

3.3. Udstillingskataloger

Spalding, Julian. 1999. The Art and Times of Eduard Bersudsky. The Sharmanka Gallery Press, (sidetal ej opgivet).

Spalding, Julian. 1999. Twin Perspectives. Paintings by Amrit and Rabinda K D Singh. Twin Studio 1999, (sidetal ej opgivet).

4. Bedømmelses-/censurvirkosomhed og andre videnskabelige tillidshverv

Hemmersam, Karl-Johann. 1999. Censor i historie ved Københavns og Århus universiteter, samt Roskilde Universitetscenter.